

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den gældende Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence bygger på forbudsprincippet, efter hvilket konkurrencebegrænsende aftaler og adfærd er forbudt med mindre der opnås fritagelse.

I foråret 2013, besluttede Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer, at loven trængte til en revision, særligt med henblik på at få sanktionsmulighederne for overtrædelse af forbuddet i lovens § 6, stk. 1, ved kartelaftaler tilpasset dansk og europæisk niveau, samt at give konkurrencemyndigheden bedre indgrebsmuligheder, overfor konkurrenceskadelig erhvervsmyndighed bedrevet af offentlige myndigheder. Det overordnede ansvar for denne ændringslov ligger hos Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked.

På baggrund af de givne retningslinjer har Departement for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked udarbejdet forslag til ændringer af loven, der udmøntedes som nærværende lovforslag. Loven ajourfører enkelte bestemmelser i gældende Landstingslov af 16 af 19. november 2007, men ændrer ikke på det grundlæggende forbudsprincip for så vidt angår konkurrencebegrænsende aftaler, vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder, samordnet praksis og misbrug af dominerende stilling. Forslaget foreslår indført egentlig fusionskontrol, til forskel fra det nuværende meldesystem, efter hvilket Konkurrencetilsynet skal informeres om fusioner, men ikke godkende dem.

Gældende ret:

Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence har siden 2008 udgjort det centrale grundlag for Konkurrencenævnets arbejde. Loven om konkurrence, der som nævnt bygger på forbudsprincippet, har til formål at fremme konkurrencen og dermed styrke effektiviteten i produktion og omsætning af varer, samt at forhindre konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug af dominerende stilling på et marked, ved at give konkurrencemyndigheden undersøgelsesbeføjelser og muligheden for at indstille virksomheder til bøde.

Loven om konkurrence omfatter al erhvervsvirksomhed, dog kan lovens indgrebsbeføjelser ikke anvendes over for offentlig og offentligt reguleret erhvervsvirksomhed, ligesom forbuddet mod bindende videresalgspriser ikke er gældende for denne type virksomhed.

Loven om konkurrence omfatter ikke løn - og arbejdsforhold.

Loven om konkurrence administreres af et uafhængigt kollegialt organ, Konkurrencenævnet, der består af en formand og 6 medlemmer. Formanden og 3 af de øvrige medlemmer er uafhængige af erhvervsinteresser. Konkurrencenævnet omfatter et alsidigt kendskab til erhvervsforhold, herunder juridiske, økonomiske, finansielle og forbrugermæssige forhold.

Koncurrencenævnet træffer afgørelse i sager af principiel eller i øvrigt væsentlig betydning. Til Konkurrencenævnet er knyttet et sekretariat, som forbereder og udfører nævnets afgørelser, samt varetager den løbende orientering af offentligheden om nævnets virksomhed. Nævnets afgørelser kan indbringes for Retten i Grønland.

Lovens virkemidler er muligheden for at udstede påbud om at bringe overtrædelser af loven til ophør, samt muligheden af at indbringe virksomheder for retten, med henblik på at få dem idømt bøder. Derudover har konkurrencemyndigheden adgang til at kræve alle oplysninger, der skønnes nødvendige for dets virke, og en adgang til at pålægge virksomheder tvangsmøder, for at sikre at påbud bliver fulgt, eller oplysninger bliver indsendt.

Forbudsbestemmelserne omfatter forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, særligt aftaler om kartel, samt forbud mod misbrug af dominerende stilling. Ydermere er der i loven givet hjemmel til, at Konkurrencenævnet kan udstede påbud om ophør eller tilbagebetaling af konkurrenceforvridende offentlig støtte.

Lovens forbudsbestemmelser, samt reglen om påbud om ophør af konkurrenceforvridende offentlig støtte, gælder ikke for konkurrencebegrænsninger, eller støtte, der har hjemmel i offentlig regulering.

Koncurrencenævnets virksomhed er undtaget lov om offentlighed i forvaltningen, med undtagelse af afgørelser truffet efter en række bestemmelser, efter hvilke Naalakkersuisut kan fastsætte vilkår for anmeldelse til Konkurrencenævnet.

2. Hovedpunkter i forslaget

a) Formål

Det foreliggende forslag er udarbejdet ud fra den overordnede målsætning, at Inatsisartutloven om konkurrence i videst mulig omfang skal sikre en fri og effektiv konkurrence. Dette indebærer, at forslaget er udformet således, at det i videst mulig omfang rammer de konkurrencebegrænsninger, der hæmmer konkurrencen og effektiviteten på markedet. Forslaget søger både at fremme konkurrencen mellem de virksomheder, der allerede er på markedet, og at sikre konkurrencen ved fri adgang til markedet for nye virksomheder. Hertil kommer forbrugerhensyn, som også er et af de mange hensyn, der indgår i konkurrencelovens generelle målsætning om at fremme en samfundsmæssigt effektiv ressourceanvendelse. Forbrugerhensyn kan varetages på mange måder, blandt andet gennem et højere service- eller kvalitetsniveau, forbedringer af distributionen og omkostningsreduktioner.

Forslaget har til formål at sikre en bedre konkurrence blandt virksomhederne på det grønlandske marked. En virksom konkurrence giver et nedadgående pres på virksomhedernes til tider høje avancer, til gavn for forbrugere i bred forstand. Faldende avancer tvinger de erhvervsdrivende til at effektivisere deres forretning, gennem omkostningsminimering og / eller produktudvikling, hvilket resulterer i en mere effektiv ressourceanvendelse i det grønlandske samfund.

Inspireret af svensk og finsk ret, vil forslaget indføre konkurrenceneutralitet på de grønlandske markeder. Konkurrenceneutralitet skal tjene til at sikre virksomhederne mod et urimeligt konkurrencepres fra erhvervsvirksomhed udøvet af offentlige myndigheder, da sådan virksomhed som oftest ikke er underlagt de samme hårde krav til rentabilitet og overskud, som private aktører.

Efter den gældende lov om konkurrence skal Konkurrencetilsynet orienteres om fusioner i Grønland, men tilsynet skal ikke hverken godkende eller afvise anmeldte fusioner. Dette er begrundet med den særegne grønlandske erhvervsstruktur, præget af mange små virksomheder. Et antal større fusioner siden lovens vedtagelse, har imidlertid tydeliggjort behovet for en øget kontrol med udviklingen af de grønlandske markeder, for at undgå for stor koncentration med deraf afledt risiko for misbrug af dominerende stilling eller markedsopdelinger til skade for de grønlandske forbrugere. Inatsisartutloven vil derfor indføre fusionskontrol, med muligheden for at Konkurrencenævnet kan afvise fusioner, hvis det vurderes, at virksomhedskoncentrationen vil hæmme den effektive konkurrence på markedet betydeligt.

Med loven ændrer Konkurrencetilsynet navn og bliver til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Arbejdsopgaverne i Forbruger- og Konkurrencestyrelsen vil ikke, for så vidt angår konkurrenceloven, adskille sig fra de opgaver Konkurrencetilsynet varetager i dag. Navnet foreslås ændret grundet administrativ omorganisering i styrelsen for Råd og Nævn, hvorunder Konkurrencetilsynet hører.

Forslaget viderefører princippet om, at Konkurrencenævnet også fremover kan offentliggøre generelle redegørelser, herunder brancheundersøgelser og systematiske sammenligningsundersøgelser om for eksempel pris- og avanceforhold. Dette for at give offentligheden større indsigt i de gældende konkurrenceforhold.

b) Afgørelseskompetencen for så vidt angår konkurrencebegrænsningers hjemmel i lov.

Inatsisartutloven fjerner Naalakkersuisuts eller, hvor det er relevant, den kommunale tilsynsmyndigheds, kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt en konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering. Denne vurdering vil fremadrettet være Forbruger- og Konkurrencestyrelsens, da det vurderes at være et naturligt led i styrelsens sagsbehandling at foretage sådanne vurderinger ved undersøgelsen af, hvorvidt der foreligger en konkurrencebegrænsning.

Hvis Konkurrencenævnet finder, at en konkurrencebegrænsning eller en konkurrenceforvridende offentlig støtte har hjemmel i lov, vil nævnet fortsat have mulighed for at afgive en begrundet udtalelse til Naalakkersuisut, hvori de skadelige virkninger for konkurrencen påpeges, og Konkurrencenævnet giver forslag til fremme af konkurrencen på området.

c) Forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler med videre.

Inatsiartutloven vil fortsat have som kerneområde et forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, samordnet praksis mellem virksomheder, samt vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder. Opregningen af forbudte konkurrencebegrænsende aftaler i forslaget er gjort ikke-udtømmende. Herved sikres Konkurrencenævnet mulighed for fremtidige indgreb over for typer af konkurrencebegrænsende aftaler, der ikke er kendte i dag. Undtaget fra det generelle forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler er de såkaldte bagatelaftaler, som er afgrænset ved henholdsvis markedsandel og omsætning. Er der tale om faste priser og tilbudskarteller (hardcore-aftaler), gælder forbuddet dog fuldt ud uden hensyntagen til virksomhedernes markedsandele eller omsætning.

Med henblik på at bringe konstaterede overtrædelser af forbudsbestemmelsen til ophør foreslås det, at Konkurrencenævnet skal kunne udstede påbud, ligesom virksomhederne skal have mulighed for at kunne afgive tilsagn, som Konkurrencenævnet kan gøre bindende. Forslaget indeholder hjemmel til, at Konkurrencenævnet efter anmeldelse kan meddele fritagelse fra forbuddet, ligesom Konkurrencenævnet efter anmeldelse kan erklære, at en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis, efter de forhold som Konkurrencenævnet har kendskab til, ikke falder ind under forbuddet. Desuden indeholder forslaget en hjemmel til, at Naalakkersuisut kan fritage grupper af aftaler fra forbuddet, såkaldte gruppefritagelser. Overtrædelse af forbuddet kan medføre idømmelse af bøde til virksomhederne. Hvor overtrædelsen er af grov eller særlig grov karakter, vil der kunne blive tale om idømmelse af anstaltsanbringelse for direktører og/eller ledende medarbejdere.

d) Forbud mod misbrug af dominerende stilling.

Forslaget indeholder et forbud for virksomheder mod misbrug af dominerende stilling på det grønlandske marked eller dele heraf. Bestemmelsen har været en del af konkurrencelovgivningen i flere år, og svarer til den gældende § 11.

Overtrædelser af forbuddet kan af Konkurrencenævnet imødegås med udstedelse af påbud om at bringe overtrædelsen til ophør, ligesom forslaget indeholder mulighed for afgivelse af tilsagn, som af Konkurrencenævnet kan gøres bindende. Forslaget indeholder desuden hjemmel til, at Konkurrencenævnet efter anmeldelse kan erklære, at en virksomheds adfærd, efter de forhold som Konkurrencenævnet har kendskab til, ikke er omfattet af forbuddet.

Endvidere foreslås det, at Konkurrencenævnet efter forespørgsel kan afgive en bindende erklæring om, at en virksomhed ikke indtager en dominerende stilling.

Overtrædelse af forbuddet kan medføre idømmelse af bøde.

e) Konkurrenceforvridende offentlig erhvervsvirksomhed.

Det generelle forbud mod konkurrenceforvridende offentlig støtte i nuværende lovs § 12 bibeholdes. Med forslaget udvides Konkurrencenævnets indgrebsmuligheder overfor konkurrenceskadelig offentlig virksomhed, således at nævnet, hvis det finder, at erhvervsvirksomhed udført af en offentlig myndighed, har skadelige virkninger for konkurrencen, kan indbringe denne virksomhed for Retten i Grønland, og få nedlagt forbud mod fortsat erhvervsaktivitet.

Retten kan, hvis den er enig i Konkurrencenævnets vurdering, forbyde den offentlige myndighed at fortsætte med den konkurrenceskadelige virksomhed, og et sådan forbud skal efterleves straks. Forbud kan både nedlægges overfor offentlige myndigheder, og overfor selskaber, fonde, foreninger, eller lignende, hvori offentlige myndigheder har en bestemmende indflydelse.

Afgørelse om nedlæggelse af forbud træffes af Retten i Grønland på Konkurrencenævnets anmodning. Dette betyder i praksis, at Konkurrencenævnet foretager den konkurrenceretlige vurdering af forholdet, og på den baggrund træffer beslutning om, hvorvidt sagen skal forelægges retten. Hvis ikke Konkurrencenævnet vurderer, at der er tilstrækkelig anledning til at indbringe spørgsmålet for retten, kan virksomheder med en retlig interesse i sagen selv vælge at indbringe spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger konkurrenceskadelig offentlig erhvervsvirksomhed, for Retten i Grønland.

Offentlig erhvervsvirksomhed der har hjemmel i lov er undtaget fra forbudsbestemmelsen. Offentlige myndigheder der ikke overholder et forbud kan idømmes bøde.

Med forslaget får Konkurrencenævnet muligheder for at udstede påbud om at støtte, der er ydet ved hjælp af offentlige midler til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, skal bringes til ophør eller tilbagebetales. Påbud kan udstedes, når støtten dels direkte eller indirekte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen på det grønlandske marked eller en del heraf, og dels ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering.

Ifølge forslaget kan det medføre bøde at overtræde eller undlade at efterkomme et påbud om ophør eller tilbagebetaling af ulovlig støtte.

Overtrædelse af bestemmelserne om konkurrenceforvridende støtte kan medføre bøde.

f) Fusionskontrol.

Der er i forslaget indført en anmeldelsespligt for fusioner, hvor de deltagende virksomheder tilsammen har en årlig omsætning i Grønland på mindst 100 mio. kr., og mindst to af de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning på mindst 50. mio. kr. Dette skyldes et ønske om en øget overvågning af virksomhedskoncentrationer på de grønlandske markeder. Grænseværdierne er tilpasset grønlandsk erhvervsliv, således at mindre virksomheder frit kan fusionere, da deres betydning for konkurrencen sjældent vil være af sådant omfang, at en fusion vil have væsentlig betydning for markedet.

Forslaget giver Naalakkersuisut mulighed for at fastsætte regler for anmeldelse, herunder muligheden for at indføre forenklet og almindelig anmeldelse. En sådan todelt anmeldelse kendes fra andre nordiske lande, hvor fusionen vurderes ikke at have større indvirkning på konkurrencen. I disse tilfælde kan virksomheden indsende færre og mindre detaljerede oplysninger til konkurrencemyndigheden. Dette vil lette byrden for såvel virksomhederne som konkurrencemyndigheden.

Konkurrencenævnet kan godkende eller afvise fusionen. Fusionen skal godkendes, hvis den ikke vurderes at hæmme den effektive konkurrence betydeligt. Omvendt kan fusioner afvises, hvis de vurderes at ville hæmme konkurrencen betydeligt, særligt ved skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling.

g) Administration.

Administrationen vil som efter den gældende lov blive varetaget af Konkurrencenævnet. Sekretariatsbetjeningen af Konkurrencenævnet varetages af Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Konkurrencenævnet forudsættes at behandle sager af principiel eller særlig stor betydning, samt sager i hvilke der foreligger særlig tvivl, mens den daglige administration af loven forudsættes varetaget af Forbruger- og Konkurrencestyrelsen på nævnets vegne.

Forslaget indeholder endvidere en lovfæstelse af Forbruger- og Konkurrencestyrelsens uafhængighed af politiske eller andre interesser. Sigtet med denne lovfæstelse er at give myndigheder og virksomheder en garanti for en ensartet og lige behandling uafhængigt af øvrige samfundsmæssige begivenheder, hvilket vurderes som en vigtig forudsætning for virkelysten og investeringerne i det grønlandske samfund.

h) Håndhævelse.

På samme måde som efter den gældende lov om konkurrence kan Konkurrencenævnet kræve oplysninger og foretage kontrolundersøgelser, hvilket indebærer, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, efter indhentet retskendelse fra Retten i Grønland, skal have adgang til en virksomheds lokaler og transportmidler. Med lovforslaget får Forbruger- og Konkurrencestyrelsen også adgang til at foretage undersøgelser af ansattes private hjem. Endvidere vil det være muligt at kræve adgang til en ekstern databehandlers lokaler, at foretage spejlinger af dataindholdet af elektroniske medier, at forsegle relevante

forretningslokaler og at medtage oplysninger fra virksomheden. Ligesom efter den gældende lov yder politiet bistand ved Forbruger- og Konkurrencestyrelsens udøvelse af de tillagte beføjelser efter loven.

i) Sanktionsbestemmelser.

På samme måde som efter den gældende konkurrencelov indebærer lovforslaget, at der kan pålægges daglige eller ugentlige tvangsbøder, som kan fordres fuldbyrdet. Desuden indebærer lovforslaget, at der kan pålægges bøder for forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af en række bestemmelser i inatsisartutloven, herunder forbudsbestemmelserne.

Med forslaget lægges der op til en skærpelse af sanktionsniveauet for overtrædelse af forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler ved karteldannelse, idet der gives retten mulighed for at idømme anstaltsanbringelse for direktører og ledende medarbejdere, der medvirker til karteldannelse.

Danmark har ved seneste konkurrencelovsrevision indført tilsvarende sanktioner for karteldannelse, idet man sidestiller kartelvirksomhed med andre typer af økonomisk kriminalitet, hvor der typisk er tale om væsentligt strengere straffe. Ud fra de samme overvejelser, sammenholdt med en formodning om afskrækkende virkning ved truslen om anstaltsanbringelse, har forslagsstiller vurderet, at der bør indføres mulighed for anstaltsanbringelse i grønlandsk ret.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget forventes ikke at medføre hverken administrative eller økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Den foreslåede ændring fra Konkurrentilsyn til Forbruger- og Konkurrencestyrelse er en omlægning af de i forvejen tilgængelige administrative ressourcer, og vil ikke påføre det offentlige yderligere omkostninger.

Selvom forslaget vil indføre egentlig fusionskontrol, så forventes dette at kunne rummes i Forbruger- og Konkurrencestyrelsens daglige administration af konkurrencereglerne, og vil således ikke kræve tilførsel af yderligere ressourcer. Der er desuden i forslaget § 18, stk. 2-3 åbnet mulighed for, at Naalakkersuisut kan fastsætte gebyrer for anmeldelsen af fusioner, og dermed betale for eventuelle ekstra omkostninger ved fusionskontrollen.

Kommuner vil ikke længere skulle forelægge deres planlagte erhvervmæssige investeringer efter Landstingslov nr. 23 af 18. december 2003 om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervmæssig virksomhed m.v. for Forbruger- og Konkurrencestyrelsen.

Kommunerne vil i stedet blive omfattet af bestemmelserne, der forbyder offentlige myndigheder at udøve erhvervsaktiviteter, hvis aktiviteten forvrider, eller kan forvride, forudsætningerne for en effektiv konkurrence, eller hæmmer, eller kan tjene til at hæmme, forekomsten eller udviklingen af forudsætninger for en effektiv konkurrence.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget lægger som nævnt ovenfor op til, at der kan fastsættes gebyrer for anmeldelse af fusioner. En udnyttelse af denne adgang vil have økonomiske konsekvenser for de anmeldende virksomheder, men vil alene modsvare de udgifter, Forbruger- og Konkurrencestyrelsen måtte have ved kontrollen.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget skønnes ikke at have konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden 23. december 2014 – 20. januar 2014 været i høring hos følgende: Formandens Departement, Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Familie og Justitsvæsen, Departementet for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling, Departementet for Boliger, Politimesteren i Grønland, Grønlands Arbejdsgiverforening, Grønlandske Advokater, Grønlands Revisionskontor, Deloitte, KPMG, BDO, Grønlands Forbrugerråd, Konkurrencenævnet, GrønlandsBANKEN, KANUKOKA, NUSUKA, Greenland Business og Bank Nordik.

Forslaget har i samme periode været i offentlig høring på Selvstyrets høringsportal.

Der er modtaget høringssvar fra følgende:

Departement for Finanser og Indenrigsanliggender, Kommune Kujalleq, Qeqqata Kommunua, Grønlands Banken, Grønlands Arbejdsgiverforening, Nusuka, Grønlandske Advokater, Transparency Greenland.

I det følgende behandles høringssvarene og de forslag til ændringer, der er indkommet under høringen. Det bemærkes, at høringssvarene, som er anført i kursiv, kun er gengivet i hovedtræk på baggrund af en foretaget væsentlighedsvurdering.

Departement for Finanser og Indenrigsanliggender foreslår, at der i bemærkningerne til forslaget § 18, stk. 1, indsættes forklaring på beløbsgrænserne på henholdsvis 75 mio. kr. og 35 mio. kr.

Forklaring er blevet tilføjet i bemærkningerne til § 18, stk. 1.

Departement for Finanser og Indenrigsanliggender bemærker, at det ikke fremgår af bemærkningerne til § 19, stk. 4, nr. 3, hvilket årsregnskabsdirektiv der henvises til, og at dette tydeligt bør fremgå.

Lovteksten er ændret til ”den til enhver tid gældende årsregnskabslov for Grønland”.

Departement for Finanser og Indenrigsanliggender bemærker, at der bør redegøres nærmere for Forbruger- og Konkurrencestyrelsens indgrebsbeføjelser, og hvorfor myndigheden skal tillades disse, samt hvorfor adgangen til ransagninger i private hjem ikke omfatter ejere og bestyrelsesmedlemmer.

Adgangen til kontrolundersøgelser er af afgørende betydning for Forbruger- og Konkurrencestyrelsens(FKST) adgang til bevissikring. Det skal imidlertid pointeres, at denne adgang begrænses af en vurdering af, hvorvidt der foreligger en konkret mistanke om en lovovertrædelse. Er dette tilfældet, skal sagen overdrages til SØK, der vil gennemføre en undersøgelse efter reglerne i retsplejeloven.

FKSTs adgang til at undersøge tøj, lommer, tasker mv, er en nødvendighed, da virksomhederne ellers ville kunne bringe inkriminerende data i sikkerhed for kontrolundersøgelsen, ved blot at anbringe det på personer. Bemærk at FKST ikke må tiltvinge sig adgang til tasker, lommer mv. men blot kan anmode om at indholdet vises. Egentlige visitationer skal overlades til politiet.

I praksis vil der ofte være sammenfald mellem ejer og direktør, og hvor der ikke er, vil ejeren i sagens natur have overladt kontrollen med virksomheden til en daglig ledelse. Det ville derfor være for vidtgående med ransagninger af eventuelle udenforstående ejere. Samme overvejelser gør sig gældende med hensyn til bestyrelsesmedlemmer. Eftersom bestyrelsesmedlemmer principielt ikke har indflydelse på det daglige arbejde, vil det være for vidtgående, hvis man giver adgang til at undersøge disses hjem.

Kommune Kujalleq ønsker en præcisering af forholdet mellem forslagets § 2, stk. 2, og landstingslov nr. 23 af 18. december 2003 om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v., særligt når muligheden for Konkurrencenævnets forhåndsgodkendelse af disse investeringer udgår med nærværende lovforslag.

Foretager en kommune en investering efter landstingslov nr. 23 af 18. december 2003, vil denne investering ikke kunne anfægtes af konkurrencemyndigheden, da kommunen har klar lovhjemmel til at foretage investeringen, og den derfor er omfattet af § 2, stk. 2, i nærværende lovforslag. Når forhåndsgodkendelsen af investeringen bortfalder, overgår tilsynet med investeringernes lovlighed til de kommunale tilsynsmyndigheder.

Kommune Kujalleq bemærker, at det forekommer unødvendigt, at kommunale aktiviteter som ikke er omfattet af ovenfor nævnte investeringslov skal vurderes særskilt efter konkurrenceloven, idet den omhandlede aktivitet også må formodes at falde uden for rammerne af kommunalfuldmagten, eller vil være myndighedsudøvelse, og dermed omfattet af lovforslagets § 2, stk. 2.

Det er korrekt, at en aktivitet, der ikke er omfattet af omtalte investeringslov, eller er egentlig myndighedsudøvelse, må formodes at falde uden for det tilladelige efter kommunalfuldmagtsreglerne, og at det derfor vil være ulovligt, om kommunerne foretager sådanne aktiviteter, hvilket kan behandles af det kommunale tilsynsråd. Forslagets §§ 13-17 er imidlertid ikke alene møntet på kommunerne, men regulerer alle offentlige myndigheder, herunder kommunerne.

Naalakkersuisut ønsker med forslaget at lette borgernes adgang til at klage over konkurrenceforvridende offentlige aktiviteter, og det vurderes at være naturligt, at denne kompetence tillægges konkurrencemyndigheden.

Kommune Kujalleq påpeger en begrebsmæssig misforståelse i forslagets § 13, idet bygdebestyrelser er underordnet kommunerne og ikke selvstændige lokale myndigheder.

Bestemmelsen er rettet til, og bygdebestyrelser udgået fra bestemmelsens ordlyd.

Kommune Kujalleq udtrykker endeligt betænkeligheder ved den foreslåede struktur i §§ 15-17, og påpeger flere praktiske såvel som juridiske problemstillinger. Kommunen anbefaler, at der fastholdes en struktur, hvor konkurrencemyndigheden træffer en afgørelse, der efterfølgende kan prøves ved Retten i Grønland.

Høringssvarene fra Kommune Kujalleq og Grønlandske Advokater har givet anledning til fornyede overvejelser af den foreslåede struktur, og Naalakkersuisut har bestemt sig for at lade bestemmelserne 15, 16 og 17 udgå, og i stedet følge modellen hvor konkurrencemyndigheden træffer afgørelse, der efterfølgende ville kunne indbringes for Retten i Grønland.

Qeqqata Kommunia har ingen bemærkninger til forslaget.

Grønlandsbanken finder det positivt, at der indføres bestemmelser, der vil forbyde konkurrenceforvridende offentlig erhvervsvirksomhed, men finder det en smule uklart, hvorledes et urimeligt konkurrencepres skal defineres og fastslås objektivt.

Bestemmelserne om konkurrenceneutralitet skal sikre private virksomheder mod at blive udsat for konkurrenceforvridning fra offentlig erhvervsvirksomhed. Bestemmelserne er præciseret.

Grønlandsbanken advarer mod ukritisk brug af danske opgørelser for markedsandele ved vurderingen af, hvorvidt der foreligger dominerende stilling ved vurderingen efter § 11.

Mens de grønlandske markeder utvivlsomt er mindre end de tilsvarende danske, så vurderes det ikke at være problematisk med en overtagelse af danske, og europæiske, standarder, for hvornår der foreligger dominerende stilling. Det skal videre bemærkes, at den konkurrenceretlige vurdering af dominerende stilling ikke alene bindes op på virksomhedens markedsandel. Og endeligt skal det nævnes, at § 11, ikke forbyder nogen virksomhed at have en dominerende stilling, men forbyder misbruget af denne stilling.

Grønlandsbanken finder det positivt, at der indføres fusionskontrol, men finder, at tærskelværdierne for, hvornår en fusion skal anmeldes, bør hæves.

Bemærkningerne til § 18, stk. 1, om tærskelværdier for anmeldelse af fusion er præciseret. Anbefalingen om ændring af tærskelværdierne er fulgt.

Grønlandsbanken finder, at fusionsreglerne ikke bør administreres for restriktivt, idet fusioner ofte anvendes i rekonstruktioner af nødlidte selskaber, generationsskifte og strukturtilpasninger.

Konkurrencenævnets vurdering af, om en fusion skal godkendes, forbydes eller godkendes med vilkår, er en konkret vurdering af fusionens påvirkning af konkurrencen, herunder de markeder, der berøres af fusionen.

Grønlandsbanken bemærker, at det er vigtigt, at reglerne om fusionskontrol ikke medfører lange sagsbehandlingstider.

Sagsbehandlingen af fusionssager er omfattet af tidsfrister, jf. § 23. Indenfor 40 hverdage skal Konkurrencenævnet træffe afgørelse om, hvorvidt fusionens kan godkendes, eller om der skal foretages en særskilt undersøgelse af fusionen (1. trin). Foretages en særskilt undersøgelse, træffes afgørelse om godkendelse eller forbud mod fusionen efter senest yderligere 90 hverdage (2. trin). Lovforslagets tidsfrister til sagsbehandlingen sikrer virksomhederne hurtige afgørelser.

Grønlands Arbejdsgiverforening er tilfreds med, at legalitetskontrollen i gældende lovs § 2, stk. 4 flyttes til konkurrencemyndigheden, men så gerne, at den, ud fra retssikkerhedsmæssige hensyn, blev placeret hos en uafhængig instans, da konkurrencemyndigheden er part i eventuelle sager om konkurrenceskadelige offentlige reguleringer. Grønlands Arbejdsgiverforening udtrykker videre tvivl om, hvorvidt der bliver behandlet sager efter gældende lovs § 2 og 12, og ønsker indført en lovmæssig pligt for konkurrencemyndigheden til at behandle klager over offentlige konkurrencebegrænsninger.

Det er ikke korrekt, at konkurrencemyndigheden vil være part i eventuelle sager, hvor der er tale om konkurrenceskadelige offentlige reguleringer. Konkurrencenævnet og Forbruger- og Konkurrencestyrelsen er uafhængige myndigheder. Det vurderes derfor ikke at have negative retssikkerhedsmæssige virkninger, at kompetencen til at træffe afgørelse placeres hos konkurrencemyndighederne. Konkurrencemyndighedernes afgørelser vil derudover kunne indbringes for Retten i Grønland.

I forhold til Grønlands Arbejdsgiverforenings bekymringer om hvorvidt bestemmelserne i §§ 2 og 12 bliver behandlet i tilstrækkeligt omfang, kan det nævnes, at konkurrencemyndigheden forventes at behandle alle sager, der forelægges dem. Det kan nævnes, at der i perioden 2008-2013 er behandlet 41 sager efter § 12, mens vurderingen af spørgsmål om legalitet (§ 2) indgår i samtlige sager, hvor der træffes afgørelse efter bestemmelserne i kapitel 2 og 3. Det vurderes derfor ikke at være nødvendigt med oprettelsen af en særlig myndighed, der skal foretage vurderingen efter § 2, stk. 4.

Grønlands Arbejdsgiverforening bakker op om reglerne om konkurrenceneutralitet. Grønlands Arbejdsgiverforening bemærker til fusionskontrollen, at Grønland står overfor store erhvervsmæssige udfordringer, der kun kan løses gennem strukturelle tilpasninger. Foreningen er derfor bekymret for, om fusionskontrollen kan være en hindring for de nødvendige strukturelle tilpasninger. Foreningen forslår følgelig, at tærskelværdierne hæves til 100 og 50 mio. kr.

Formålet med fusionskontrollen er, at konkurrencemyndighederne kan gribe ind overfor fusioner, der hæmmer den effektive konkurrence. Det er ikke meningen med forslaget, at fusionskontrollen skal skabe unødvendige administrative byrder for det grønlandske erhvervsliv.

Grønlands Arbejdsgiversforenings forslag om at hæve tærskelværdierne til 100 og 50 mio. kr., jf. § 18, stk. 1, tages til følge.

Grønlands Arbejdsgiverforening bemærker, at sagsbehandlingstiderne hos de danske konkurrencemyndigheder i 1. trin er 25 hverdage til forskel fra forslagets 40 hverdage i Grønland.

Hensynet til de grønlandske konkurrencemyndigheders begrænsende ressourcer betyder, at tidsfristen for sagsbehandlingen af 1. trin, jf. § 23, stk. 1, sættes til 40 hverdage. Myndigheden træffer afgørelse hurtigst muligt, hvorfor en afgørelse kan foreligge før tidsfristen udløber.

Grønlands Arbejdsgiverforening foreslår, at bemyndigelsen til at opkræve gebyr for behandling af en anmeldelse af en fusion udgår. Foreningen finder ikke, at virksomhedernes omkostninger bør øges og dermed svække deres konkurrenceevne og incitament til et strukturrationalisere. Grønlands Arbejdsgiverforening bemærker, at gebyrerne især er en voldsom byrde for mindre virksomheder.

Tærskelværdierne er sat til 100 og 50 mio. kr. Gebyret for behandling af en fusion vurderes derfor ikke at ramme mindre virksomheder. Henset til, at det alene er fusioner med en samlet omsætning på 100 mio. kr. eller mere, kompleksiteten i fusionssager samt de stramme tidsfrister for sagsbehandlingen, vurderes det hensigtsmæssigt, at virksomhederne gennem gebyret finansierer myndighedsbehandlingen af fusioner.

Anbefalingen er derfor ikke fulgt.

Grønlands Arbejdsgiverforening efterlyser en nærmere analyse af antallet af forventede fusionssager samt de administrative omkostninger til fusionskontrollen.

Under den gældende konkurrencelov er der meddelelsespligt for fusioner med en samlet omsætning på 20 mio. kr. eller mere. Siden marts 2008, hvor loven trådte i kraft, er der behandlet 11 meddelelser om fusioner hos konkurrencemyndighederne. Det forventes på baggrund af de hævdede tærskelværdier, at antallet af fusionssager vil være omkring 1 årligt.

Gebyrerne til behandling af fusionssager hos myndigheden forventes at blive fastsat som et grundgebyr tillagt en promille sats af fusionens omsætning. Denne model tager hensyn til virksomhedernes størrelse, således at fusioner, hvor mindre virksomheder fusionerer slipper

med et mindre gebyr. Provenuet fra gebyret skal dække myndighedens omkostninger til behandling af fusionssager.

Grønlands Arbejdsgiver mener ikke, at indførelsen af anstaltsanbringelse vil have nogen generalpræventiv effekt, og finder at forslaget derfor bør udgå.

Den præventive effekt der er i muligheden for anstaltsanbringelse, vil alt andet lige være større end ved rent økonomiske sanktioner. Dette sammenholdt med at virkningerne af karteldannelse er sammenlignelige med de virkninger, man ser ved andre typer af økonomisk kriminalitet som eksempelvis underslæb, bedrageri og lignende, der alle kan foranstalles med anstaltsanbringelse, gør det naturligt, at indgåelse af karteller også bør kunne foranstalles således. Særligt med tanke på at karteller har omfattende effekt på store dele af det grønlandske samfund, hvor underslæb og bedrageri alene påvirker en mindre gruppe berørte.

Grønlands Arbejdsgiverforening finder adgangen til ransagning af privates hjem i forbindelse med kontrolundersøgelse unødvendig og krænkende for privatlivets fred.

I takt med den teknologiske udvikling, har flere og flere ledende medarbejdere adgang til hjemmearbejdspladser, eller muligheden for at koble sig på deres arbejdsnetværk fra den private bolig. Denne teknologiske udvikling har gjort det er nødvendigt, at konkurrencemyndigheden kan få adgang til private hjem, idet virksomheder ellers ganske let vil kunne holde belastende materiale udenfor myndighedens rækkevide.

Enhver undersøgelse af private hjem vil kræve retskendelse, og vil derfor være underlagt domstolskontrol og en vurdering af proportionaliteten i det foreslåede indgreb. Det vurderes, at hensynet til privatlivets fred bør vige for hensynet til opdagelse og opklaring af ulovlig kartelvirksomhed, i de situationer, hvor konkurrencemyndigheden kan sandsynliggøre nødvendigheden af undersøgelse af private hjem.

Grønlands Arbejdsgiverforening ønsker indsat tidsfrister for konkurrencemyndighedens sagsbehandling.

Der er i praksis stor forskel på omfanget af de enkelte konkurrencesager, hvorfor det ville være endog særdeles vanskeligt at fastsætte tidsfrister for sagsbehandlingen. Såfremt man fastsatte frister i loven, ville der være sager, hvor en tilstrækkelig grundig sagsbehandling ikke ville kunne finde sted. Henset til konkurrencemyndighedens begrænsede ressourcer, ville der desuden kunne opstå en situation, hvor et sammenfald af flere samtidige sager kunne resultere i, at sagsbehandlingen måtte opgives. Naalakkersuisut vil derfor ikke indsætte yderligere frister for sagernes behandling, ud over de der findes i lovforslaget.

Nusuka ønsker fristen for Naalakkersuisuts afgivelse af svar efter lovforslagets § 2, stk. 4, nedsat til to måneder, grundet vigtigheden af hurtigere afgørelse af sager i små samfund.

Fristen på de fire måneder er fastsat ud fra et hensyn til de komplekse konkurrencesager, samt de meget travle perioder der ofte er op til og under Inatsisatutssamlinger. Det vurderes derfor ikke at være hensigtsmæssigt med en kortere frist.

Nusuka ønsker udvidede sanktionsmuligheder for overtrædelse af lovforslagets § 6 ved indgåelse af karteller; man ønsker inddragelse af næringsbrev og fratagelse af retten til at starte anden virksomhed op.

Efter lovforslaget kan overtrædelser af § 6 ved karteldannelse foranstalles med bøde eller anstaltsanbringelse. Det vurderes ikke at være i overensstemmelse med hensynet til en effektiv samfundsmæssig ressourceudnyttelse, såfremt man også tvinger virksomheder til lukning, eller tvinger ledende medarbejdere til at forlade virksomheden.

Grønlandske Advokater henstiller til, at ordlyden af bemærkningerne til lovforslagets § 41, stk. 6 og 7, gøres mere klar.

Lovtekst og bemærkninger er opdateret.

Grønlandske Advokater stiller en række spørgsmål til hensigtsmæssigheden af det foreslåede processuelle forløb i sager om konkurrenceneutralitet, lovforslagets §§ 15-17.

Disse bestemmelser udgår af lovforslaget. Der henvises til bemærkningen til Kommune Kujalleq ovenfor.

Grønlandske Advokater finder lovforslagets bestemmelser om fusionskontrol juridisk sammenhængende, med det forbehold, at det er vanskeligt at vurdere omfanget, uden en nærmere redegørelse for arbejdets omfang og det forventede antal sager.

Der henvises særligt til kommentarerne til Grønlands Arbejdsgiverforenings høringssvar.

Grønlandske Advokater bemærker, at det ville være rimeligt, at ransagning af private hjem alene kan gennemføres i overensstemmelse med de almindelige ransagningsregler.

Der henvises til kommentaren til Grønlands Arbejdsgiverforening ovenfor, og bemærkes supplerende, at bestemmelsen i lovforslaget ikke lægger op til at enhver kontrolundersøgelse

automatisk skal inkludere private hjem, men at dette alene kan gøres ved særskilt retskendelse.

Grønlandske advokater problematiserer leniency-bestemmelsen i lovforslagets § 42, særligt at det ikke fremgår, i hvilket omfang det tillægges betydning, at myndighederne under alle omstændigheder ville have foretaget en kontrolundersøgelse, eller hvilken betydning det skal have, at de oplysninger der gives efter start af kontrolundersøgelse, under alle omstændigheder ville være fremkommet under undersøgelsen.

Bestemmelsen i § 42, og bestemmelsen om strafnedsættelse i § 43, er overført uændrede fra lov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence, og er således allerede gældende ret vedtaget af Inatsisartut.

Det følger af bestemmelsens ordlyd, at muligheden for bortfald for straf alene foreligger, såfremt en person eller virksomhed fremkommer med oplysninger, myndigheden ikke var i besiddelse af på ansøgningstidspunktet. Dette kan tænkes at være tilfældet, selv om konkurrencemyndigheden har planlagt en kontrolundersøgelse.

Transparency Greenland finder opdateringen af konkurrenceloven vigtig og relevant, særligt de skærpede muligheder for foranstaltning efter kriminallov for Grønland, men påpeger, at bestemmelserne i lovforslagets § 41, stk. 6-7, er uklare. Derudover ønsker Transparency Greenland mulighed for at udelukke virksomheder, der er dømt for organiseret økonomisk kriminalitet, eksempelvis kartelvirksomhed, fra offentlige licitationer.

Spørgsmålet om, hvor vidt dømte virksomheder skal udelukkes fra offentlige licitationer, vil være en beslutning, der hører hjemme i lovgivningen, der regulerer udbud og licitationer. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at indføre sådanne bestemmelser i lovgivning, der regulerer konkurrencen.

Vedrørende § 41, stk. 6-7, henvises der til ovenstående bemærkning til Grønlandske Advokater.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen er en videreførelse af § 1 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence

Den overordnede målsætning for den foreslåede konkurrencelov er en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse gennem virksom konkurrence. Kriteriet for en effektiv ressourceanvendelse er samfundsøkonomisk effektivitet. Det samfundsøkonomiske effektivitetsbegreb dækker både over statisk effektivitet og dynamisk effektivitet og bygger på antagelsen om, at forbrugernes velfærd maksimeres, når samfundets ressourcer udnyttes optimalt.

Med forslaget præciseres det, at et væsentligt middel til opnåelse af målsætningen om effektiv ressourceanvendelse er virksom konkurrence, og den virksomme konkurrence skal være til gavn for virksomheder og forbrugere. Virksom konkurrence anses for at være det mest effektive middel til at sikre det udbud af varer og tjenesteydelser, som bedst afspejler forbrugernes præferencer, både med hensyn til kvalitet og pris. Forbrugerhensyn varetages på mange måder, blandt andet gennem et højere service- eller kvalitetsniveau, forbedringer af distributionen, omkostningsreduktioner og mere varieret udbud af varer og tjenesteydelser samt øget innovation.

Dette middel er naturligt i et markedspræget samfund, hvor virksom konkurrence normalt vil føre til effektiv ressourceanvendelse. Imidlertid kan man forestille sig

undtagelsestilfælde, hvor dette ikke gælder. Således vil eksistensen af naturlige monopoler, for eksempel i tilknytning til visse samfundsmæssige infrastrukturinvesteringer, kunne føre til en mere effektiv ressourceanvendelse end det, som vil være tilfældet under virksom konkurrence. I sådanne tilfælde må det imidlertid sikres, at det naturlige monopol ikke bringer målsætningen om effektiv ressourceanvendelse i fare. Det kan for eksempel ske ved at sikre lige adgang til benyttelsen af de fælles infrastrukturfaciliteter under hensyntagen til de samfundsmæssige forpligtelser, som gælder for området.

Begrebet virksom konkurrence sigter til både strukturelle og adfærdsmæssige forhold. De strukturelle forhold, som skal karakterisere et marked med virksom konkurrence, er blandt andet, at antallet af aktører på markedet er tilstrækkeligt stort under hensyntagen til stordriftsfordele, og at adgangen til markedet ikke er begrænset. På den adfærdsmæssige side ligger blandt andet en forudsætning om uafhængige beslutninger taget af virksomheder, som er aktive på markedet. Konkurrencen kan kun fungere effektivt eller virksomt, hvis virksomhederne har en grundlæggende frihed til at indgå aftaler og til selv at disponere i økonomiske forhold. Denne frihed til økonomisk beslutningstagen er også en frihed til at tilpasse sig konkurrenternes adfærd på markedet. En virksom konkurrence vil derimod blive svækket eller sat ud af kraft, hvis virksomhedens kontakt på markedet afløses af aftaler eller samordnet praksis, hvis formål eller følge er, at virksomhederne får kendskab til konkurrenternes fremtidige markedsadfærd. Kun under et stadigt konkurrencepres vil virksomhederne løbende tvinges til at tilpasse produktion og omsætning til et optimalt niveau. Forslaget indebærer, at Konkurrencenævnet med henvisning til forslagens formålsbestemmelse også fremover kan offentliggøre generelle redegørelser om for eksempel pris- og avanceforhold. Desuden vil der efter forslaget være mulighed for at kunne foretage pris- og avanceindgreb, for eksempel på områder, hvor der ikke er nogen form for virksom konkurrence, fordi der enten foreligger en klar og vedvarende markedsdominans, eventuelt som følge af en særlig markedsstruktur, eller som følge af ulovlige aftaler om et egentligt prissamarbejde.

Til § 2

Bestemmelsen er en videreførelse af § 2 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence. Dog er stk. 4, stk. 6 og stk. 7 udgået af nærværende forslag. Stk. 5 er rykket op som stk. 4, teksten er uændret.

Med forslagens § 2 ligestilles offentlig og privat erhvervsvirksomhed i modsætning til under den gældende lov om konkurrence, hvor forbuds- og indgrebsbestemmelserne ikke gælder for erhvervsvirksomhed, der udøves af staten, Grønlands Hjemmestyre eller en kommune.

Til stk. 1

Bestemmelsen afgrænser sammen med §§ 3 og 4 lovforslagets anvendelsesområde. Efter forslaget er al erhvervsvirksomhed som udgangspunkt omfattet. Det centrale begreb for forslagets anvendelsesområde er således begrebet erhvervsvirksomhed.

Begrebet "erhvervsvirksomhed" skal efter dette forslag forstås bredt, således at enhver økonomisk aktivitet, der foregår i et marked for varer og tjenester, er omfattet af loven. Det kræves ikke, at der opnås en økonomisk gevinst. Således kan et foretagende, der ikke har til formål at generere profit, også være omfattet af begrebet erhvervsvirksomhed. Valget af selskabsform, aktieselskab, andelsforening, brancheforening, selvejende institution eller andet, er ikke afgørende for forslagets anvendelse. Eventuelle afgrænsningsproblemer forudsættes løst i forlængelse af Konkurrencenævnets praksis efter den gældende lov. I overensstemmelse med hidtidig praksis er begrebet erhvervsvirksomhed således defineret bredt for at kunne modsvare en dynamisk erhvervsudvikling.

Begrebet erhvervsvirksomhed dækker offentlig og privat erhvervsvirksomhed.

Ved offentlig erhvervsvirksomhed forstås erhvervsvirksomhed, der udøves af staten, Grønlands Selvstyre eller en kommune, og som består i at udbyde eller efterspørge varer eller tjenesteydelser, som har betydning for konkurrencen. Det betyder, at hvis en offentlig erhvervsvirksomhed udbyder eller efterspørger varer og ydelser på et marked, vil denne erhvervsvirksomhed være omfattet af forslaget. Formuleringen sigter på de tilfælde, hvor offentlige erhvervsvirksomheder optræder som købere, og derigennem påvirker eller kan påvirke konkurrencen.

Eksempler på offentlig erhvervsvirksomhed vil blandt andet kunne findes inden for områderne offentlige værker, offentlig transport, offentlig havnevirksomhed og renovation. Indtægtsdækket virksomhed, som drives af en række offentlige institutioner, vil også være offentlig erhvervsvirksomhed. Desuden kan kommunal opgavevaretagelse for andre kommuner være offentlig erhvervsvirksomhed.

Myndighedsudøvelse ligger uden for begrebet erhvervsvirksomhed og vil derfor ikke være omfattet af loven. Som eksempler på myndighedsudøvelse kan nævnes konkrete forvaltningsakter, regeludstedelse, regelfortolkning, regelhåndhævelse og betjening af Inatsisartut, Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne.

Begrebet offentlig erhvervsvirksomhed skal forstås således, at den form for offentlig erhvervsvirksomhed, som ikke består i at udbyde eller efterspørge varer eller tjenester på et marked, ikke falder ind under lovens anvendelsesområde. Det skyldes, at denne type erhvervsvirksomhed ikke har direkte betydning for konkurrencen i erhvervslivet. Sådan erhvervsvirksomhed omfatter de aktiviteter, hvor Grønlands Hjemmestyre eller en kommune fremstiller varer eller ydelser ved egne ansatte og til eget brug.

Som eksempler på produktion til eget brug kan nævnes en kommunes egen udførelse af trykkeri- eller håndværksopgaver til kommunens eget brug.

Undtagelsen af offentlig produktion til eget brug er en videreførelse af praksis efter gældende lov.

Hvad angår privat erhvervsvirksomhed, dækker dette i forlængelse af Konkurrencenævnets praksis enhver form for erhvervsvirksomhed, der udøves af private markedsaktører.

Til stk. 2.

En erhvervsvirksomheds konkurrencebegrænsninger, som er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering, er undtaget fra reglerne i kapitel 2 og 3.

Ved "offentlig regulering" forstås Inatsisartutlove, landstingslove, landstingsforordninger, bekendtgørelser, generelle budgetregler, aktstykker og beslutninger inden for grænserne af kommunalfuldmagten samt kommunale vedtægter. Sidestillet med beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen er beslutninger truffet af bestyrelsen i kommunale fællesskaber, jf. Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudviklingen gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v.

Formålet med § 2, stk. 2, er at sikre, at politisk bestemte reguleringer og beslutninger truffet med hjemmel i lovgivning ikke kan underkendes af Konkurrencenævnet, idet disse reguleringer og beslutninger kan være betinget af andre samfundshensyn end hensynet til konkurrencen. Det er en given forudsætning, at konkurrencemyndigheden ikke kan gå ind i en legalitetsprøvelse af sådanne reguleringer og beslutninger.

Forslaget indebærer således, at forbudsbestemmelserne ikke finder anvendelse på konkurrencebegrænsninger, som er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering. Forslaget er en præcisering af en lignende bestemmelse i den gældende Landstingslov om konkurrence § 2, nr. 1, 2. pkt.

En anden situation er den, at de indgrebsmuligheder, der følger af sektorspecifik lovgivning som for eksempel teleområdet, fortsat består og vil skulle håndhæves af den pågældende ressortmyndighed.

Det må anses for hensigtsmæssigt, at Konkurrencenævnet og de pågældende sektormyndigheder i forbindelse med eventuelle indgreb løbende koordinerer indsatsen med henblik på at undgå overlappning eller modstridende beslutninger.

Der bør således ikke opstå en retstilstand, hvor såvel Konkurrencenævnet som en sektorspecifik myndighed har kompetence til at gribe ind over for det samme forhold. Desuden bør den retstilstand, hvor hverken den sektorspecifikke myndighed eller Konkurrencenævnet kan gribe ind, ikke kunne opstå.

Det kræves, at hjemlen til at gennemføre en offentlig regulering er udnyttet, svarende til hidtidig praksis efter den gældende konkurrencelov. Den omstændighed, at en offentlig myndighed har hjemmel til at udstede regler, indebærer ikke i sig selv, at kravet om lovregulering er opfyldt.

Til stk. 3

I § 2, stk. 3, sidestilles beslutninger truffet af bestyrelsen i et kommunalt fællesskab, jf. Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudviklingen gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v., med beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 2. Begrundelsen herfor er, at kommunale fællesskaber er karakteriseret ved, at der er sket en kompetenceoverførsel fra de deltagende kommuner til fællesskabet. Et kommunalt fællesskab, der er godkendt efter lov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudviklingen gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v., er således udtryk for, at den i lovgivningen fastsatte kompetence- og opgavefordeling er fraveget. Det kommunale fællesskab udøver ikke funktioner på kommunernes vegne i henhold til delegation, men har en selvstændig kompetence.

Til stk. 4

Forslagets § 2, stk. 4, præciserer, at Konkurrencenævnet også i relation til offentlige støtteordninger gennem en begrundet udtalelse vil kunne påpege mulige skadevirkninger for konkurrencen eller øvrige hindringer for en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse og komme med gode råd om, hvordan konkurrencen fremmes på området. Den begrundede udtalelse afgives til Naalakkersuisut. Dette vil efter almindelige delegationsregler behandles af det ressortansvarlige Medlem af Naalakkersuisut. Det forudsættes i den forbindelse, at Konkurrencenævnet kan afgive begrundede udtalelser i såvel større generelle konkurrenceproblemstillinger som i mindre, konkrete sager.

Bestemmelsen præciserer endvidere, at Konkurrencenævnet kan afgive en begrundet udtalelse om enhver offentlig regulering, uanset formål, der kan have afsmittende virkninger på konkurrenceforholdene i Grønland. Det forudsættes i den forbindelse, at Konkurrencenævnet vil kunne afgive en begrundet udtalelse ikke blot om retsregler, men også om kommunale beslutninger og regulativer truffet med hjemmel i offentlig regulering.

Forud for en begrundet udtalelse forudsættes Konkurrencenævnet at drøfte sagen med Naalakkersuisut. Herved sikres, at konkurrencehensyn og bredere erhvervspolitiske hensyn tages med i overvejelserne omkring en given offentlig regulering eller støtteordning, der kan have skadelige virkninger for konkurrencen eller i øvrigt kan hindre en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse. Naalakkersuisut skal herefter afgive et svar.

Svaret kan for eksempel gå ud på, at der vil blive fremsat et lovforslag til ændring af bestående lov, at der vil blive nedsat eksempelvis en arbejdsgruppe, som skal foretage en nærmere undersøgelse af forholdene eller, at der allerede i forbindelse med lovens vedtagelse er blevet foretaget afvejning af konkurrencehensynet over for andre hensyn.

Svarfristen er 4 måneder fra modtagelsen af Konkurrencenævnets begrundede udtalelse for at give tid til dialogen mellem de involverede. Konkurrencenævnet kan forlænge fristen. Konkurrencenævnets begrundede udtalelse og den offentlige myndigheds svar på Konkurrencenævnets udtalelse skal offentliggøres, jf. § 24, stk. 2. Offentliggørelsen vil ske ved Konkurrencenævnets foranstaltning. Heri ligger en forudsætning om, at en offentlig myndighed i forbindelse med besvarelsen kommer med en begrundet stillingtagen til Konkurrencenævnets anbefaling.

Ud fra hensynet til at give udtalelser efter lovforslagets § 2, stk. 4, mest mulig vægt både over for den pågældende myndighed og i den offentlige debat er det fundet hensigtsmæssigt, at denne del af konkurrencelovens anvendelsesområde varetages af Konkurrencenævnet.

Til § 3

Bestemmelsen er en videreførelse af § 3 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Bestemmelsen indebærer, at der skal foretages en afgrænsning af løn - og arbejdsforhold over for erhvervsvirksomhed. Det forudsættes, at bestemmelsen administreres i overensstemmelse med hidtidig praksis. Undtagelsen omfatter herefter kun forhold, der vedrører egentlige løn - og arbejdsforhold, og alene forholdet mellem arbejdsgiver og arbejdstager i denne forbindelse. Dette gælder, uanset om forholdene er indeholdt i kollektive overenskomster. Overenskomstmæssige bestemmelser, som har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen, er dog kun undtaget fra loven, hvis de berørte parter kan dokumentere, at de pågældende bestemmelser er en direkte eller nødvendig følge af den pågældende overenskomst. Med "organisationer" menes for eksempel arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, samt eventuelt kommende interesseorganisationer inden for erhvervslivet.

Til § 4

Bestemmelsen er en videreførelse af § 4 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Til stk. 1

Aftaler, vedtagelser og samordnet praksis inden for samme virksomhed eller koncern er ifølge § 4, stk. 1, undtaget fra lovforslagets kapitel 2 om forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler. Dette er ensbetydende med, at forbindelserne mellem virksomheder, der tilhører

samme koncern i egenskab af modervirksomhed og dattervirksomhed eller i egenskab af dattervirksomheder under bestemmende indflydelse af samme modervirksomhed, ikke udgør en aftale eller samordnet praksis og dermed er omfattet af undtagelsen. Dette forudsætter, at virksomhederne udgør en økonomisk enhed, inden for hvilken dattervirksomheden eller dattervirksomhederne ikke har nogen reel selvstændighed ved fastlæggelsen af sin eller deres adfærd på markedet. Begreberne modervirksomhed og dattervirksomhed forudsætter, at der er tale om koncerner, hvor der i kraft af økonomisk ejerskab eller stemmerettigheder foreligger en bestemmende indflydelse.

Såfremt en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis ikke er en virksomheds- eller koncernintern aftale, vil forbudsbestemmelserne i kapitel 2 gælde fuldt ud.

Til stk. 2

Da der kan være behov for at klargøre retsstillingen for markedsaktørerne og fastsætte præciserende regler, bemyndiges Naalakkersuisut i stk. 2 til, efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencenævnet, at fastsætte nærmere regler om anvendelsen af stk. 1.

Til § 5

Bestemmelsen er en videreførelse af § 5 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Til stk. 1

Afgrænsningen af det relevante marked efter konkurrenceloven bygger på de samme elementer uanset, om der er tale om en bedømmelse af forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler, jf. § 6, stk. 1, herunder spørgsmålet om anvendelsen af den såkaldte bagatelregel i § 7, stk. 1, nr. 1 og 2, en af betingelserne for individuel fritagelse i § 8, stk. 1, nr. 4 eller forbud mod misbrug af en eller flere virksomheders dominerende stilling i § 11, stk. 1. Ud fra blandt andet hensyn til virksomhedernes retssikkerhed er det derfor fundet naturligt at indsætte en udtrykkelig bestemmelse om markedsafgrænsningen.

Med bestemmelsen foreslås der indført en sikkerhed for, at afgrænsningen af det relevante marked skal ske på grundlag af en undersøgelse af efterspørgselssubstitutionen og udbudssubstitutionen. Endvidere indføres der en sikkerhed for, at den potentielle konkurrence skal undersøges i de tilfælde, hvor afgrænsningen af det relevante marked betyder, at virksomhedernes stilling kan give anledning til tvivl om, hvorvidt loven er overtrådt. En markedsafgrænsning efter loven kan således hverken af Konkurrencenævnet eller af en domstol foretages uden, at efterspørgsels- og udbudssubstitution er undersøgt, dokumenteret og vurderet. Omvendt indebærer bestemmelsen ikke, at der ikke kan inddrages andre kriterier end de oplyste.

Afgrænsningen af det relevante marked har til formål at indkredse de konkurrencebegrænsninger, som en eller flere virksomheder møder, eller med andre ord at undersøge, om kunderne har alternative forsyningskilder, såvel geografisk som produktmæssigt. Formålet med at afgrænse et marked både som et produktmarked og som et geografisk marked er at fastslå, hvilke egentlige konkurrenter der er i stand til at begrænse de involverede virksomheders adfærd og forhindre dem i at handle uafhængigt af et effektivt konkurrencemæssigt pres.

Ved det relevante produktmarked forstås markedet for de produkter eller tjenesteydelser, som forbrugerne betragter som substituerbare på grund af produkternes eller tjenesteydelsernes egenskaber, pris eller anvendelsesformål.

Ved det relevante geografiske marked forstås det område, hvor de involverede virksomheder afsætter eller efterspørger produkter eller tjenesteydelser, som har tilstrækkeligt ensartede konkurrencevilkår, og som kan skelnes fra de tilstødende områder, fordi konkurrencevilkårene dér er meget anderledes.

Ved undersøgelse af efterspørgselssubstitution fastlægges en række produkter, som forbrugerne betragter som substituerbare. Hermed menes en undersøgelse af, hvorledes forbrugernes sandsynlige reaktion vil være på en lille, varig stigning i de relative priser på en virksomheds produkter. Der tages udgangspunkt i de produkter, som de involverede virksomheder sælger, og det område, hvor de sælger dem. Dette sker for at fastslå, om yderligere produkter og områder skal medtages i markedsafgrænsningen eller ikke. Disse yderligere produkter og områder skal medtages, hvis de påvirker eller begrænser prisfastsættelsen på virksomhedernes produkter tilstrækkeligt på kort sigt.

For at fastslå, om virksomheder i andre områder i praksis kan betragtes som alternative forsyningskilder for forbrugerne, skal det ligeledes undersøges, om virksomhedernes kunder umiddelbart kan og vil skifte til leverandører i andre områder, og uden at det medfører særligt store omkostninger. Hvor en aftale binder en kunde i en efter forholdene normal periode, forudsat at denne periode ikke i sig selv er i strid med forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler i lovens § 6, er det kundens valgmuligheder efter aftalens ophør, der skal lægges til grund ved vurderingen af efterspørgselssubstitution. Det geografiske marked skal afgrænses uden skelen til landegrænser og territoriale skel, men ud fra konkurrencevilkårene.

Med forslaget lægges der op til, at der herudover skal ske en undersøgelse af, hvorvidt der findes udbudssubstitution. I undersøgelsen af udbudssubstitution indgår en vurdering af, hvorvidt andre leverandører som en reaktion på små, varige ændringer i de relative priser på kort sigt kan omstille produktionen til de relevante produkter eller tjenesteydelser og markedsføre dem på kort sigt uden, at det medfører betydelige ekstraomkostninger eller risici.

Med de relevante produkter forstås de produkter eller tjenesteydelser, som produceres eller udbydes af de involverede virksomheder.

Denne undersøgelse er særligt relevant i tilfælde, hvor undersøgelsen af efterspørgselssubstitutionen er mundet ud i, at der ikke findes alternativer, fordi der eksempelvis er tale om et produkt af særlig art og kvalitet. Her vil de forskellige arter og kvaliteter blive betragtet som en del af et større produktmarked forudsat, at de forskellige leverandører kan tilbyde og sælge de forskellige arter og kvaliteter umiddelbart og uden væsentlig stigning i omkostningerne, som beskrevet ovenfor.

Hvis undersøgelsen af substitutionsmulighederne på udbudssiden viser, at andre leverandører skal foretage væsentlige tilpasninger af de eksisterende materielle og immaterielle aktiver, supplerende investeringer, strategiske beslutninger og lignende, tages udbudssubstitution ikke i betragtning ved markedsafgrænsningen.

Når det relevante marked er afgrænset, produktmæssigt og geografisk, kan de involverede virksomheders stilling på dette marked fastslås. Hvis der er tvivl om denne stilling, eller der er tvivl om, hvorvidt loven er overtrådt, præciserer forslaget, at det skal undersøges, om der findes potentiel konkurrence. Det er en undersøgelse af, hvorvidt der er virksomheder, som ikke aktuelt er til stede på det pågældende marked, men som på mellemlang sigt kunne tænkes at etablere sig på markedet. Denne undersøgelse går ud på at vurdere potentielle konkurrenters faktiske muligheder for at få adgang til markedet og indebærer således en vurdering af disse konkurrenters hypotetiske markedsandele.

Forskellen mellem udbudssubstitutionen og den potentielle konkurrence er tidshorizonten. Undersøgelsen af udbudssubstitutionen baseres på andre leverandørers umiddelbare reaktion på den involverede virksomheds markedstiltag, hvorimod undersøgelsen af den potentielle konkurrence bygger på andre leverandørers reaktion på mellemlang sigt.

Princippet om udbudssubstitution og potentiel konkurrence vil indebære, at et produkt, der alene adskiller sig fra andre produkter med samme funktionalitet ved eksklusivt design eller prestige tilknyttet produktet, ikke vil udgøre et særskilt produktmarked. Årsagen hertil er, at sådanne konkurrencefordele må betragtes som mulige for konkurrerende virksomheder at overvinde gennem deres egen designudvikling samt markedsføring mv.

Til stk. 2

Med forslaget præciseres det i stk. 2, at det vil være muligt for Konkurrencenævnet at inddrage sagkundskab til brug for undersøgelsen af det relevante marked og den potentielle konkurrence, navnlig hvis Konkurrencenævnet eller Forbruger- og Konkurrencestyrelsen ikke har de fornødne ressourcer eller tilstrækkelig faglig viden på området.

Til § 6

Til stk. 1

De generelle forbud:

§ 6 indeholder det generelle forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis. Udgangspunktet for bestemmelsen er, at alle konkurrencebegrænsende aftaler, vedtagelser og samordnet praksis er forbudte, medmindre de ligger under de kvantitative kriterier i § 7, stk. 1, nr. 1-3. Endvidere omfatter forbuddet ikke:

- aftaler, vedtagelser og samordnet praksis inden for samme virksomhed eller koncern, jf. § 4, stk. 1,
- aftaler, som har opnået fritagelse efter § 8, stk. 1 eller § 10, stk. 1, samt
- aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis, som Konkurrencenævnet på det foreliggende grundlag har erklæret falder uden for forbuddet, jf. § 9.

Aftaler mellem virksomheder:

Hovedanvendelsesområdet for § 6 er konkurrencebegrænsende aftaler. En aftale kan indgås af 2 eller flere virksomheder. Der stilles ikke krav om, at en aftale skal være juridisk bindende. For eksempel kan en ikke - bindende aftale, der ikke kan forfølges retligt efter almindelige regler om misligholdelse (gentlemen's agreement), være omfattet af aftalebegrebet. Aftalebegrebet, som omfatter såvel horisontale som vertikale aftaler, skal fortolkes bredt. Aftalebegrebet er blandt andet opfyldt, hvis 2 parter kan siges at have en samstemmende vilje. Det er ikke afgørende, i hvilken form denne samstemmende vilje manifesterer sig, når parternes adfærd rent faktisk afspejler parternes vilje. Det er derfor ikke et krav, at aftalen er indgået skriftligt eller mundtligt.

Det er uden betydning for anvendelse af forslaget § 6, hvilken betegnelse aftalen har, og hvorledes den er udformet.

Eksempelvis vil standardsalgsbetingelser, der indgår i de almindelige forretningsforhold mellem en leverandør og dennes kunder, efter omstændighederne være omfattet af § 6. Et vilkår, der indgår i teksten på en faktura, vil kunne anses for en aftale ved kundens stiltiende accept heraf, for eksempel ved at kunder i praksis følger de nævnte vilkår, eller ved kundens afgivelse uden indsigelser af nye ordrer på samme vilkår som hidtil.

Hvis der allerede foreligger en aftale, vil også ensidige handlinger med henblik på at sikre aftalens gennemførelse blive anset for en del af den samlede aftale. Således kan en virksomheds konkurrencebegrænsende adfærd inden for rammerne af virksomhedens aftalesystem om videreforhandling være omfattet af § 6. Eksempelvis vil en leverandørs beslutning om at afslå en forhandler, der ellers opfylder betingelserne i et selektivt salgssystem, men som ikke er indforstået med at følge de salgsbindinger, som leverandøren

har aftalt med andre forhandlere, være en handling, der vil være omfattet af § 6, eftersom formålet med afslaget er at sikre overholdelsen af de salgsbindinger, der ligger til grund for aftaler indgået mellem leverandøren og forhandlerne.

Omvendt vil rent ensidige handlinger fra en virksomheds side, som ikke på nogen måde kan siges at være aftalt eller accepteret, udtrykkeligt eller stiltiende, og som heller ikke senere ændrer karakter til at blive en del af en aftale, ikke være omfattet af aftalebegrebet i § 6. Efter omstændighederne vil sådanne rent ensidige handlinger kunne være omfattet af bestemmelserne i kapitel 3 om misbrug af dominerende stilling.

En aftale mellem 2 eller flere virksomheder om etablering af et joint venture, en separat virksomhed, som kontrolleres i fællesskab af de stiftende virksomheder, falder som udgangspunkt også ind under forbuddet i § 6. Hvis et joint venture er etableret med henblik på oprettelsen af en selvstændigt fungerende virksomhed så skal, hvis forholdet i øvrigt opfylder betingelserne, oprettelsen anmeldes efter reglen i lovens kapitel 5. Er der i stedet tale om et joint venture, der ikke skal anmeldes efter fusionsreglerne, er der mulighed for, at aftalen kan opnå en individuel fritagelse efter § 8 eller opnå en erklæring om ikke-indgreb efter § 9. Hvornår der foreligger et selvstændigt fungerende joint venture behandles yderligere i kommentarerne til § 16.

Vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder:

§ 6 omfatter tillige vedtagelser, der er truffet inden for en sammenslutning af virksomheder ved dens kompetente organer. Begrebet vedtagelse kan omfatte vedtægter, beslutninger og henstillinger. Det er ikke noget krav, at vedtagelsen er juridisk bindende for medlemmerne. Begrebet sammenslutning af virksomheder omfatter brancheforeninger af enhver slags og enhver anden form for organiseret samarbejde mellem virksomheder, jf. § 6, stk. 3. Som eksempel på vedtagelser kan nævnes brancheforeningers vedtagelser, hvad enten de er bindende eller vejledende for medlemmerne.

Samordnet praksis:

Samordnet praksis indebærer, at 2 eller flere virksomheder koordinerer deres adfærd, uden at der er indgået en egentlig aftale. En sådan adfærd rammes af forbuddet, jf. § 6, stk. 3. Det forudsættes dog, at der har været en eller anden form for kontakt mellem virksomhederne, for eksempel afholdelse af møder eller udveksling af informationer.

Virksomheder, der forholder sig ensartet på markedet, såkaldt parallel adfærd, uden at der er tale om nogen form for viljemæssig tilpasning, rammes ikke af forbuddet.

Omvendt vil begrebet samordnet praksis også kunne omfatte enhver direkte eller indirekte kontakt mellem virksomheder, som har til formål eller til følge enten at påvirke en aktuel eller potentiel konkurrents markedsadfærd eller at informere en sådan konkurrent om den

markedsadfærd, som man har besluttet sig til - eller overvejer - selv at følge. Dette kan for eksempel være tilfældet, hvor virksomheder på møder har udvekslet oplysninger om priser og produktionsmængder eller lignende forretningshemmeligheder, og hvor formålet har været at samordne den senere markedsadfærd.

Den praktiske betydning af, at samordnet praksis er omfattet af forbuddet, er navnlig af bevismæssig art, idet man herved kan ramme en adfærd, hvis eksistens ikke kan bevises med forekomsten af en egentlig aftale.

Virksomhedsbegrebet:

Der henvises til bemærkningerne til § 2, stk. 1, vedrørende begrebet erhvervsvirksomhed.

Konkurrencebegrænsningsbegrebet.

Enhver form for konkurrencebegrænsning rammes af forbuddet i § 6. Bestemmelsen omfatter både hindring, begrænsning og fordrejning af konkurrencen, ligesom den omfatter aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, jf. § 6, stk. 3, der "direkte eller indirekte har til formål eller til følge" at begrænse konkurrencen. Udtrykket "til formål eller til følge" er alternative kriterier. Forbuddet rammer således både aftaler med videre, der tilsigter begrænsninger, selv om de ikke får denne virkning, og aftaler med videre, der har sådanne virkninger, uanset intentionerne. § 6 kræver således ikke, at der faktisk har fundet en påvirkning sted.

Det anses ikke for konkurrencebegrænsende, at flere virksomheder i samme omsætningsled inden for en branche afgiver fælles bud på en bestemt opgave, hvis ingen af de pågældende virksomheder alene ville have kunnet klare opgaven, for eksempel på grund af kravene til knowhow, kapacitet eller økonomiske ressourcer.

Til stk. 2

Forbudte konkurrencebegrænsninger:

§ 6, stk. 2, nr. 1-7, anfører en række eksempler på konkurrencebegrænsende aftaler.

Opregningen i nr. 1-7 er ikke udtømmende, men er alene en eksemplificering.

§ 6, stk. 2, nr. 1, omfatter blandt andet karteller, der kan indskrænke konkurrencen betydeligt, for eksempel fordi den normale priskonkurrence fjernes eller begrænses væsentligt gennem aftaler eller samordnet praksis mellem producenter eller distributører. Dette gælder også, hvor prisfastsættelsen sker inden for en brancheorganisation, indkøbsorganisation eller lignende, jf. stk. 3. Endvidere omfatter forbuddet aftaler mellem indbyrdes konkurrerende producenter om fastsættelse af priser eller om etablering af rabataftaler.

Prissamarbejder af vejledende karakter, herunder blandt andet horisontale listepriser, der ofte har været udsendt af blandt andet brancheorganisationer, er omfattet af forbuddet. Disse listepriser har ofte i praksis vist sig at være prisstyrende.

Forbuddet omfatter også vertikale aftaler mellem for eksempel en producent og en forhandler om fastsættelse af priser, herunder rabat- og bonusaftaler, ved videresalg i efterfølgende omsætningsled.

Under udtrykket "andre forretningsbetingelser" falder blandt andet fælles konkurrencebegrænsende afsætningsvilkår, vilkår for betaling, garantier og rabatter.

§ 6, stk. 2, nr. 2, omfatter blandt andet selvbegrænsningsaftaler, der har til formål at opretholde et højt prisniveau gennem en begrænsning af udbuddet af et produkt. Endvidere er kollektive boykot-foranstaltninger mod en enkelt virksomhed omfattet af forbuddet. Konkurrenceklausuler i forbindelse med virksomhedsoverdragelse er omfattet af forbuddet, hvis klausulen går udover, hvad der kan anses for nødvendigt i tids- og produktmæssig, samt geografisk henseende.

Visse former for konkurrencebegrænsende aftaler, der falder under denne kategori, har dog ikke udelukkende negative virkninger. Dette gælder for eksempel selektive distributionsaftaler, specialiseringsaftaler, aftaler om forskning og udvikling og licensaftaler. Efter en afvejning af om den foreliggende aftale i andre henseender har så gunstige virkninger, at den bør tillades, kan der indrømmes en individuel fritagelse til aftalen, jf. § 8.

§ 6, stk. 2, nr. 3, omfatter blandt andet horisontale markedsdelingsaftaler mellem konkurrenter, for eksempel gennem opdeling efter geografiske områder, kvoter eller kundekategorier. Endvidere er vertikale markedsdelingsaftaler, oftest aftaler mellem producenter og distributører, om for eksempel geografisk afgrænsede salgsområder, opdeling af kundekredse, forbudt.

Under § 6, stk. 2, nr. 4, falder typisk vertikale konkurrencebegrænsende aftaler om for eksempel prisdiskrimination, rabatter, der diskriminerer forskellige købere eller kategorier af købere. Horisontale aftaler om rabatter vil falde direkte ind under § 6, stk. 2, nr. 1, idet aftaler mellem indbyrdes konkurrenter om rabatter er en indirekte prisfastsættelse eller regulering af prisniveauet. En enkelt virksomheds ensidige adfærd, som medfører diskrimination, vil ikke være omfattet af § 6, stk. 2, nr. 4, da de generelle betingelser i § 6, stk. 1, skal være opfyldt. En sådan adfærd kan dog efter omstændighederne være omfattet af forbuddet i § 11, stk. 1, hvis virksomheden har en dominerende stilling.

Som hovedregel anses de rabat- og bonusformer, der er omkostningsmæssigt begrundede, det vil sige har deres grundlag i sparede omkostninger hos sælgeren, ikke at medføre skadelige virkninger for konkurrencen. Tværtimod kan de fremme en effektiv konkurrence, såfremt de baserer sig på objektive og rimelige kriterier og er kendte for køberne.

Med hensyn til de rabat- og bonusformer, der ikke modsvares af omkostningsbesparelser hos sælgeren, men som er et led i sælgerens almindelige salgspolitik, vil en række rabatformer kunne påvirke konkurrencen mellem virksomhederne og dermed adgangen til markedet på en måde, der skader effektiviteten og strukturtilpasningen. Dette gælder navnlig rabatter, der har til formål at bevare et kundeforhold, såkaldte troskabsbetingede rabatter.

En yderligere skærpelse af konkurrencebegrænsningen i et rabat- og bonussystem foreligger i de tilfælde, hvor der er knyttet en engelsk klausul til. Den engelske klausul går ud på, at en leverandør fra aftagerne får leveret detaljerede oplysninger om de mest favorable tilbud fra konkurrerende virksomheder med henblik på altid at kunne tilbyde priser, der ikke overstiger konkurrenternes laveste tilbudte priser.

En enkelt dominerende virksomheds leveringsnægtelse og anden diskrimination rammes ikke af dette forbud, men skal vurderes efter bestemmelserne i lovforslagets kapitel 3 om misbrug af dominerende stilling.

§ 6, stk. 2, nr. 5, omfatter blandt andet konkurrencebegrænsende aftaler, hvor den anden part, som vilkår for indgåelse af aftale, påtager sig forpligtelser, som hverken efter deres natur eller ifølge handelsædvane har forbindelse med aftalens genstand.

Forbuddet omhandler først og fremmest det forhold, at en virksomhed er i besiddelse af et attraktivt produkt, som den kun vil sælge, hvis køberen tillige aftager andre varer eller tjenesteydelser fra virksomheden, selv om disse ville kunne fås bedre og billigere andetsteds.

§ 6, stk. 2, nr. 6, præciserer, at et joint venture mellem 2 eller flere virksomheder, der samordner virksomhedernes konkurrenceadfærd er omfattet af forbuddet i § 6, stk. 1, med mulighed for fritagelse efter § 8, stk. 1.

En aftale om at etablere et ikke-selvstændigt joint venture, er blot at betragte som et hjælpeorgan for de stiftende virksomheder, og vil skulle vurderes ud fra lovens bestemmelser om forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler § 6, stk. 1.

Det følger af forslaget § 6, stk. 2, nr. 1, sammenholdt med § 6, stk. 2, nr. 7, og af bemærkningerne til forslaget § 7, stk. 2, nr. 1, at vertikale prisaftaler, det vil sige aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller følge at fastsætte en fast eller mindste videresalgspris eller et fast eller mindste prisniveau, som køberen skal overholde ved videresalg af en vare, er omfattet af forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler i § 6. Forslaget præciserer rækkevidden af forbuddet mod bindende videresalgspriser.

Endvidere gælder, at enhver form for vertikal aftale eller samordnet praksis, hvor der over for en eller flere handelsparter fastsættes bindende videresalgspriser, er omfattet af forbuddet i §

6, uanset om fastsættelsen af de bindende priser sker direkte i aftalebestemmelserne, eller leverandøren på anden måde søger at få en eller flere handelspartnere til ikke at fravige vejledende salgspriser.

Bestemmelsen dækker ikke alene tilfælde, hvor en leverandør søger at sikre, at handelspartnere ikke fraviger vejledende salgspriser, men også hvor leverandøren søger at sikre, at en eller flere handelspartnere ikke anvender lavere priser end de maksimalpriser, som leverandøren har meldt ud, at handelspartnerne skal respektere ved videresalg.

Med formuleringen "på anden måde" søges det tydeliggjort, at forbuddet i § 6 blandt andet omfatter den situation, hvor en leverandør yder særlige rabatter eller anden form for præmiering mod, at den vejledende pris overholdes. Hvis en leverandør således forbeholder rabatter med videre til forhandlere, der tilpasser eller har tilpasset deres priser til den af leverandøren udmeldte vejledende pris, og forhandlerne dermed i hvert fald stiltiende har accepteret leverandørens adfærd, foreligger der en konkurrencebegrænsende prisaftale.

Der kan således foreligge en prisbinding, hvis leverandøren fastsætter forhandlerens avance eller den maksimale rabat, som forhandleren må yde i forhold til et bestemt prisniveau. Et andet eksempel kan være, hvor en leverandør gør ydelsen af rabatter eller anden form for præmiering eller refusion af en forhandlers udgifter til salgsfremmende foranstaltninger betinget af, at forhandleren overholder et bestemt prisniveau. En aftale om indirekte prisbinding kan også foreligge, hvor en leverandør over for en forhandler fremsætter trusler eller advarsler om for eksempel forsinkelse eller standsning af leverancer eller opsigelse af distributionsaftalen, hvis forhandleren ikke overholder et bestemt prisniveau ved videresalget. Hvorvidt en leverandør har anvendt sådanne indirekte foranstaltninger til at opnå prisbinding, vil i hver enkelt sag bero på en bevismæssig vurdering.

Det følger heraf, at tilskyndelser, såvel gentagne som enkeltstående, fra en leverandørs side med det formål at få en eller flere handelspartnere til ikke at fravige de vejledende salgspriser, uanset om tilskyndelsen sker i form af belønning af de forhandlere, der overholder priserne, eller sanktioner i form af for eksempel leveringsstandsning eller trusler om sanktioner over for dem, der ikke følger priserne, er forbudt.

Med formuleringen "en eller flere handelspartnere" tilsigtes det præciseret, at det ikke er afgørende for, at forbuddet i § 6 finder anvendelse, at leverandørens foranstaltninger er et led i en generelt gennemført politik. Enkeltstående foranstaltninger for eksempel over for en enkelt forhandler, der indebærer, at en forhandler ændrer sin prissætning og opretholder et fast prisniveau, vil også kunne være omfattet af forbuddet i § 6. Der er således ikke noget krav om, at overtrædelsen skal have et vist kvantitativt omfang, førend forbuddet er overtrådt. Det gælder også, selv om det er en af leverandørens ansatte, som har iværksat foranstaltningerne

ved for eksempel fremsættelsen af trusler eller advarsler, og det er sket uden ledelsens viden og derfor uden ledelsens godkendelse.

Med formuleringen "søge at få" præciseres det endeligt, at det er tilstrækkeligt, at leverandørens og forhandlernes adfærd kan siges at opfylde aftalebegrebet i § 6, og der således foreligger en aftale om bindende videresalgspriser. Det er ikke et krav, at en eller flere forhandlere rent faktisk har fulgt leverandørens ønske om at holde faste videresalgspriser.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at § 6, stk. 1 også gælder for vedtagelser indenfor en sammenslutning af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder.

Med hensyn til indholdet af "vedtagelser indenfor en sammenslutning af virksomheder" og "samordnet praksis" henvises til bemærkningerne til § 6 stk. 1.

Til stk. 4

Påbud og tilsagn:

Såfremt Konkurrencenævnet efter klage eller af egen drift konstaterer, at en virksomhed har overtrådt forbuddet i § 6, stk. 1, kan Konkurrencenævnet udstede et påbud, som skal være skriftligt. I påbuddet ligger dels, at der foreligger en konkurrencebegrænsning i strid med § 6, stk. 1, dels at konkurrencebegrænsningen skal bringes til ophør, jf. forslaget § 6, stk. 4, og § 28, stk. 1.

For at imødekomme de betænkeligheder, som Konkurrencenævnet har i relation til stk. 1, kan Konkurrencenævnet endvidere gøre tilsagn, som virksomheden har afgivet, bindende, jf. § 6, stk. 4, og § 29, stk. 1. Konkurrencenævnet har således mulighed for at afslutte en sag ved at gøre tilsagn, som virksomheden afgiver, bindende, uden at Konkurrencenævnet behøver at konkludere, at der er sket en overtrædelse af § 6, stk. 1.

Herudover kan der blive tale om foranstaltninger for den begåede lovovertrædelse efter § 38, stk. 1, nr. 1.

Til stk. 5

Ugyldighed:

Ifølge forslaget § 6, stk. 5, er konkurrencebegrænsende aftaler og vedtagelser, som er forbudt i medfør af § 6, stk. 1, ugyldige, medmindre de er undtaget efter § 7, fritaget i medfør af § 8, omfattet af en erklæring efter § 9 eller af en gruppefritagelse efter § 10.

Det er kun de konkurrencebegrænsende bestemmelser i en aftale, der bliver ugyldige, jf. det almindelige princip om at ugyldigheden ikke rækker længere end ugyldighedsgrunden tilsiger. Hele aftalen er kun ugyldig, hvis de konkurrencebegrænsende bestemmelser ikke kan

udskilles fra aftalens øvrige bestemmelser. Virkningen af ugyldigheden vil i øvrigt skulle fastlægges efter grønlandsk rets almindelige regler. Hertil kommer, at en eventuel skadelidte kan have krav på erstatning.

Til § 7

Til stk. 1

§ 7 indeholder de kvantitative kriterier for, hvornår en konkurrencebegrænsende aftale ikke falder ind under forbudsbestemmelsen i § 6, dog med forbehold af aftaler om priser og tilbudskarteller, samt af den samlede virkning af lignende aftaler. Af § 7, stk. 1, nr. 1 og 2, fremgår, at forbuddet i § 6, stk. 1, ikke gælder, hvis aftaleparternes samlede markedsandel ikke overstiger 10 procent, når aftaleparterne er faktiske eller potentielle konkurrenter, eller hvis de enkelte aftaleparterers markedsandele ikke overstiger 15 procent, når aftalen er indgået mellem parter, som hverken er faktiske eller potentielle konkurrenter.

For at kunne beregne markedsandelen er det nødvendigt at afgrænse det relevante marked. Det består af både det relevante produktmarked og det relevante geografiske marked. Produktmarkedet udgøres af de produkter eller tjenesteydelser, som er genstand for aftalen, vedtagelserne eller den samordnede praksis, og af alle andre produkter, som er eller af brugerne betragtes som identiske eller ligeværdige. De omhandlede produkter skal således være substituerbare. Hvorvidt dette er tilfældet, skal vurderes ud fra brugernes synspunkt. Der skal herved foretages en helhedsvurdering af, om produkterne med hensyn til pris, funktion og egenskaber i øvrigt kan tilfredsstille samme behov hos brugerne.

Det geografiske marked er det område i Grønland, i hvilket aftalen har virkning. Det geografiske marked kan således omfatte hele landet eller en del af det. Faktorer, som har betydning for afgrænsningen af det geografiske marked, kan for eksempel være de distributionsmuligheder, der findes, det pågældende produkts transportafhængighed i fysisk og økonomisk forstand, og de muligheder, som køberne har for at anvende forskellige leverandører. For et givet produkt kan det geografiske marked være en mindre del af Grønland, for eksempel en bygd, hvis køberne i området i praksis i det væsentlige kun efterspørger det lokale produkt. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslaget § 5.

Endvidere er der i § 7, stk. 1, nr. 3, indsat en nedre "bagatelgrænse" baseret på omsætning. Denne bagatelgrænse indebærer, at hvis aftaleparternes samlede omsætning er på under 5 million kroner, er deres konkurrencebegrænsende aftaler, uanset deres samlede markedsandel, ikke omfattet af forbuddet i § 6, stk. 1.

Beregningen af den samlede omsætning skal ske ud fra koncernomsætningen, hvis en virksomhed er en del af en koncern. Koncernomsætning forstås som koncernens samlede

årlige omsætning med fradrag af den interne omsætning mellem koncernens virksomheder, jf. stk. 6.

I de tilfælde, hvor en virksomhed har indgået en række lignende aftaler med andre virksomheder på markedet, er det summen af de deltagende virksomheders samlede omsætning, som skal lægges til grund ved beregningen.

Omsætningen for brancheforeninger er den samlede omsætning for samtlige medlemmer i foreningen med tillæg af foreningens egen omsætning.

Såfremt en virksomhed er i tvivl om, hvorvidt en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis opfylder betingelserne for at være undtaget fra forbudsbestemmelsen i § 6, vil den kunne anmode Forbruger- og Konkurrencestyrelsen om en uformel udtalelse.

Anvendelsesområdet for bagatelgrænserne i § 7, stk. 1, nr. 1-3 begrænses dog af § 7, stk. 2, som i nr. 1 og 2 indeholder konkurrenceretlige bestemmelser (hardcore) om horisontale og vertikale aftaler om henholdsvis pris og tilbudskarteller.

Til stk. 2

Efter den gældende § 7, stk. 2, er det kun prisaftaler, som er underlagt et ubetinget forbud. Hertil kommer en særlig regulering af aftaler, der indebærer samarbejde mellem tilbudsgivere inden tilbudsgivningen – også kaldet tilbudskoordinering. For aftaler om markedsdeling, aftaler om kundedeling, aftaler om begrænsning af produktionen og aftaler om begrænsning af salget, finder forbuddet i § 6, stk. 1, derimod ikke anvendelse, hvis virksomhedernes omsætning og markedsandele er under bagatelgrænserne.

§ 7, stk. 2, foreslås ændret, således at der udover prisaftaler og aftaler om tilbudskoordinering også gælder et ubetinget forbud mod markeds- og kundedelingsaftaler samt aftaler om begrænsning af produktion eller salg.

Den foreslåede affattelse af nr. 1 svarer til den gældende bestemmelse, og der tilsigtes ingen ændring af den gældende praksis. Det understreges, at bestemmelsen på samme måde som efter gældende ret vedrører såvel aftaler m.v. indgået mellem konkurrenter (horisontale aftaler) som aftaler indgået mellem virksomheder, der ikke er konkurrenter (vertikale aftaler) – f.eks. en prisaf tale indgået mellem en leverandør og en forhandler.

Med nr. 2 foreslås der indført et ubetinget forbud, dvs. uanset virksomhedernes omsætning eller markedsandel, mod aftaler m.v., hvorved virksomheder beslutter sig for at begrænse enten produktionen eller salget af en given vare eller tjenesteydelse. Det foreslåede ubetingede forbud skyldes, at der med sådanne aftaler er tale om alvorlige begrænsninger af konkurrencen. Da prisen på et produkt er afhængig af udbud og efterspørgsel, er det givet, at det kan påvirke priserne, hvis to eller flere virksomheder indgår aftale om at begrænse udbuddet af en given vare eller tjenesteydelse – det være sig ved en begrænsning af de

producerede eller de solgte mængder. Deltagerne i en prisaftale har derfor ofte desuden aftalt begrænsninger på deres produktion eller salg for dermed at understøtte prisaftalen. Der kan også forekomme tilfælde, hvor virksomheder alene aftaler begrænsninger på deres produktion eller salg velvidende den indflydelse, som dette kan have for prisen på produkterne.

I en produktionsbegrænsningsaftale kan der være aftalt kvoter, som den enkelte aftaledeltager må producere i en given periode. Sådanne kvoter kan f.eks. være relateret til deltagerens markedsandele. Aftalen kan være udbygget med et system, hvorefter de af deltagerne, som overskrider deres tildelte kvoter, skal udrede en form for kompensation til deltagerne, som i konsekvens heraf ikke kan udnytte deres kvoter. I så fald kan et resultat af aftalen være højere priser. Det skyldes, at den virksomhed, der producerer mere end den aftalte kvote, nødvendigvis må sælge til højere priser for dermed at være i stand til at kunne udrede kompensationen herfor til de andre aftaledeltagere.

En aftale om begrænsning af produktionen kan også foreligge, hvis aftaledeltagerne f.eks. skal give deres samtykke til, at en af deltagerne ønsker at udvide sin produktion eller at bygge en ny fabrik. Hvis virksomheder som følge af overkapacitet og faldende efterspørgsel inden for en branche indgår aftale om (midlertidige) produktionsstandsninger for at opretholde fortsat høje priser, kan der også foreligge en ulovlig produktionsbegrænsningsaftale. En aftale mellem to eller flere virksomheder om at begrænse deres salg af varer eller tjenesteydelser indebærer en kunstig begrænsning af udbuddet. Lige som for produktionsbegrænsningsaftaler kan der f.eks. være aftalt kvoter for de mængder, som deltagerne må sælge samt en kompensationsordning herfor.

Nr. 3 omfatter markeds- og kundedelingsaftaler, idet disse begrænser kundernes valgmuligheder med deraf følgende højere priser eller lavere produktion. En markedsdelingsaftale kan være en aftale, der opdeler produktmarkedet, men kan også indebære deling af det geografiske marked. En kundedelingsaftale kan omfatte fordeling af individuelle kunder eller tildeling af kundegrupper (f.eks. offentlige institutioner, detailhandlere og endelige forbrugere).

En kundedelingsaftale kan også indebære et forbud for deltagerne mod at levere til hinandens kunder trods kundernes egen opfordring til at levere. Derved indebærer aftalen færre valgmuligheder for kunderne og kan medføre højere priser.

Den foreslåede nr. 4 indebærer et ubetinget forbud mod tilbudskoordinerings, dvs. ethvert samarbejde mellem tilbudsgiverne inden tilbudsgivningen, som har til formål eller til følge, at konkurrencen mellem de bydende sættes ud af kraft. Bestemmelsen omfatter enhver form for tilbudskoordinerings, også en virksomheds anmodning om kontrolbud, hvor virksomheder

anmoder konkurrenter om at afgive et bud på licitationer, for på den måde at få rettet sine egne priser ind, vil være forbudte.

En samordning af tilbud vil ofte føre til en nedsættelse af det højeste bud for at undgå, at en ordregiver får forelagt stærkt afvigende tilbudssummer. En sådan eliminering af større prisafvigelser tjener til at beskytte visse tilbudsgivere, der kunne opfattes som værende "for dyre", mod risikoen for på forhånd at blive udelukket fra at få tildelt senere kontrakter ved eksempelvis underhåndsaftaler. Har en af tilbudsgiverne omvendt fået tillagt forrang, kan de øvrige deltageres endelige tilbudssummer forhøjes, så prisforskellen mellem de bud, der afgives til ordregiveren, vil virke til gunst for de tilbudsgivere, der har fået tillagt forrang. I begge tilfælde indvirker systemet på ordregivers valgfrihed og forrykker grundlaget for dennes valg.

De samordnede og eventuelt forudsatte tilbudssummer giver ordregiver et fejlagtigt indtryk af prisniveauet og vildledende oplysninger om den faktiske situation på markedet og på udbudssituationen, hvor det fejlagtige indtryk kan få betydning for fremtidige licitationer eller udbud af underhåndsentrepriser.

En sådan forbudt samordning mellem tilbudsgiverne kan også omfatte andre markedsvilkår end priser og priselementer, f.eks. den leveringsfrist, der angives i tilbuddet.

Til stk. 3

Formålet med § 7, stk. 3, er at sikre, at der ikke sker omgåelse af forbudsbestemmelsen i § 6, stk. 1, via bagatelgrænserne i § 7, stk. 1, nr. 1-3, ligesom det skal være muligt at ramme lignende aftaler, som tilsammen har skadelige virkninger for konkurrencen. Ved "lignende aftaler" skal der ikke forstås fuldstændigt identiske aftaler. Det vil være tilstrækkeligt, at der kan påvises et net af aftaler med en sammenlignelig konkurrencebegrænsende virkning.

Til stk. 4

Hvis det er vanskeligt at klassificere en aftale som værende enten en aftale mellem konkurrenter eller en aftale mellem ikke-konkurrenter, gælder tærskelværdien på 10 procent ifølge stk. 4.

Til stk. 5

Ifølge stk. 5 gælder undtagelserne i stk. 1 også, hvis markedsandelene i nr. 1 og 2 ikke overstiger tærskelværdierne på 10 procent, henholdsvis 15 procent, i 2 kalenderår i træk med mere end 2 procentpoint.

Til stk. 6

Efter § 7, stk. 6, kan Naalakkersuisut, efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencenævnet fastsætte nærmere regler om beregning af omsætningen efter stk. 1, nr. 3 samt nærmere regler

om undtagelsen for mindre overskridelser af markedsandelsgrænserne i stk. 1, nr. 1-2, jf. stk. 5.

Til § 8

Bestemmelsen er en videreførelse af § 8 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Til stk. 1

I § 8, stk. 1, fastsættes de nærmere betingelser for en fritagelse fra forbuddet i § 6, stk. 1. Betingelsen for at kunne give en fritagelse efter § 8, stk. 1, er, at den foreliggende aftale, vedtagelse eller samordnede praksis har så gunstige virkninger, at den bør tillades, selv om konkurrencebegrænsningen er omfattet af § 6, stk. 1. En fritagelse skal endvidere være i overensstemmelse med lovens generelle målsætning om at fremme den samfundsøkonomiske effektivitet til gavn for virksomheder og forbrugere.

Fritagelse efter § 8, stk. 1, kan efter stk. 2 kun opnås, hvis parterne har anmeldt aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen med ansøgning om fritagelse. Anmeldelsen medfører endvidere, at det anmeldte forhold fra anmeldelsestidspunktet ikke er strafbart. Hvis Konkurrencenævnet imidlertid finder, at der ikke kan ske fritagelse, genindtræder strafbarheden, jf. § 38, stk. 2.

Det er som udgangspunkt op til parterne at tilvejebringe tilstrækkelige informationer til, at Konkurrencenævnet kan fastslå, at betingelserne i § 8, stk. 1, for at kunne udstede en fritagelse er opfyldt. Konkurrencenævnet kan dog tillige af egen drift indhente yderligere oplysninger fra de berørte parter, jf. § 26.

Såfremt alle betingelserne efter stk. 1 skønnes opfyldt, har Konkurrencenævnet pligt til at træffe afgørelse om at fritage aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis. En aftale, der er i strid med § 6, stk. 1, er efter § 6, stk. 5, ugyldig, indtil Konkurrencenævnet har truffet beslutning om at give en fritagelse efter § 8, stk. 1. Hvis Konkurrencenævnet træffer afgørelse om, at aftalen kan fritages fra forbuddet i § 6, stk. 1, bliver aftalen gyldig med virkning fra anmeldelsestidspunktet.

For at opnå en fritagelse skal de konkurrencebegrænsende aftaler, vedtagelser eller den samordnede praksis ifølge § 8, stk. 1, nr. 1 og 2, medføre fordele enten i henseende til produktion og distribution eller i henseende til at fremme den tekniske og økonomiske udvikling, de såkaldte positive alternative betingelser, samtidig med, at det skal sikres, at forbrugerne får en rimelig andel af disse fordele, den såkaldte obligatoriske positive betingelse.

Endvidere fremgår det af § 8, stk. 1, nr. 3 og 4, at aftalerne, vedtagelserne eller den samordnede praksis ikke må pålægge aftalparterne unødvendige konkurrencebegrænsninger, ligesom de ikke må give virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer, de såkaldte negative og kumulative betingelser. Konkurrencenævnet har mulighed for at udøve et vist skøn ved vurderingen af, hvorvidt betingelserne i § 8, stk. 1, er opfyldt. De forhold, der særligt vil have betydning for Forbruger- og Konkurrencestyrelsens skøn, gennemgås umiddelbart nedenfor. Ifølge § 8, stk. 1, nr. 1 er det en betingelse for at opnå fritagelse, at den konkurrencebegrænsende aftale, vedtagelse eller samordnede praksis bidrager til enten at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling.

Ved vurderingen af effektivitet skal der tages hensyn til ikke blot den driftsøkonomiske effektivitet, men tillige til den samfundsøkonomiske effektivitet. I overensstemmelse med formålsbestemmelsen i § 1 skal hovedvægten lægges på den samfundsøkonomiske effektivitet. Det skal udtrykkeligt fremgå af anmeldelsen, på hvilken måde aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis vil bidrage til at forbedre produktionen eller distributionen eller til at forbedre den tekniske eller økonomiske udvikling. Der kan også være tale om aftaler med videre, der fremmer den miljømæssige udvikling, gennem eksempelvis udvikling af ny miljøteknologi, miljøbevarende foranstaltninger og lignende.

Specialiseringsaftaler kan føre til en forbedring af produktionen eller distributionen, hvis de for eksempel udnytter stordriftsfordele, reducerer produktionsomkostninger eller fører til et mere varieret vareudbud eller højere kvalitetsniveau. Eksklusive købsaftaler kan forbedre sikkerhed og regelmæssighed i afsætningen og dermed produktionsplanlægningen. Ligeledes kan eneforhandlingsaftaler forbedre distributionen ved, at eneforhandleren kan koncentrere sin markedsføringsindsats om bestemte salgsområder. Endelig kan selektive distributionssystemer føre til et højere serviceniveau for forbrugerne.

Aftaler om fælles forskning og udvikling eller licensaftaler om anvendelse af ny teknologi, patent- og know-how licensaftaler, vil kunne fremme den teknologiske udvikling. Endvidere vil aftaler om fælles, endelig reduktion af strukturelt betinget overkapacitet og rationalisering kunne fremme den økonomiske udvikling. Men det er en forudsætning for at kunne meddele fritagelse, at virksomhederne som følge af ekstraordinære forhold ikke på egen hånd vil kunne gennemføre den nødvendige kapacitetstilpasning. For eksempel vil fremme af investeringer i eller anvendelse af miljøteknologi ud fra samfundsøkonomiske effektivitetsbetragtninger kunne indebære sådanne fordele med hensyn til effektiv ressourceanvendelse eller reduktion af miljøskader, at dette kan begrunde en fritagelse af aftaler, der er nødvendige for at muliggøre disse mål. Det vil dog ikke være muligt at opnå en fritagelse, hvis der er tale om en

aftale, vedtagelse eller samordnet praksis, som primært tjener konkurrencebegrænsende formål, selv om parterne forsøger at begrunde aftalerne med videre med henvisning til miljøbeskyttelse.

§ 8, stk. 1, nr. 2. Forbrugerbegrebet skal forstås bredt. Der tænkes ikke alene på den endelige forbruger, men tillige på mellemlid i distributionen.

Fordele for forbrugerne kan følge af omkostningsreduktioner, forbedring af distributionen, miljømæssige forbedringer eller et højere serviceniveau. Også et højere kvalitetsniveau kan indebære fordele for forbrugerne, i hvert fald hvis det kan opnås med uændret eller endog faldende prisniveau.

Inden for visse brancher kan der være betydelige konkurrencemæssige fordele knyttet til store produktionsanlæg, landsdækkende distribution og lignende. Hvis 2 eller flere mindre virksomheder ønsker at samarbejde for at blive et mere konkurrencedygtigt alternativ til større virksomheder på markedet, og bliver konkurrencen og dermed effektiviteten i den pågældende branche herved forøget, må betingelserne i stk. 1, nr. 1 og 2 anses for opfyldt. Kravene efter stk. 1, nr. 3 og 4, vil dog skulle afstemmes i forhold til de positive virkninger, som aftalerne har for en styrkelse af effektiviteten i distributionen og produktionen og fordelene for forbrugerne herved.

I almindelighed vil tilstedeværelsen af et aktuelt eller dog potentielt konkurrencetryk være afgørende for, om fordele ved aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis vil komme forbrugerne til gode, idet aftaleparterne i tilfælde af stærk konkurrence på det pågældende marked vil være tvunget til at lade fordelene ved for eksempel en omkostningsreduktion komme forbrugerne til gode i form af lavere priser. Vurderingen af, om konkurrencebegrænsningen vil medføre fordele for forbrugerne, hænger derfor snævert sammen med vurderingen af, om der vil være tilstrækkelig aktuel eller potentiel konkurrence, jf. betingelsen herom i nr. 4.

§ 8, stk. 1, nr. 3. Det er alene nødvendige konkurrencebegrænsninger, der kan opnå en fritagelse i medfør af § 8, stk. 1. Dette indebærer, at der stilles krav om, at aftaleparterne ikke vil kunne nå de samme mål ved hjælp af mindre indgribende foranstaltninger, jf. proportionalitetsprincippet. Det er således ikke tilstrækkeligt, at konkurrencebegrænsningerne medfører konkrete fordele efter nr. 1, men begrænsningerne skal tillige kunne anses for nødvendige for, at aftalen, eller virksomheden som sådan, kan få disse fordele.

Anvendelsen af proportionalitetsprincippet kan føre til, at fritagelse må afvises, eller at aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis, må ændres på en række punkter, hvor konkurrencebegrænsningerne går videre end aftalens formål nødvendiggør. Som eksempel

kan nævnes, at aftaler om kapacitetsreduktioner ikke må indeholde bestemmelser om fælles prisfastsættelse eller produktionskvoter.

§ 8, stk. 1, nr. 4. Ifølge den sidste betingelse kræves det, at der opretholdes et konkurrenceminimum. Ved vurderingen af, om aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis vil kunne eliminere konkurrencen, skal der både tages hensyn til hvor meget konkurrence, der vil være tilbage mellem aftaleparterne, og til muligheden for konkurrence fra andre virksomheder på markedet. Hvis en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis vil føre til, at konkurrencen mellem aftaleparterne i det væsentlige ophæves, vil en fritagelse alene kunne gives, hvis der fra andre virksomheder på markedet kan forventes et væsentligt konkurrencetryk. Hvis en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis omvendt kun på snævert afgrænsede områder begrænser konkurrencen mellem aftaleparterne, vil en stor markedsandel ikke i sig selv forhindre fritagelse af en sådan aftale. Jo større en del af markedet en konkurrencebegrænsende adfærd dækker, jo vanskeligere vil det være for aftaleparterne at opfylde dette kriterium, og dermed kriterierne for en fritagelse efter § 8, stk. 1. Fritagelse efter § 8, stk. 1 forudsætter, at aftale, vedtagelsen eller den samordnede praksis er anmeldt til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, jf. § 8, stk. 2.

Til stk. 2

Konkurrencenævnet fastsætter nærmere regler for anmeldelse, herunder brug af særlige anmeldelseskemaer, jf. stk. 2.

Til stk. 3

Ifølge § 8, stk. 3, skal en fritagelse efter § 8, stk. 1, angive for hvilket tidsrum fritagelsen gælder. Fritagelsen kan tidligst få virkning fra anmeldestidspunktet. Hvis der efter anmeldelsen er foretaget ændringer af aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis, som har været afgørende for Konkurrencenævnets indrømmelse af fritagelsen, får fritagelsen først gyldighed fra det tidspunkt, hvor ændringen har fundet sted. En aftale med videre vil ikke kunne blive tillagt gyldighed forud for anmeldestidspunktet.

Endvidere fremgår det af § 8, stk. 3, at fritagelsen kan meddeles på vilkår, for eksempel i form af en indberetningspligt. Som udgangspunkt vil vilkårene blive mindre byrdefulde for virksomhederne, jo kortere fritagelsesperioden er. Antallet af vilkår vil navnlig afhænge af fritagelsesperiodens længde.

Til stk. 4

Af § 8, stk. 4, fremgår, at Konkurrencenævnet kan forlænge en fritagelse, såfremt betingelserne i § 8, stk. 1, fortsat er opfyldt. Dette kræver dog en fornyet anmeldelse af aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis, for at Konkurrencenævnet kan fastslå, om samtlige kriterier i § 8, stk. 1, fortsat er opfyldt, ligesom Konkurrencenævnet har mulighed for

at ændre på de vilkår, der tidligere har været knyttet til fritagelsen, såfremt der er behov herfor. Ved en forlængelse af en fritagelse efter § 8, stk. 4, skal det angives, fra hvilket tidspunkt fritagelsen gælder, og i hvor lang tid den er gældende.

Til stk. 5

Ud fra retssikkerhedsmæssige betragtninger er det fundet hensigtsmæssigt at indføje bestemmelser om tilbagekaldelse i § 8, stk. 5. En afgørelse om individuel fritagelse eller en forlængelse heraf er en begunstigende forvaltningsakt af afgørende betydning for virksomhedernes retsstilling. Det er derfor præciseret i § 8, stk. 5, hvornår der foreligger særlige hensyn, der kan begrunde en tilbagekaldelse.

Ifølge nr. 1 kan Konkurrencenævnet tilbagekalde en fritagelse, hvis de faktiske forhold har ændret sig på et for afgørelsen væsentligt punkt. Denne betingelse vedrører forhold, som ikke kunne forudses, og som parterne ikke nødvendigvis har haft indflydelse på.

I væsentlighedsbetingelsen ligger, at mindre ændringer i de faktiske forhold ikke vil kunne begrunde en tilbagekaldelse af en fritagelse, specielt ikke hvis fritagelsen er givet for en kortere periode. Hvis fritagelsen er givet for en længere årrække, og ændringer i markedsforholdene medfører, at fritagelsen nu vil skade konkurrencen alvorligt, kan en tilbagekaldelse dog være nødvendig. Mindre ændringer i de faktiske forhold kan dog begrunde en ændring af betingelserne for fritagelsen, men Konkurrencenævnet forudsættes at administrere denne mulighed med tilbageholdenhed. Hvis det findes nødvendigt med en tilbagekaldelse på grund af ændringer i de faktiske forhold, vil der blive indrømmet parterne en vis frist til at få ændret deres aftaler, vedtagelser eller samordnede praksis, således at de ikke rammes af forbuddet i lovforslagets § 6.

Ifølge nr. 2 kan Konkurrencenævnet ændre eller tilbagekalde en fritagelse, hvis deltagerne i aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis ikke overholder stillede vilkår. Det følger af almindelige forvaltningsretlige regler om proportionalitet, at mindre overtrædelser af meddelte vilkår ikke medfører, at fritagelsen kan tilbagekaldes.

I det omfang, virksomhederne over for Konkurrencenævnet afgiver urigtige eller vildledende oplysninger, vil Konkurrencenævnet normalt tilbagekalde fritagelsen, jf. nr. 3.

Beslutningsgrundlaget har i så fald været forkert, medmindre der er tale om oplysninger, som har været uden betydning for vurderingen af, om fritagelsesbetingelserne var opfyldt.

Det er alene urigtige eller vildledende oplysninger, som virksomhederne har tilvejebragt til brug for Konkurrencenævnet, som kan medføre tilbagekaldelse af afgørelsen. Hvis der er tale om urigtige oplysninger, som Konkurrencenævnet af egen drift har indhentet fra andre end parterne eller disses repræsentanter, kan afgørelsen ikke tilbagekaldes efter nr. 3, men efter nr. 1.

Til § 9

Bestemmelsen er en videreførelse af § 9 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

§ 9 giver Konkurrencenævnet mulighed for efter anmeldelse at erklære, at et forhold efter de foreliggende oplysninger ikke falder ind under forbudsbestemmelsen i § 6 stk. 1.

Konkurrencenævnet kan efter anmeldelse fra en virksomhed udstede en såkaldt negativattest eller ikke-indgrebserklæring, hvor Konkurrencenævnet fastslår, at der ikke efter de forhold, som Konkurrencenævnet har kendskab til, findes anledning til i medfør af forslagens § 6, stk. 1, at skride ind over for en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis, og at der derfor heller ikke er grundlag for at udstede påbud i medfør af forslagens § 6, stk. 4.

Udstedelse af en erklæring efter § 9 forudsætter således en anmeldelse, som indgives til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Det forudsættes, at såfremt en virksomhed eller sammenslutning af virksomheder har indgivet en anmeldelse efter § 9, har konkurrencenævnet pligt til at træffe en afgørelse. En erklæring fra Konkurrencenævnet efter § 9 medfører, at der ikke vil kunne pålægges bøder, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 38, hvoraf fremgår, at det følger af bødebetingsen i § 38, stk. 1, at virksomheder, der har modtaget erklæring fra Konkurrencenævnet efter § 9 eller § 11, stk. 4, ikke vil kunne pålægges bøde. En ikke-indgrebserklæring bevirker, at kravet om forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse ikke kan anses for opfyldt.

Fordelen ved at ansøge om en negativattest er set fra en virksomheds side, at det kan afklares, eventuelt på forhånd, om de væsentlige betingelser for, at forbuddet finder anvendelse, overhovedet er til stede. En erklæring binder Konkurrencenævnet, medmindre Konkurrencenævnets grundlag for afgørelsen ændrer sig, eller der gør sig forhold gældende, som Konkurrencenævnet ikke havde kendskab til.

Finder Konkurrencenævnet, at der ikke kan udstedes en erklæring efter § 9, er dette ensbetydende med, at den pågældende adfærd er omfattet af forbuddet i § 6. Hvis virksomheden ikke indgiver en anmeldelse om fritagelse efter § 8, kan der pålægges bøder, ligesom aftalen med videre er ugyldig.

Hvis en virksomhed anmelder en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis med henblik på kun at opnå en erklæring efter § 9, kan Konkurrencenævnet ikke af sig selv undersøge, om betingelserne for en fritagelse efter § 8 er til stede. For så vidt angår de formelle regler for anmeldelse, henvises til bemærkningerne til § 8, stk. 2.

Til § 10

Bestemmelsen er en videreførelse af § 10 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Til stk. 1

I § 10 fastsættes, at Naalakkersuisut efter indhentet udtalelse fra Konkurrencenævnet kan udstede særlige gruppefritagelser, der fritager kategorier af ensartede aftaler, vedtagelser og samordnet praksis fra forbuddet i forslaget § 6, stk. 1.

Gruppefritagelserne er begrundet i, at visse typer af konkurrencebegrænsende aftaler med videre indebærer samfundsmæssige fordele, som overstiger eller er væsentligere end de ulemper, som konkurrencebegrænsningen medfører.

Aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, som opfylder betingelserne i en bekendtgørelse om gruppefritagelse, skal ikke anmeldes til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Disse er automatisk fritaget fra forbuddet i § 6, stk. 1. Det udelukker dog ikke, at der kan ske en frivillig anmeldelse, hvis de berørte virksomheder er i tvivl om rækkevidden eller fortolkningen af den pågældende gruppefritagelse.

Til stk. 2

Hvis en aftale med videre i konkrete tilfælde måtte have virkninger, som er uforenelige med betingelserne i § 8, stk. 1, kan Konkurrencenævnet inddrage gruppefritagelsen for de virksomheder, som er involveret.

Til § 11

Bestemmelsen er en videreførelse af § 11 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Til stk. 1

Udformningen af § 11 er inspireret af bestemmelserne i § 11 i den gældende danske konkurrencelov. Anvendelsen af § 11, stk. 1 forudsætter, at en eller flere virksomheder har en dominerende stilling, og at der sker et misbrug heraf. Erhvervelsen af en dominerende stilling er ikke i strid med forbuddet i § 11, stk. 1.

Som en konsekvens af lovens territoriale anvendelsesområde, kan forbuddet i stk. 1 kun anvendes på misbrug af dominans, hvis misbruget har virkninger i Grønland. Det territoriale anvendelsesområde indebærer, at såvel virksomheder beliggende i som uden for Grønland kan rammes af forbuddet.

Såvel virksomheder med en dominerende stilling på det grønlandske marked, en del heraf, eller på et marked, der er større end Grønland, kan, forudsat at de udøver et misbrug, rammes af forbuddet i § 11, stk. 1.

Forholdet til lovens § 6:

Forbuddet i § 11, stk. 1, vedrører en dominerende virksomheds ensidige adfærd. Misbrug af dominans, som er et udslag af flere uafhængige virksomheders fælles vilje, eksempelvis en aftale eller samordnet praksis, vil kunne bedømmes efter såvel forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler, jf. § 6, stk. 1 som forbuddet i § 11, stk. 1. Såfremt begge forbudsbestemmelser påberåbes overtrådt, skal der fortsat føres selvstændigt bevis for, at den enkelte forbudsbestemmelse er overtrådt.

Virksomhedsbegrebet:

Virksomhedsbegrebet skal fortolkes i overensstemmelse med begrebet erhvervsvirksomhed, jf. bemærkningerne til lovens § 2, stk. 1, hvorved forstås enhver økonomisk aktivitet, der foregår i et marked for varer eller tjenester.

Dominansbegrebet:

Der foreligger en dominerende stilling, når en virksomhed indtager en økonomisk magtposition, som sætter den i stand til at hindre, at der opretholdes en effektiv konkurrence på det relevante marked, idet virksomheden kan anlægge en i betydeligt omfang uafhængig adfærd over for sine konkurrenter og kunder og i sidste instans over for forbrugerne.

Dominans kan blandt andet give sig udslag i, at en virksomhed er i stand til at begrænse sit udbud og øge prisen til over det niveau, som er kendetegnende for et marked med effektiv konkurrence og uden, at konkurrenter og nye aktører kan trænge ind på markedet.

Bestemmelsen finder anvendelse uanset, om virksomheden har en dominerende stilling i sin egenskab af køber eller sælger.

Det er ikke et krav, at virksomheden har et monopol. Omvendt vil et monopol, juridisk eller faktisk, i sig selv betyde, at der ikke er konkurrence, hvorfor virksomheden opfylder kravet om dominans.

Også hvor 2 eller flere virksomheder besidder en kollektiv dominerende stilling, kan forbuddet i § 11, stk. 1, anvendes forudsat, at betingelsen om misbrug tillige er opfyldt. Der kan foreligge kollektiv dominans, hvor 2 eller flere uafhængige virksomheder på et marked er forbundet med økonomiske bånd, der forbinder virksomhederne på en sådan måde, at de udviser den samme adfærd på markedet.

Virksomhederne skal på samme marked indtage en dominerende stilling i forhold til deres kunder eller konkurrenter. Kollektiv dominans vil forudsætte, at der ikke består nogen effektiv konkurrence mellem virksomhederne på det relevante marked. Der er ikke tale om

kollektiv dominans, hvor virksomheder tilhører samme koncern og derved udgør en økonomisk enhed.

En dominerende stilling forudsætter, at indflydelsen har været opretholdt over en vis periode. En virksomhed vil normalt blive anset for dominerende, hvor den har markedsstyrke i en periode, der er lang nok til at gøre virksomheden i stand til at handle uafhængigt af konkurrenter og kunder, og som gør det muligt for virksomheden at opnå en økonomisk fordel i kraft af denne stilling. Omvendt er en høj markedsandel på et nyt marked, hvor adgangsbarriererne er lave, normalt ikke tilstrækkeligt til at udgøre et bevis for dominans.

En markedsandel på 25 procent og derunder vil formentlig ikke være tilstrækkeligt til at statuere dominerende stilling. Med en så begrænset markedsandel vil en virksomhed sjældent være i stand til at hindre den effektive konkurrence gennem sin markedsstilling. Markedsandele på mellem 25 og 40 procent er formentlig ikke alene tilstrækkelige til at statuere dominans på det relevante marked. En dominerende stilling må derfor bekræftes ved supplerende kriterier. Ved en markedsandel på over 40 procent er der en formodning for, at virksomheden eller virksomhederne indtager en dominerende stilling på markedet. Dette gælder under alle omstændigheder i de tilfælde, hvor denne markedsandel er fastholdt over en længere periode.

En markedsandel på 50 procent eller derover kan i sig selv udgøre beviset for, at der foreligger dominerende stilling. En dominerende stilling forudsætter, at indflydelsen kan opretholdes over en vis periode. En midlertidig markedsandel af betydelig størrelse er derfor ikke i sig selv nok til at statuere dominerende stilling.

Markedsandelen er dog kun en af mange faktorer, som må undersøges, når det vurderes, om en virksomhed er dominerende. Som supplerende kriterier kan blandt andet lægges vægt på markedets struktur, konkurrenternes stilling og antallet af disse, adgangsbarrierer til det pågældende marked, herunder juridiske og administrative barrierer, omfanget af virksomhedens tekniske ressourcer, kapitalkrævende investeringer, graden af vertikal integration.

En virksomhed, der indtager en dominerende stilling har en særlig forpligtelse til ikke ved sin adfærd at skade en effektiv og ufordrejet konkurrence. Det betyder blandt andet, at en dominerende virksomhed ikke kan påberåbe sig, at den omstridte adfærd blot er udtryk for almindelig handelssædvane. En dominerende virksomhed har dog mulighed for at beskytte sine handelsinteresser, hvis disse angribes.

Med hensyn til en offentlig eller privat forsynings- eller transportvirksomhed med videre med en dominerende markedsposition, der udbyder varer eller tjenesteydelser på et marked, hvor

der aktuelt eller potentielt er konkurrerende virksomheder, kan der bestå en mulighed for misbrug af den dominerende stilling ved, at den pågældende virksomhed vanskeliggør eller hindrer andre tjenesteudbydere nødvendige adgang til forsynings- eller transportvirksomhedens infrastruktur. Disse andre kan være allerede eksisterende tjenesteudbydere eller nye tjenesteudbydere, der ønsker at komme ind på markedet.

Det relevante marked:

Som det fremgår af forslaget § 5, stk. 1 skal en vurdering af, hvorvidt en virksomhed er dominerende indeholde en undersøgelse af efterspørgselssubstitutionen, udbudssubstitutionen og den potentielle konkurrence. Dette indebærer ikke, at der ikke kan inddrages andre kriterier end de oplyste ved vurderingen af, om der foreligger dominans.

For at kunne vurdere, om der er tale om en dominerende stilling, er det nødvendigt at afgrænse det relevante marked. Afgrænsningen af det relevante marked har til formål at indkredse de konkurrencebegrænsninger, som en eller flere virksomheder møder, eller med andre ord at undersøge, om kunderne har alternative forsyningskilder, såvel geografisk som produktmæssigt.

Afgrænsningen af det relevante marked er den samme som ved bedømmelsen af konkurrencebegrænsende aftaler. Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 5, stk. 1.

Til stk. 2

§ 11, stk. 2, anfører en række eksempler på misbrug. Opregningen i nr. 1- 4 er ikke udtømmende, men er alene en eksemplificering. Eksemplerne er en vejledende illustration af typiske forhold, der kan være et misbrug efter § 11, stk. 1.

§ 11, stk. 2, nr. 1, omfatter blandt andet misbrug, der består i fastsættelse af urimeligt høje priser til skade for efterspørgerne af varer eller tjenesteydelser. Der kræves imidlertid detaljeret bevis for, at der kan statuere urimeligt høje priser. Dette kan ske gennem en analyse af omkostningsstrukturen ved at sammenligne den pågældende vares salgspris med varens produktionspris og dermed fastlægge fortjenstmargenen. På dette grundlag kan det vurderes, om der består et urimeligt forhold mellem de faktisk afholdte omkostninger og den faktisk opkrævede pris. I bekræftende fald må det undersøges, om der er tale om påtvingelse af en pris, som enten i sig selv eller i forhold til prisen på konkurrerende varer er urimelig. Andre metoder kan bringes i anvendelse med henblik på at opstille kriterier for, hvornår prisen for en vare eller en tjenesteydelse er urimelig.

Udgangspunktet ved vurderingen er de priser, der ville dannes på markedet med virksom konkurrence.

Forslaget indebærer, at enkeltvarekalkulationsprincippet fortsat vil være udgangspunktet. Dette betyder, at der foretages en analyse af omkostningsstrukturen med henblik på beregning af de omkostninger, som medgår til at fremstille det enkelte produkt. Producenter virksomheden flere ydelser eller produkter, skal beregningen foretages for hver enkelt af disse produkter.

Bedømmelsen af omkostningsstrukturen skal foretages på grundlag af forholdene i en virksomhed, der drives på en teknisk og kommercielt hensigtsmæssig måde. Der skal tages udgangspunkt i de regnskabsmæssige vurderingsprincipper, som normalt anvendes i branchen eller virksomheden. Dette vil normalt føre til, at kostprincippet bliver anvendt. Det afgørende er, at det samme princip lægges til grund i hele den periode, der bedømmes. Enkeltvarekalkulationsprincippet kan fraviges, hvor vægtige hensyn, herunder forsknings- og udviklingsintensive produktionsmåder, taler derfor.

Ved vurderingen af om urimelige købs - eller salgspriser foreligger, skal det afgøres, om prisen eller avancen klart overstiger, hvad der såvel med hensyn til størrelse som varighed kunne opnås på et marked med virksom konkurrence. Den nærmeste fastlæggelse af prisen eller avancen må ske gennem en hypotetisk præget bedømmelse af forholdene, som de ville være i et konkurrencepræget marked. Ved vurderingen af, hvad der er en rimelig indtjening, tages der udgangspunkt i markedsforholdene. Hvis en virksomhed under fri prisdannelse og konkurrence kan opretholde et givent prisniveau, kan prisen ikke være urimelig.

Lave priser er sammen med kvalitet og service normalt de konkurrenceparametre, som virksomhederne benytter for at kunne vinde markedsandele. I princippet er skarp priskonkurrence et samfundsmæssigt ønskværdigt fænomen, og hvis en væsentligt lavere pris er resultatet af stordriftsbetinget omkostningseffektivitet, er dette ikke kun konkurrencemæssigt acceptabelt, men i fuld overensstemmelse med den effektivitetsmålsætning, der er grundlæggende for al konkurrencelovgivning.

En dominerende virksomhed vil dog kunne misbruge sin markedsdominans, hvis den benytter urimeligt lave priser, såkaldt dræbende priskrig (predatory pricing), i en længere periode med henblik på at fortrænge svagere stillede konkurrenter, der ikke i længere tid er i stand til at holde lige så lave priser. Forudsætningen for, at der kan være tale om urimeligt lave priser, er dog, at den lave pris ikke skyldes en stordriftsbetinget effektivitet, men alene er betinget af større kapitalstyrke. Dette vil nemlig være indikation for, at virksomheden har til hensigt at forhøje priserne, så snart konkurrenter er fortrængt fra markedet.

Bestemmelsen omfatter endvidere misbrug, der består i, at en dominerende virksomhed betinger sig, at der ved videresalg i efterfølgende omsætningsled skal overholdes

mindstepriser eller - avancer. Forbuddet gælder både bestemmelser, der generelt retter sig mod efterfølgende omsætningsled og konkrete bestemmelser over for enkeltvirksomheder.

§ 11, stk. 2, nr. 2, omfatter for eksempel leveringsnægtelse, det vil sige, at en virksomhed vægrer sig ved at levere for eksempel til aftagere, der ikke opfylder visse af den dominerende virksomheds fastsatte krav.

Udgangspunktet ved leveringsnægtelser er, at leverandøren har ret til selv at bestemme, hvem denne ønsker at handle med. En klagers erhvervsmæssige interesse i levering skal derfor afvejes over for leverandørens krav på frihed til selv at vælge sine forretningsforbindelser. Det er tillige en forudsætning, at der foreligger en konkurrencebegrænsning, som medfører eller vil kunne medføre skadelige virkninger.

Disse afvejninger indebærer, at en leverandør som udgangspunkt ikke vil kunne nægte at levere, såfremt:

- 1) adgangen til leverancer er af væsentlig betydning for den, der ønsker leverancerne,
- 2) leverandøren har en dominerende stilling på markedet, og
- 3) leverandøren ikke har givet en objektiv, saglig og rimelig begrundelse for leveringsnægtelsen, der administreres konsekvent af den pågældende.

§ 11, stk. 2, nr. 3, omfatter for eksempel misbrug, der består i, at en virksomhed tilbyder visse af sine aftagere af varer eller tjenesteydelser rabatter eller bonus, som ikke ydes til andre aftagere, der under samme omstændigheder får leveret samme mængder.

Som hovedregel anses de omkostningsbegrundede rabat- og bonusordninger, det vil sige prisnedslag, der er begrundet i omkostningsbesparelser, ikke at medføre skadelige virkninger på priserne eller konkurrencen. Tværtimod kan de fremme en effektiv konkurrence, såfremt de baserer sig på objektive og rimelige kriterier og er kendte for køberne.

De efterspørgselsbetingede og afsætningsbegrundede rabat- og bonusordninger, det vil sige prisnedslag, der alene baserer sig på afsætningsmæssige hensyn, for eksempel troskabsrabatter, vil derimod kunne påvirke konkurrencen mellem virksomhederne og dermed adgangen til markedet på en måde, der skader effektiviteten og strukturtilpasningen. Dette vil især være tilfældet på markeder, hvor mulighederne for aktiv konkurrence er begrænset, blandt andet som følge af virksomheder med dominerende indflydelse på konkurrencevilkårene.

En yderligere skærpelse foreligger i tilfælde, hvor der er knyttet en, såkaldt engelsk klausul til en aftale om rabat eller bonus, således at den dominerende virksomhed fra aftagerne får leveret detaljerede oplysninger om de mest favorable tilbud fra konkurrerende virksomheder med henblik på altid at kunne tilbyde priser, der ikke overstiger konkurrenternes laveste tilbudte priser.

Det vil imidlertid altid i hvert enkelt tilfælde være nødvendigt på grundlag af nærmere undersøgelser konkret at vurdere, hvorvidt de pågældende rabat- og bonusydelse har urimelige virkninger, herunder om de gives til imødegåelse af lignende rabat- og bonusydelse fra andre konkurrenter.

§ 11, stk. 2, nr. 4, omfatter for eksempel at en virksomhed, der besidder en stærk stilling på markedet for et produkt, gør brug af sin magt til at pålægge aftagerne af dette produkt løbende at aftage andre produkter, der befinder sig på et konkurrenceudsat marked (tying).

Til stk. 3

§ 11, stk. 3, giver Konkurrencenævnet hjemmel til, at udstede påbud om at bringe en overtrædelse af stk. 1 til ophør, jf. § 28.

Et påbud om ophør kan udstedes, så snart Konkurrencenævnet konstaterer, at forbuddet i stk. 1 er overtrådt. Påbuddet vil som udgangspunkt være tidsbegrænset, men Konkurrencenævnet kan vælge at gøre det tidsbegrænset. Ligeledes kan den virksomhed, der har fået et påbud, anmode om at få påbuddet ophævet eller ændret, hvis ændrede forhold begrundet dette.

Et påbud om, at en forbudt adfærd skal bringes til ophør, skal som udgangspunkt overholdes fra datoen, hvor påbuddet meddeles. I ganske særlige tilfælde kan Konkurrencenævnet dog indsætte en frist, indenfor hvilken den forbudte adfærd bringes til ophør. Fristen fastsættes ud fra en afvejning af hensynet til virksomhedens praktiske mulighed for umiddelbart at bringe den konkurrencebegrænsende adfærd til ophør overfor hensynet til, at den effektive konkurrence genoprettes, herunder særligt hensynet til virksomheder, der direkte påvirkes af konkurrencebegrænsningen.

Et påbud kan endvidere indeholde særlige vilkår. Som eksempler kan nævnes, at virksomheden skal ændre sine forretningsbetingelser, at virksomheden skal levere til en bestemt virksomhed på nærmere fastsatte vilkår eller lignende. Et vilkår skal være proportionalt med konkurrencebegrænsningens karakter.

En overtrædelse af såvel påbud efter stk. 3, som overtrædelse af forbuddet i stk. 1, er sanktioneret, jf. forslaget § 38 henholdsvis § 37.

Foruden påbud hjemler bestemmelsen i § 11, stk. 3 også mulighed for, at Konkurrencenævnet kan gøre et tilsagn, som en virksomhed har afgivet og som imødekommer de betænkeligheder, som Konkurrencenævnet har, bindende, jf. forslaget § 29.

Hvis Konkurrencenævnet benytter sig af muligheden for at gøre et tilsagn bindende, konkluderes det ikke, om der er sket en overtrædelse af § 11, stk. 1.

Afslutning af en sag med tilsagn er en afgørelse, der er fremadrettet således at forstå, at afgørelsen angiver, hvad virksomheden fremover skal gøre eller ikke gøre.

Det foreslås, at Konkurrencenævnet i tilfælde af uenighed om fortolkning af tilsagn får mulighed for at træffe afgørelse om, at en virksomhed skal handle på en bestemt måde og inden for en given frist for at sikre en korrekt og rettidig opfyldelse af et tilsagn, som virksomheden tidligere har afgivet.

Overholder en virksomhed ikke et bindende tilsagn, jf. § 29, kan der foranstaltes i henhold til lovforslagets § 38 henholdsvis § 37.

Til stk. 4

§ 11, stk. 4, giver en eller flere virksomheder mulighed for, efter forespørgsel, at opnå en erklæring fra Konkurrencenævnet om, at en given adfærd efter de forhold, som

Konkurrencenævnet har kendskab til, ikke er et misbrug efter § 11, stk. 1, og at der derfor ikke er grundlag for at udstede et påbud i medfør af stk. 3.

Såfremt en virksomhed har indgivet en anmeldelse efter § 11, stk. 4, er Konkurrencenævnet forpligtet til at træffe en afgørelse.

Til stk. 5

§ 11, stk. 5, giver en eller flere virksomheder mulighed for, efter en eller flere konkrete forespørgsler, at opnå en meddelelse fra Konkurrencenævnet om, hvorvidt virksomheden eller virksomhederne indtager en dominerende stilling på det relevante marked.

Konkurrencenævnet træffer ingen afgørelse om ansøgers adfærd, men blot om, hvorvidt forudsætningen for misbrug, en dominerende stilling, foreligger.

Meddelelsen er bindende for Konkurrencenævnet, indtil Konkurrencenævnet tilbagekalder denne. Den er derfor at regne for en sikkerhed for virksomheden for, at Konkurrencenævnet ikke foretager umiddelbare indgreb.

Til stk. 6

Konkurrencenævnet fastsætter de nærmere regler for det materiale som Konkurrencenævnet kan indhente fra den eller de virksomheder, som anmelder eller forespørger efter stk. 4 og stk. 5, og som skal foreligge til brug for en afgørelse efter stk. 4 og stk. 5.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 9 om fastsættelse af regler om anmeldelse efter § 9, 2. pkt.

Til § 12

Bestemmelsen er en videreførelse af § 12 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence, dog er Lovens stk. 3 ophævet og de efterfølgende punkter rykket op.

Med forslaget får Konkurrencenævnet mulighed for at udstede påbud om, at støtte, der er ydet ved hjælp af offentlige midler til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, skal bringes til ophør eller tilbagebetales. Påbud kan udstedes, når støtten dels direkte eller indirekte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen på det grønlandske marked eller en del heraf, dels ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering.

Den foreslåede påbudsbestemmelse skal dog, ligesom de øvrige bestemmelser i loven, vige for anden offentlig regulering. Dette indebærer, at Konkurrencenævnet ikke kan udstede påbud, hvis støtten er ydet med hjemmel i offentlig regulering, jf. § 2.

Med forslaget lægges der op til en mere effektiv kontrol end hidtil af, om støtte til især offentlig erhvervsvirksomhed forvrider konkurrencen, herunder især indirekte støtte til offentlig erhvervsvirksomhed i form af, at erhvervsaktiviteter udføres i tilknytning til andre offentlige aktiviteter uden fuld dækning af blandt andet faste omkostninger.

Konkurrencenævnet vil således efter lovforslagets § 30 have mulighed for at indhente oplysninger, herunder regnskaber, regnskabsmateriale, udskrift af bøger, andre forretningsrapporter og elektronisk lagrede data, som skønnes nødvendige for dets virksomhed. Konkurrencenævnet kan i tilslutning hertil undersøge, hvordan støtten virker på konkurrencen. Ligeledes vil Konkurrencenævnet efter §§ 31 og 32 kunne foretage kontrolundersøgelser hos myndigheder og andre involverede, hvis dette er nødvendigt. Da offentlig støtte til erhvervsaktiviteter som hovedregel kun er lovlig i det omfang, den pågældende støtte ydes på markedsvilkår, vil Konkurrencenævnets vurdering af, om støtten forvrider konkurrencen i en række tilfælde danne grundlaget for Forbruger- og Konkurrencestyrelsens vurdering af støttens lovlighed. Bestemmelsen vil således kunne medvirke til, at der sættes øget fokus på de konkurrencemæssige effekter af offentlig støtte til bestemte former for erhvervsvirksomhed.

Til stk. 1

Bestemmelsen giver Konkurrencenævnet hjemmel til at udstede påbud om, at konkurrenceforvridende støtte i form af offentlige midler til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed, skal bringes til ophør. Påbuddet kan endvidere udstrækkes til også at omfatte tilbagebetaling af støtte. Såvel støtte, der er ophørt, som støtte, der ydes på prøvelsetidspunktet, kan påbydes tilbagebetalt.

Støttebegrebet:

Støttebegrebet omfatter ikke alene direkte kontante tilskud, men også indirekte støtte. Støtte omfatter enhver økonomisk fordel, der favoriserer bestemte former for erhvervsvirksomhed i forhold til anden erhvervsvirksomhed eller produktioner på det grønlandske marked. Sådanne

fordele kan eksempelvis bestå i rentelettelser, garantier, tilskud, skatteundtagelser eller afgiftslettelser.

Krydssubsidiering fra et område til et andet i et selskab eller i en koncern kan være omfattet af støttebegrebet. Ved krydssubsidiering forstås, at en virksomhed dækker sine omkostninger til aktiviteter på ét marked gennem indtjening på et andet marked. Krydssubsidiering indebærer imidlertid ikke nødvendigvis i sig selv, at konkurrencen forvrides. Dette vil kun være tilfældet, hvis der anvendes midler fra et ikke-konkurrenceudsat område til et konkurrenceudsat område på en måde, som ikke er i overensstemmelse med det markedsøkonomiske investorprincip.

Krydssubsidiering kan ved hjælp af offentlige midler mellem en offentlig virksomhed, der opererer på et marked uden konkurrence, og et datterselskab, der opererer på et marked med konkurrence, betragtes som støtte ydet ved hjælp af offentlige midler.

Der foreligger dog ikke krydssubsidiering, hvis prisfastsættelsen i forbindelse med de konkurrenceudsatte aktiviteter sker på en sådan måde, at prisen for disse dækker de omkostninger, der ville være forbundet med at drive de konkurrenceudsatte aktiviteter udskilt fra den øvrige drift. Dette indebærer imidlertid tillige krav om, at den virksomhed, der beskæftiger sig med de konkurrenceudsatte aktiviteter, ikke har gratis adgang eller adgang til en pris, der ligger under markedsprisen, til lokaler, produktionsudstyr, distributions- og salgsmuligheder med videre, som ejes af eller ejes i fællesskab med den virksomhed, der beskæftiger sig med aktiviteter, som foregår på et marked uden konkurrence.

Der foreligger heller ikke krydssubsidiering, hvis prisfastsættelsen er baseret på en veldokumenteret og retvisende regnskabsmæssig fordeling af samtlige kapitalomkostninger og øvrige indirekte omkostninger mellem en virksomheds konkurrenceudsatte og ikke-konkurrenceudsatte aktiviteter. En omkostning er direkte, hvis den entydigt kan henregnes til den pågældende aktivitet, hvorimod en indirekte omkostning ikke kan henregnes direkte til den enkelte aktivitet. Dette indebærer, at der som udgangspunkt vil være tale om krydssubsidiering, hvis prisfastsættelsen er baseret på marginalomkostningerne ved den pågældende aktivitet.

Konkurrencenævnet kan udstede påbud vedrørende støtte, som ydes på det tidspunkt, hvor påbuddet udstedes, samt påbud vedrørende støtte, der allerede er ydet.

Der er tale om, at en støtte er ydet, når støtten er udbetalt eller udbetales til en eller flere virksomheder.

Forældelsesfristen, jf. § 12, stk. 4, sætter dog grænser for, hvor langt tilbage i tid Konkurrencenævnet kan gå, når der udstedes et påbud efter stk. 1.

"Offentlige midler":

Begrebet "offentlige midler" skal forstås bredt. Det omfatter støtte ydet af såvel Grønlands Selvstyre som af andre offentlige myndigheder, for eksempel en kommunalbestyrelse. Også midler, der uddeles af en fond eller en institution uden, at et overordnet forvaltningsorgan har indflydelse på den konkrete beslutning om tildeling af støtte, betragtes som offentlige midler, såfremt en offentlig myndighed har udpeget denne fond eller institution til at administrere støtten. Dette indebærer, at der er tale om offentlige midler, hvis en offentlig myndighed opretter eller udpeger et offentligt eller privat organ med henblik på at administrere støtten. Det er afgørende, om støtten er modtaget som resultatet af en adfærd, der må tilskrives en offentlig myndighed.

"Til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed":

Begrebet "erhvervsvirksomhed" skal forstås bredt, jf. bemærkningerne til § 2, stk. 1. Dette indebærer, at begrebet omfatter enhver økonomisk aktivitet, der foregår i et marked for varer eller tjenester.

For at Konkurrencenævnet kan udstede påbud efter § 12, stk. 1, skal støtten være ydet til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed. At en støtte er "til fordel for" betyder, at støtten skal udgøre en økonomisk eller finansiell fordel for modtageren, som denne ikke ville have opnået under normale markedsvilkår.

Ved vurderingen af, om offentlig støtte er ydet på markedsvilkår, skal Konkurrencenævnet følge det markedsøkonomiske investorprincip. Dette indebærer, at Konkurrencenævnet skal undersøge, om den offentlige myndighed, der yder støtten, har handlet ud fra samme økonomiske parametre, som en privat investor ville gøre, når der indskydes kapital, ydes lån med videre til en anden virksomhed. Der skal således foretages en sammenligning mellem de tiltag, som iværksættes af en offentlig investor, når denne forfølger visse økonomiske mål, og den fremgangsmåde, der følges af en privat investor.

En offentlig myndighed, som tilfører egne virksomheder økonomiske eller finansielle midler i kraft af ejerforhold, bedømmes også efter det markedsøkonomiske investorprincip.

Vurderingen af, om støtten er "til fordel for" vil i praksis ofte være sammenfaldende med vurderingen af, om støtten er konkurrenceforvridende, idet det markedsøkonomiske investorprincip indgår i begge vurderinger.

Støtten skal endvidere være til "bestemte former" for erhvervsvirksomhed, hvilket vil sige, at den skal være selektiv.

Til stk. 2

Betingelserne for, at Konkurrencenævnet kan udstede et påbud efter § 12, stk. 1, er, for det første, at den pågældende støtte direkte eller indirekte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen. For det andet er det et krav, at støtten ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering. Begge betingelser skal være opfyldt.

Hvis støtten er omfattet af § 12, stk. 2, kan såvel Konkurrencenævnet som eksempelvis tilsynsmyndigheden påbyde støtten bragt til ophør. Hvis alene betingelsen efter § 12, stk. 2, nr. 1, er opfyldt, kan Konkurrencenævnet ikke udstede et påbud. I stedet kan Konkurrencenævnet benytte muligheden efter forslaget § 2, stk. 4 til at rette en henvendelse til Naalakkersuisut og påpege mulige konkurrenceforvridende virkninger for konkurrencen som følge af den ydede støtte.

§ 12, stk. 2, nr. 1. Den første betingelse, der skal være opfyldt for, at Konkurrencenævnet kan udstede påbud efter § 12, stk. 1, er, at den støtte, der er ydet, direkte eller indirekte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen på det grønlandske marked eller en del heraf. Den pågældende offentlige støtte skal enten have til formål eller til følge at forvride konkurrencen. Dette indebærer, at såvel støtte, der rent faktisk forvrider konkurrencen, som støtte, der blot har konkurrenceforvridning til formål, vil være omfattet. Det er med andre ord ikke et krav, at der rent faktisk kan konstateres konkurrenceforvridninger på det grønlandske marked eller en del heraf som en følge af støtten.

Når Konkurrencenævnet vurderer, om den offentlige støtte har til formål eller til følge at forvride konkurrencen på det grønlandske marked eller en del heraf, skal Konkurrencenævnet ikke blot vurdere det umiddelbare formål eller den umiddelbare virkning af støtten, men også om der kan være et indirekte konkurrenceforvridende formål, henholdsvis en indirekte konkurrenceforvridende følge af den offentlige støtte.

Konkurrenceforvridende støtte:

Begrebet er inspireret af dansk praksis, hvorefter en af betingelserne for, at der foreligger ulovlig offentlig støtte er, at støtten fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene. Det er således tilstrækkeligt, at en konkurrenceforvridning truer på grund af støtten. Hermed adskiller begrebet sig fra lovforslagets § 6, hvorefter en konkurrencebegrænsning er forbudt. En støtteordning kan derfor godt forvride konkurrencen uden, at konkurrencen kan siges at være begrænset.

Omvendt vil støtte som udgangspunkt ikke blive betragtet som konkurrenceforvridende, hvis den gives efter et udbud på gennemsigtige, objektive og ikke-diskriminerende vilkår.

§ 12, stk. 2, nr. 2:

Det er yderligere et krav for et påbud efter § 12, stk. 1, at den konkurrenceforvridende offentlige støtte ikke er lovlig i henhold til offentlig regulering.

"Offentlig regulering":

Begrebet "offentlig regulering" skal forstås i overensstemmelse med lovforslagets § 2, stk. 2. Det betyder, at begrebet omfatter Inatsisartutlove, landstingslove, landstingsforordninger, bekendtgørelser, generelle budgetregler, aktstykker og beslutninger inden for grænserne af kommunalfuldmagten samt kommunale regulativer. Sidestillet med beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen er beslutninger truffet af bestyrelsen i kommunale fællesskaber, jf. § 2 i Landstingslov om kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudviklingen gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v.

Til stk. 3

Konkurrencenævnet kan rette påbud om tilbagebetaling af støtte til privatejet erhvervsvirksomhed, selvejende institutioner samt helt eller delvist offentligt ejede virksomheder, der drives i selskabsform. Der vil således kunne udstedes påbud om tilbagebetaling over for aktieselskaber og interessentskaber, der er helt eller delvist offentligt ejede.

Bestemmelsen bemyndiger endvidere Naalakkersuisut til at afklare, hvilke andre former for virksomheder et påbud om tilbagebetaling kan rettes mod. Med begrebet "selskabslignende" sigtes eksempelvis mod nettostyrede virksomheder.

Der er ikke i forslaget åbnet mulighed for, at der kan udstedes påbud om tilbagebetaling over for offentlige myndigheder, der udøver erhvervsaktivitet, som ikke er særligt udskilt fra myndighedsudøvelsen. Baggrunden for dette er, at de bevilgende myndigheder under alle omstændigheder vil skulle bevilge et beløb, der svarer til det beløb, der påbydes tilbagebetalt. Derfor vil en bestemmelse om, at den offentlige myndighed i en sådan situation skal tilbagebetale støtten, reelt være virkningsløs.

Til stk. 4

Krav om tilbagebetaling forældes som udgangspunkt 5 år efter, at støtten er udbetalt. Det er således udbetalingstidspunktet, som er afgørende for beregningen af forældelsesfristen. Det er uden betydning for fristens beregning, om beslutningen om at yde støtte til en given virksomhed ligger væsentligt forud for selve udbetalingen af støtten. Hvor en støtteordning udbetales i rater, vil fristen for forældelse skulle regnes fra udbetalingen af den enkelte rate. Forældelsesfristen kan suspenderes, når Konkurrencenævnet på eget initiativ eller på baggrund af en klage indleder en sag og frem til tidspunktet for nævnets afgørelse. Fristen suspenderes således ikke, når der er indgivet anmeldelse efter stk. 5.

Konkurrencenævnet opgør renter fra det tidspunkt, hvor den ulovlige støtte var til støttemodtagerens rådighed, og indtil der sker tilbagebetaling. Rentens størrelse fastsættes i overensstemmelse med lov om renter ved forsinket betaling m.v. (morarenter).

Overtrædelse af et påbud udstedt i henhold til § 12, stk. 1, kan medføre bøde, jf. § 38, stk. 1, nr. 4, ligesom der kan pålægges tvangsbøde for at undlade at efterkomme et påbud meddelt i medfør af § 12, stk. 1, jf. lovens § 37.

Til stk. 5

Konkurrencenævnet kan efter anmeldelse erklære, at en given offentlig støtte efter de forhold, som Konkurrencenævnet har kendskab til, ikke er konkurrenceforvridende, jf. § 12, stk. 2, nr. 1. Anmeldelse kan indgives af offentlige myndigheder eller af modtagere af offentlig støtte, før støtten udbetales. En erklæring fra Konkurrencenævnet i medfør af stk. 6 indebærer i sig selv, at der ikke vil kunne gives påbud om at bringe støtten til ophør og om tilbagebetaling af støtten.

En erklæring efter § 12, stk. 6, binder Konkurrencenævnet, dog ikke i det omfang Konkurrencenævnets grundlag for afgørelsen ændrer sig, eller der gør sig forhold gældende, som Konkurrencenævnet ikke havde kendskab til, da det traf afgørelsen. Virkningerne af en ikke-indgrebserklæring er, at der ikke kan iværksættes foranstaltning efter forslaget § 38, stk. 1, nr. 4, hvis Konkurrencenævnet senere måtte nå frem til en anden vurdering af samme forhold. Bødeimmuniteten forudsætter dog, at myndigheden ved anmeldelsen ikke har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger.

Til § 13

Til stk. 1

Bestemmelsen i forslaget § 13 giver muligheden for, at offentlige myndigheder kan forbydes at udøve erhvervsaktiviteter, der kan være skadelige for konkurrencen. Forbud kan ikke gives for offentlig erhvervsvirksomhed, der har hjemmel i lov.

Bestemmelsen skal give Forbruger- og Konkurrencestyrelsen bedre muligheder for at effektivisere konkurrencen på markederne, og skal ses som et supplement til bestemmelsen i lovens § 12 om konkurrenceforvridende offentlig støtte. Bestemmelsen i § 13 vil kunne benyttes i de situationer, hvor den offentlige myndighed selv står for udøvelsen af erhvervsaktivitet, på markeder med faktisk eller potentiel konkurrence.

Bestemmelsen i § 13 er bredere formuleret end forbuddet mod konkurrenceforvridende offentlig støtte i forslaget § 12. Der kan således gives forbud efter § 13, allerede hvis det

vurderes, at offentlig erhvervsaktivitet kan forvrilde forudsætningerne for en effektiv konkurrence, eller kan hæmme udviklingen af forudsætningerne for en effektiv konkurrence. Bestemmelsen regulerer ikke offentlig myndighedsudøvelse. Betydningen af ”erhvervsvirksomhed”, er nærmere defineret i kommentaren til forslaget § 2.

Ved vurderingen af den offentlige virksomhed, skal der indgå en stillingtagen til, hvorvidt den offentlige erhvervsvirksomhed medvirker til at skabe konkurrence på det givne marked. Bestemmelsen er således ikke udtryk for et ønske om et generelt forbud mod offentlig erhvervsvirksomhed, da der kan findes markeder, hvor offentlig erhvervsaktivitet vil være konkurrenceskabende.

Bestemmelsen vil endvidere ikke være begrænsende i forhold til kommunernes adgang til erhvervmæssig virksomhed som led i deres lovbestemte myndighedsopgaver, eller i tilfælde hvor erhvervsaktiviteten udøves i offentlighedens interesse. Der vil således stadig være adgang til salg af en eventuel overskudskapacitet, eller biproduktion, fra virksomheder kommunerne driver som led i deres forpligtelser i henhold til disse lovbestemte myndighedsopgaver, samt egentlig erhvervsvirksomhed hvor sigtet med aktiviteten er af en social natur.

Fortolkningen af hvorvidt en offentlig erhvervsaktivitet er af en social natur, vil være indskrænkende, og skal ikke ses som en mulighed for at undtage alle aktiviteter med et samfundsgavnligt sigte. Således vil det ikke være nok at henvise til, eksempelvis, folkesundheden, for at kunne fritage en offentlig erhvervsaktivitet fra bestemmelsen i § 13.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i forslaget § 2, stk. 2, der henvises til bemærkningerne hertil.

Til stk. 3

På grund af de konkurrenceskadelige virkninger offentlig erhvervsvirksomhed kan have, og grundet hensynet til velfungerende og frie markeder, vurderes det nødvendigt, at et forbud mod konkurrenceskadelig erhvervsvirksomhed træder i kraft umiddelbart.

Til § 14

Bestemmelsen fastslår, at det ikke kun er offentlige myndigheder, der kan forbydes at udøve erhvervsaktivitet som defineret i forslaget § 2, også virksomheder, hvor offentlige myndigheder har en bestemmende indflydelse, kan rammes af et forbud, hvis de driver økonomisk aktivitet på et konkurrenceudsat marked.

Med bestemmende indflydelse menes situationer, hvor en offentlig myndighed, eller flere offentlige myndigheder i forening, kan kontrollere virksomheders handlemåde, eksempelvis ved stemmeflertal i en bestyrelse. Bestemmende indflydelse er yderligere uddybet i kommentarerne til lovforslagets §§ 15 og 16.

Til § 15

Bestemmelsen fastlægger de kvantitative betingelser for, at en fusion er anmeldelsespligtig og dermed underkastet en godkendelse fra Konkurrencenævnet. Den pågældende fusion skal involvere virksomheder med en vis økonomisk styrke.

Betingelsen om, at en fusion skal involvere virksomheder med en vis økonomisk styrke, er udtrykt ved kvantitative krav til de deltagende virksomheders omsætning.

Ved at anvende betingelser baseret på de deltagende virksomheders omsætning skabes der en enkel og klar afgrænsning af, hvornår virksomhederne skal anmelde en fusion til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Ved fastlæggelse af virksomhedernes økonomiske styrke er det virksomhedens samlede omsætning for varer og tjenesteydelser m.v., der skal lægges til grund uafhængigt af, hvilke markeder denne omsætning stammer fra, og om disse markeder berøres af fusionen.

Til stk. 1

I § 15, stk. 1 fastlægges kravene til de deltagende virksomheders omsætning. Der er to kumulative krav for anmeldelse til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. For det første skal de deltagende virksomheder have en samlet årlig omsætning i Grønland på mindst 100 mio. kr. Endvidere skal mindst to af de deltagende virksomheder hver især have en samlet årlig omsætning i Grønland på mindst 50 mio. kr. Begge betingelser skal være opfyldt for, at en fusion skal anmeldes til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen.

Tærskelværdierne i den forslåede grønlandske fusionskontrol er fastsat ud fra erfaringer fra administrationen af den gældende meddelelsespligt for fusioner i Grønland samt internationale erfaringer med fusionskontrol, herunder særligt på Færøerne. Tærskelværdierne på 100 og 50 mio. kr. er fastsat ud fra en afvejning af hensynet til at sagsbehandle fusioner, der har effekt på konkurrencen, uden samtidig at påføre fusioner mellem mindre og mellemstore virksomheder unødvendige administrative omkostninger ved fusioner.

En sammenlægning af tre virksomheder, som tilsammen har en årlig omsætning i Grønland på 105 mio. kr., men hvor to af virksomhederne hver især har en årlig omsætning i Grønland på under 50 mio. kr., vil herefter ikke være anmeldelsespligtig.

Formålet med bestemmelsen i § 15, stk. 1, er at afgrænse de fusioner, som særligt berører det grønlandske marked i kraft af en væsentlig omsætning. Bestemmelserne tager således sigte på

dels at måle de deltagende virksomheders samlede økonomiske styrke, dels at opstille et krav om, at de deltagende virksomheder udøver et mindstemål af aktiviteter i Grønland.

Det er nettoomsætningen fra salg af varer og tjenesteydelser, som skal tages i betragtning ved vurderingen af omsætningskravene efter bestemmelserne i § 15, stk. 1. Nettoomsætningen opgøres som omsætningen fra den ordinære drift med fradrag af merværdiafgift og anden skat, der direkte er forbundet med salget, og i givet fald med fradrag af prisnedslag. Omsætningen fra koncerninterne salg vil dog ikke skulle medregnes.

Ved beregningen af omsætningen i Grønland vil omsætningen omfatte salg af varer og tjenesteydelser til kunder, som på tidspunktet for aftalens indgåelse befinder sig på det grønlandske marked.

Det er omsætningen fra alle aktivitetsområder, der skal medregnes – og ikke kun de områder, der direkte berøres af fusionen. Det er endvidere som udgangspunkt koncernomsætningen, der skal lægges til grund. Indgår en af de overtagende virksomheder i en koncern, er det således hele koncernens omsætning, der skal medregnes, dvs. omsætningen fra den pågældende virksomhed samt omsætningen fra moderselskaber, datterselskaber og søsterselskaber. Udgangspunktet for beregningen af omsætningen vil være de deltagende virksomheders omsætning i det seneste regnskabsår inden fusionstidspunktet. For at få et retvisende billede af koncernomsætningen vil der dog kunne ske en justering af omsætningen som følge af erhvervelser eller afhændelser, som er sket efter tidspunktet for aflæggelse af det seneste regnskab. Som det fremgår af § 15, stk. 4, kan Naalakkersuisut fastsætte nærmere regler om beregning af omsætningen i stk. 1.

§ 15, stk. 1, og en række af de andre bestemmelser i lovforslaget opererer med begrebet ”deltagende virksomheder”. ”Deltagende virksomheder” må fastlægges forskelligt alt efter karakteren af den pågældende fusion.

I forbindelse med en sammenlægning af flere hidtil uafhængige virksomheder til én ny virksomhed vil de deltagende virksomheder være de virksomheder, der sammenlægges. Dette indebærer, at det er de sammenlagte virksomheders samlede koncernomsætning i Grønland, der skal lægges til grund for vurderingen af, om kravet i § 15, stk. 1, er opfyldt.

I tilfælde af erhvervelse af kontrol skal der sondres mellem erhvervelse af enekontrol, henholdsvis erhvervelse af fælles kontrol. Ved erhvervelse af enekontrol er de deltagende virksomheder den overtagende og den overtagne virksomhed.

I tilfælde af, at der erhverves enekontrol over en del af en anden virksomhed, er det den overtagende virksomheds (koncern)omsætning samt omsætningen fra den del, som overtages, der skal medregnes, jf. bestemmelserne i § 15, stk. 2. Dette gælder dog ikke, hvor der mellem de samme personer eller virksomheder finder en etapevis erhvervelse sted, jf. § 15, stk. 3.

Sker erhvervelse af enekontrol via et datterselskab i en koncern, er datterselskabet at betragte som deltagende virksomhed, men hele koncernens omsætning skal dog medregnes.

Ved erhvervelse af fælles kontrol med en nyoprettet virksomhed er de deltagende virksomheder hver af de virksomheder, som erhverver fælles kontrol. Derimod betragtes den nyoprettede virksomhed ikke som en deltagende virksomhed, eftersom denne virksomhed endnu ikke har en omsætning.

Ved erhvervelse af fælles kontrol med en eksisterende virksomhed er de deltagende virksomheder de virksomheder, der erhverver fælles kontrol, og den virksomhed, der overtages. Det gælder dog ikke, hvor en virksomhed har enekontrol med et eksisterende selskab, og hvor en eller flere nye aktionærer erhverver fælles kontrol uden, at det oprindelige moderselskab træder ud. I dette tilfælde er de deltagende virksomheder hver af de virksomheder, der har fælles kontrol, herunder den oprindelige aktionær, men derimod ikke den virksomhed, der er genstand for transaktionerne.

Ved overgang fra fælles kontrol til enekontrol er de deltagende virksomheder den tilbageværende aktionær og joint venturet. Den aktionær, der afhænder sin aktiepost, skal derimod ikke betragtes som en deltagende virksomhed.

Hvis der i øvrigt sker ændringer i kredsen af kontrollerende virksomheder, og sådanne transaktioner kan betragtes som en fusion efter lovforslagets § 16, er de deltagende virksomheder såvel de eksisterende som de nye virksomheder, der udøver kontrol, samt målselskabet.

I tilfælde, hvor et joint venture erhverver kontrol med et andet selskab, og hvor dette joint venture er at betragte som et selvstændigt fungerende joint venture, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 16, stk. 2, vil dette – og ikke moderselskaberne – skulle betragtes som deltagende virksomhed, hvis omsætning dog omfatter moderselskabernes omsætning. Hvis det pågældende joint venture imidlertid er indskudt som et tomt selskab, der blot anvendes som formidler på moderselskabernes vegne, vil det være nødvendigt for at undgå en omgåelse af reglerne at betragte de deltagende virksomheder som hvert af moderselskaberne samt det selskab, der søges overtaget.

Et særligt tilfælde foreligger, hvor to virksomheder fusionerer eller opretter et joint venture for derefter at opløse fusionen eller joint venturet, men med en ny sammensætning af aktiverne. Her vil der være tale om flere særskilte transaktioner. Hvad særligt angår opløsningen af en fusion, vil de deltagende virksomheder være de oprindelige fusionsparter på den ene side og de aktiver, som de hver især erhverver, på den anden side. I tilfælde af en opløsning af et joint venture vil de deltagende virksomheder være på den ene side de

oprindelige joint venture-parter, hver især som erhvervende virksomhed, og på den anden side den del af joint venturet, som hver af de oprindelige parter erhverver.

Privatpersoners erhvervelse af kontrol er omfattet af fusionsbegrebet, men kun i det omfang, at disse privatpersoner selv udøver økonomiske aktiviteter, jf. lovforslagets § 16, stk. 1, nr. 2: ”når en eller flere personer, som allerede kontrollerer mindst en virksomhed erhverver kontrol over det hele eller dele af en eller flere andre virksomheder”. De deltagende virksomheder er i dette tilfælde den virksomhed, der er målet for transaktionen og den enkelte køber. Omsætningen fra den eller de virksomheder, som privatpersonen i øvrigt kontrollerer, medregnes i dennes omsætning.

Når kontrollen med en virksomhed overtages af virksomhedens egen ledelse (”management buy-out”), vil der også være tale om privatpersoners erhvervelse af kontrol. Hvor virksomhedens ledelse vælger at samle sine interesser i en formidlende virksomhed for at kunne optræde enstemmigt og lette beslutningsprocessen, kan dette under visse omstændigheder betragtes som en deltagende virksomhed. I så fald finder den generelle regel om et joint ventures erhvervelse af kontrol anvendelse, jf. bemærkningerne ovenfor. I tilfælde, hvor en statslig virksomhed sammenlægges eller overtager kontrollen med en anden statslig virksomhed, er udgangspunktet, at der ikke må udøves forskelsbehandling mellem den private og den offentlige sektor. Således vil det ovenfor refererede være vejledende for vurdering af begrebet deltagende virksomheder.

Til stk. 2

Bestemmelsen indebærer, at der ved beregningen af omsætningen efter § 15, stk. 1, ved overtagelse af dele af en eller flere virksomheder for sælgerens vedkommende kun skal tages hensyn til den del af omsætningen, der vedrører de overtagne aktiver, idet fusionen ikke berører de tilbageværende forretninger eller aktiviteter hos sælgeren, der fortsat er uafhængig. Ved overtagelse af et datterselskab i en koncern skal der således kun tages hensyn til datterselskabets omsætning ved beregning af grænserne i stk. 1.

Til stk. 3

Efter bestemmelsen betragtes to eller flere erhvervelser, som omhandlet i § 15, stk. 2, der finder sted inden for to år mellem samme personer eller virksomheder, som en enkelt fusion, der finder sted på tidspunktet for den seneste transaktion.

Bestemmelsen skal udelukke en omgåelse af anmeldelsesreglerne. Successive erhvervelser inden for to år mellem samme parter udløser således en anmeldelsespligt. Anmeldelsespligten vil herefter senest indtræde, når erhvervelserne inden for to år overstiger grænserne i § 15, stk. 1.

Bestemmelsen medfører, at hvis selskab A køber et datterselskab af selskab B, der tegner sig for 50 pct. af B's samlede drift, og et år senere køber det andet datterselskab (B's resterende 50 pct.), vil de to transaktioner blive betragtet som én. Hvis det antages, at hvert af datterselskaberne kun har en omsætning i Grønland på 18 mio. kr., skal den første transaktion ikke anmeldes på det tidspunkt, hvor den finder sted. Men da den anden transaktion finder sted inden for en toårsperiode, skal begge transaktioner anmeldes som en enkelt fusion på det tidspunkt, hvor den anden transaktion finder sted, forudsat de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning i Grønland på mindst 100 mio. kr.

Til stk. 4

Med bestemmelsen bemyndiges Naalakkersuisut til, efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencenævnet, at fastsætte nærmere regler om beregningen af omsætningen efter lovforslagets § 15, stk. 1.

Til § 16

Med bestemmelsen defineres fusionsbegrebet i konkurrenceloven. Fusionsbegrebet omfatter såvel egentlige som uegentlige fusioner, virksomhedsovertagelser og -sammenlægninger samt etablering af joint ventures, når sidstnævnte på et varigt grundlag varetager en selvstændig virksomheds samtlige funktioner.

Fusionskontrollen tager sigte på at kontrollere og eventuelt forbyde transaktioner, hvorved der sker en varig ændring af konkurrencestrukturen i Grønland. Der kan ske en varig ændring af konkurrencestrukturen, når to eller flere hidtil uafhængige virksomheder enten ophører med at eksistere som selvstændige enheder, eller når de mister deres uafhængighed i forbindelse med, at en anden virksomhed overtager kontrollen på et varigt grundlag.

Koncerninterne fusioner omfattes ikke af bestemmelsen, idet der ikke er tale om to hidtil uafhængige virksomheder eller erhvervelse af kontrol. Ved koncerninterne fusioner forstås således en fusion eller sammenlægning af en eller flere virksomheder, der allerede kontrolleres af samme person eller virksomhed. Et eksempel herpå er en fusion mellem et moder- og datterselskab.

Til stk. 1, nr. 1

Efter bestemmelsen foreligger der en fusion, når to eller flere hidtil uafhængige virksomheder sammensmeltes til en ny virksomhed, dvs. de fusionerende virksomheder ophører med at bestå som selvstændige juridiske enheder – de såkaldte egentlige fusioner. Bestemmelsen omfatter også de såkaldte uegentlige fusioner, hvor en virksomhed uden likvidation opløses ved overdragelse af dennes aktiver og gæld som helhed til den overtagende virksomhed, der fortsat består.

Endelig kan en fusion efter stk. 1, nr. 1, opstå i tilfælde, hvor der ikke i retlig henseende er tale om en fusion, men hvor en sammenlægning af hidtil uafhængige virksomheders aktiviteter resulterer i, at der opstår en særskilt økonomisk enhed. Det kan især være tilfældet, når to eller flere virksomheder – selv om de hver især fortsætter med at bestå som juridiske personer – ved aftale etablerer en fælles økonomisk ledelse. Hvis dette reelt fører til, at de pågældende virksomheder sammenlægges i en fælles økonomisk enhed, foreligger der en fusion. Der opstår herved en såkaldt horisontal koncern.

En forudsætning for, at der kan antages at bestå en fælles økonomisk enhed, er, at den har én samlet, permanent ledelse. Andre relevante faktorer, der kan tages i betragtning, er, om der foregår interne udligninger af overskud og underskud mellem de forskellige koncernvirksomheder, og om de udadtil hæfter samlet. En sådan de facto-sammensmeltning kan underbygges af krydsejerskab mellem de virksomheder, der indgår i denne økonomiske enhed.

Ved afgørelsen af, om der er tale om hidtil uafhængige virksomheder, kan kontrolforhold spille en vigtig rolle. Der henvises til bemærkningerne til stk. 3.

Til stk. 1, nr. 2

Fusionsbegrebet omfatter også tilfælde, hvorved en eller flere personer eller virksomheder, som allerede kontrollerer mindst én virksomhed, erhverver den direkte eller indirekte kontrol over hele eller dele af en eller flere andre virksomheder.

Udtrykket ”person” dækker i denne forbindelse enkeltpersoner, når de udøver en økonomisk aktivitet.

Offentlige organer dækkes af udtrykket ”virksomhed”.

Der foreligger kun en fusion, når der sker varige ændringer i kontrolforholdene. Ved interne reorganiseringer inden for en koncern er der derfor ikke tale om en fusion, hvilket f.eks. vil være tilfældet ved en sammenlægning af to datterselskaber. Der foreligger heller ikke en fusion, hvis en virksomhed, der allerede besidder f.eks. 80 pct. af stemmerettighederne i en anden virksomhed og efterfølgende erhverver de resterende 20 pct. af stemmerettighederne, idet virksomheden allerede inden erhvervelsen af de resterende 20 pct. havde kontrol med den anden virksomhed.

En særlig situation foreligger, når både den overtagende og den overtagne virksomhed er offentlige virksomheder, der ejes af det samme offentlige organ. I så fald vil spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om en intern reorganisering afhænge af, om begge virksomheder forinden indgik i den samme økonomiske enhed. Hvis virksomhederne tidligere indgik i forskellige økonomiske enheder med selvstændig beslutningsbeføjelse, vil transaktionen blive betragtet

som en fusion og ikke som en intern reorganisering. Der vil imidlertid normalt ikke bestå en sådan selvstændig beslutningsbeføjelse, hvis virksomhederne hører ind under det samme holdingselskab.

For den nærmere afgrænsning af kontrolbegrebet henvises til bemærkningerne til stk. 3.

Til stk. 2

Udover de i § 16, stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte tilfælde, foreligger der i medfør af § 16, stk. 2, endvidere en fusion, når der oprettes et joint venture, som på et varigt grundlag varetager en selvstændig erhvervsvirksomheds samtlige funktioner.

Tre betingelser skal være opfyldt for, at et joint venture er omfattet af fusionsbegrebet. For det første skal det pågældende joint venture kontrolleres af to eller flere andre virksomheder i forening, dvs. der skal være tale om fælles kontrol. Denne fælles kontrol forudsætter en mulighed for at udøve en afgørende indflydelse på det pågældende joint venture. For så vidt angår forståelsen af begrebet »fælles kontrol« henvises der til bemærkningerne til stk. 3.

For det andet skal det pågældende joint venture varetage ”en selvstændig virksomheds samtlige funktioner”.

Dette indebærer krav om, at det pågældende joint venture i al væsentlighed skal være aktivt på et marked, hvor det varetager de funktioner, der normalt varetages af andre virksomheder, som opererer på det samme marked. Med henblik herpå må det pågældende joint venture dels have en ledelse, der helliger sig virksomhedens daglige aktiviteter, dels have adgang til tilstrækkelige ressourcer. Med det sidste menes, at de stiftende virksomheder skal udstyre det pågældende joint venture med de nødvendige ressourcer, herunder finansielle midler, personale samt materielle og immaterielle aktiver med henblik på, at det pågældende joint venture kan udføre dets forretningsmæssige aktiviteter på et varigt grundlag på det område, der er foreskrevet i joint venture-aftalen.

Et joint venture er ikke selvstændigt fungerende, hvis det blot overtager en enkelt af de stiftende virksomheders funktioner uden selv at have adgang til markedet. Dette er bl.a. tilfældet, når det pågældende joint venture alene skal beskæftige sig med forskning og udvikling eller kun med produktion. Et sådant joint venture varetager kun en hjælpefunktion for de stiftende virksomheder. Det samme er tilfældet, når et joint venture hovedsagelig kun skal tage sig af distribution eller salg af de stiftende virksomheders produkter og således primært fungerer som et salgsagentur. Hvis et joint venture benytter et eller flere af de stiftende virksomheders distributionsnet eller afsætningskanaler, er dette imidlertid normalt ikke ensbetydende med, at det ikke kan være selvstændigt fungerende, så længe de stiftende virksomheder blot optræder som agenter for det pågældende joint venture.

Hvis de stiftende virksomheder i markant grad er til stede på markeder på tidligere eller senere omsætningstrin, er det en faktor, der må tages med i vurderingen af, om det pågældende joint venture kan siges ikke at være selvstændigt fungerende.

Hvis det kun er i en opstartsfase, at det pågældende joint venture så godt som udelukkende er afhængigt af at skulle sælge til eller købe hos de stiftende virksomheder, vil dette normalt ikke bevirke, at det ikke vil blive betragtet som en selvstændigt fungerende enhed. En sådan opstartsfase kan være nødvendig for at få det pågældende joint venture indkørt på markedet. Denne opstartsfase bør efter praksis fra Danmark og Europa, der vil være vejledende for Konkurrencenævnets vurdering, normalt ikke overstige tre år, afhængigt af de særlige forhold, der gør sig gældende på det konkrete marked.

Er det derimod meningen, at det pågældende joint venture skal sælge til de stiftende virksomheder over en længere periode, er det afgørende spørgsmål, hvorvidt joint venture-virksomheden – uanset dette salg – er indrettet til at spille en aktiv rolle på markedet. En vigtig faktor i denne sammenhæng er, hvor stor en del af joint venture-virksomhedens samlede produktion dette salg til de stiftende virksomheder tegner sig for. En anden faktor er, om dette salg til de stiftende virksomheder foregår på normale forretningsvilkår eller ej. Hvad angår leverancer fra de stiftende virksomheder til det pågældende joint venture, kan der især herske tvivl om, hvorvidt det pågældende joint venture kan siges at være en selvstændigt fungerende virksomhed, hvis det ikke selv tilfører de pågældende varer eller tjenesteydelser nogen større værditilvækst. I sådanne tilfælde må det pågældende joint venture snarere anses for at være et fælles salgsagentur.

I modsætning hertil vil et joint venture, der opererer aktivt på et marked og varetager de funktioner, som en virksomhed på dette marked sædvanligvis varetager, normalt ikke blot fungere som et salgsselskab for de stiftende virksomheder, men vil derimod optræde som et selvstændigt fungerende joint venture. Dette forudsætter dog, at det pågældende joint venture råder over de fornødne faciliteter og vil være i stand til at skaffe sig en væsentlig del af sine forsyninger ikke alene fra de stiftende virksomheder, men også fra konkurrerende kilder. En tredje betingelse, der skal være opfyldt for, at etableringen af et joint venture kan siges at udgøre en fusion, er, at det pågældende joint venture skal være oprettet med henblik på at fungere på »varigt grundlag«.

Det vil normalt være tilfældet, når de stiftende virksomheder udstyrer det pågældende joint venture med de nødvendige ressourcer, jf. bemærkningerne ovenfor.

I en aftale om etableringen af et joint venture er der ofte taget højde for, at joint venture-projektet f.eks. kan slå fejl eller, at der kan opstå uoverensstemmelser mellem de stiftende virksomheder. Der kan være indføjede bestemmelser om, under hvilke omstændigheder det

pågældende joint venture skal opløses, eller hvornår en eller flere af de stiftende virksomheder kan trække sig ud af det.

Denne type bestemmelser betyder ikke, at et joint venture ikke kan anses for at være etableret på et varigt grundlag. Det samme gælder endvidere, når aftalen fastsætter nærmere bestemmelser om, hvor længe et joint venture-selskab skal bestå, når dette tidsrum dog er tilstrækkeligt langt til, at det indebærer en varig ændring af de deltagende virksomheders struktur, eller når det er fastsat i aftalen, at det pågældende joint venture også kan fortsætte med at bestå efter udløbet af dette tidsrum.

Derimod vil et joint venture ikke kunne antages at være etableret på et varigt grundlag, hvis det er oprettet for et kort afgrænset tidsrum. Det kan være tilfældet, hvis et joint venture oprettes med det formål at gennemføre et bestemt projekt f.eks. opførelsen af et kraftværk, men hvor det pågældende joint venture ikke skal deltage i driften af kraftværket, når først det er opført.

Det kan nævnes, at Europa-Kommissionens, der opererer efter regler svarende til dem, der søges indført, har accepteret, at der ved etableringen af et joint venture, der skulle fungere for en periode på 6 ½ år, var tale om et joint venture oprettet på varigt grundlag. Perioden ansås for tilstrækkelig lang til, at der var tale om en varig ændring af de deltagende virksomheders struktur. Omvendt har Europa-Kommissionen fundet, at etableringen af et joint venture, der forudsattes afviklet inden for en periode på 3 år, ikke var etableret på et varigt grundlag. Etablering af et selvstændigt fungerende joint venture kan som en direkte konsekvens føre til en samordning af fortsat uafhængige virksomheders konkurrenceadfærd, jf. lovforslagets § 19, stk. 3.

Foreligger der et selvstændigt fungerende joint venture, som ikke opfylder omsætningstærsklerne i lovforslagets § 15, stk. 1, er selve transaktionens fusionsaspekter, dvs. aftalen om at oprette selve joint venturet, ikke omfattet af reglerne om fusionskontrol. Transaktionens samordningsaspekter – dvs. en samordning af fortsat uafhængige virksomheders konkurrenceadfærd – der følger af aftalen om at oprette det selvstændigt fungerende joint venture, kan derimod vurderes efter lovens § 6, der forbyder konkurrencebegrænsende aftaler, ligesom der kan søges om fritagelse fra dette forbud, jf. lovens § 8, stk. 1.

Konsekvensen af, at der ikke foreligger et joint venture, der skal varetage en selvstændig virksomheds samtlige funktioner på et varigt grundlag, er, at der ikke foreligger en fusion efter lovforslagets § 16, stk. 2. En aftale om etableringen af et ikke-selvstændigt fungerende joint venture, der blot er at betragte som et hjælpeorgan for de stiftende virksomheder, vil i

stedet skulle vurderes efter forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler i lovens § 6, stk. 1.

Konkurrencenævnets praksis efter den gældende lov videreføres i denne forbindelse. Dette indebærer at der skal finde en vurdering sted efter lovens § 6, hhv. efter § 8, af selve aftalen om etableringen af det pågældende joint venture i det omfang, det ikke falder ind under en gruppefritagelse udstedt i medfør af lovens § 10. Er der indeholdt bestemmelser i aftalen, som ikke er accessoriske begrænsninger, skal disse underkastes en særskilt vurdering efter § 6 med mulighed for fritagelse efter § 8.

Til stk. 3

Med denne bestemmelse sigtes der på situationer, hvor der opnås kontrol gennem erhvervelse af ejendoms- eller brugsret til en virksomheds samlede aktiver eller dele heraf, eller hvis der erhverves rettigheder, der sikrer afgørende indflydelse på sammensætningen af en virksomheds styrende organer, deres afstemninger eller beslutninger.

Kontrol kan først og fremmest foreligge på et retligt grundlag. Dette vil være tilfældet, hvor en virksomhed ved erhvervelse af en kapitalandel overtager flertallet af stemmerettighederne i en anden virksomhed. Erhvervelse af en minoritetsaktiepost kan dog også være ensbetydende med, at der kan opnås afgørende indflydelse på en virksomhed, hvis der eksempelvis ifølge vedtægterne er krav om forøget stemmewægt på A-aktier eller krav om kvalificeret majoritet ved vedtagelsen af væsentlige beslutninger af strategisk og kommerciel betydning. Endvidere kan aktionæraftaler om fælles udøvelse af stemmerettigheder eller om tildeling af en ret til at udpege et eller flere medlemmer af direktionen eller bestyrelsen være forhold, der gør, at kontrol kan siges at erhverves på et retligt grundlag.

Kontrol kan dog også ifølge § 16, stk. 3, foreligge ud fra en vurdering af de faktiske forhold, herunder særligt de økonomiske relationer. Et økonomisk afhængighedsforhold i form af meget omfattende langsigtede leveringsaftaler eller kreditter ydet af leverandører eller kunder, kombineret med strukturelle forbindelser, kan således bevirke, at der, om end undtagelsesvist, kan siges at foreligge erhvervelse af kontrol med en anden virksomhed.

Det er ikke en betingelse, at der rent faktisk udøves kontrol, dvs. om der udøves afgørende indflydelse på en virksomheds drift. Bestemmelsen finder også anvendelse, såfremt der blot består en mulighed for udøvelse af kontrol.

Hvor den formelle indehaver af en kontrollerende kapitalandel ikke er den samme som den, der rent faktisk har beføjelsen til at udøve de rettigheder, der er knyttet til denne, anses kontrollen for at være erhvervet af den person eller virksomhed, der reelt står bag transaktionen og reelt har kontrollen med den overtagne virksomhed.

Kontrol kan ifølge § 16, stk. 1, nr. 2, erhverves enten af én person eller én virksomhed, dvs. enekontrol, eller af flere personer eller flere virksomheder i fællesskab, dvs. fælleskontrol.

Erhvervelse af enekontrol opstår normalt ved opkøb af en aktiepost, hvortil der er knyttet flertallet af stemmerettigheder i en anden virksomhed. Det er erhvervelsen af stemmerettigheder, der er af betydning for, om der kan siges at være erhvervet en mulighed for at udøve afgørende indflydelse på en virksomheds drift. Det er således uden betydning, om der erhverves 50 pct. af kapitalen plus 1 aktie eller, om der erhverves 100 pct. af kapitalen.

Erhvervelse af fælles kontrol med en virksomhed foreligger, hvor to eller flere personer eller virksomheder har mulighed for at udøve afgørende indflydelse på en virksomhed. Det væsentlige i denne henseende er muligheden for, at to eller flere af aktionærerne (moderselskaberne) hver især kan blokere for vedtagelsen af en foreslået strategisk beslutning, hvilket omvendt indebærer, at aktionærerne (moderselskaberne) er nødsaget til at nå til enighed om den fælles kontrollerede virksomheds forretningsstrategi. De elementer, der i denne henseende kan være afgørende for, om der kan siges at foreligge fælles kontrol, kan bl.a. være en ligelig fordeling af stemmerettighederne eller retten til at udpege medlemmerne af de besluttende organer, varetøret eller fælles udøvelse af stemmerettigheder.

Til stk. 4

Der findes tre særtilfælde, hvor erhvervelse af kontrol ikke betragtes som en fusion i lovens forstand, og hvor erhvervelsen derfor er undtaget fra anmeldelsespligten efter § 17, stk. 1. I medfør af § 16, stk. 4, nr. 1, drejer det sig for det første om virksomheder, hvis sædvanlige forretningsområde omfatter transaktioner og handel med værdipapirer for egen eller fremmed regning, når de kun erhverver værdipapirerne som led i denne virksomhed og kun besidder dem midlertidigt.

Undtagelsen finder kun anvendelse på kreditinstitutter, forsikringselskaber eller anden finansiell virksomhed, der sædvanligvis udfører denne form for virksomhed.

Endvidere skal værdipapirerne være erhvervet med henblik på videresalg; den erhvervende virksomhed må ikke udøve stemmerettighederne med det formål at bestemme den overtagne virksomheds konkurrencemæssige adfærd eller må kun udøve disse rettigheder med det formål at forberede en samlet eller delvis afhændelse af virksomheden, dens aktiver eller værdipapirer.

Endelig skal den erhvervende virksomhed afhænde sine kontrollerende interesser senest et år efter erhvervelsen, dvs. at den inden for et år skal reducere sin aktiepost i virksomheden til et sådant niveau, at den ikke længere kontrollerer virksomheden.

For det andet foreligger der ikke nogen ændring i kontrolforholdene og dermed heller ikke nogen fusion i § 16, stk. 1's forstand, når en person, der i henhold til lovgivningen om

konkurs m.v. har erhvervet kontrol med virksomheden og kan råde over denne. Med udtrykket »en person, der...« sigtes primært til en kurator for et konkursbo.

For det tredje foreligger der i medfør af § 9, stk. 4, nr. 3, ikke nogen fusion, når et holdingselskab erhverver kontrol, forudsat at det pågældende selskab udelukkende udnytter sine stemmerettigheder med det formål at bevare investeringens fulde værdi og ikke på anden vis direkte eller indirekte bestemmer den kontrollerede virksomheds konkurrencemæssige forretningsadfærd.

I forbindelse med undtagelserne efter § 16, stk. 4, nr. 1-3, kan der opstå tvivl om, hvorvidt en redningsaktion skal betragtes som en fusion.

Ved en redningsaktion vil der typisk være tale om at overføre eksisterende gæld til et nyt selskab, gennem hvilket et bankkonsortium kan opnå fælles kontrol med den pågældende virksomhed.

Hvis en sådan aktion opfylder betingelserne for, at der foreligger fælles kontrol, vil den normalt blive betragtet som en fusion. Selv om bankernes primære intentioner drejer sig om en økonomisk reorganisering af virksomheden med henblik på senere afhændelse, finder undtagelsen i § 16, stk. 4, nr. 1, normalt ikke anvendelse på en sådan aktion. Det hænger sammen med, at reorganiseringen normalt vil kræve, at de kontrollerende banker fastlægger den pågældende virksomheds forretningspolitik. Desuden vil det normalt ikke være realistisk at omdanne en sådan virksomhed til en rentabel virksomhed og afhænde den inden for et år. Endvidere er usikkerheden om, hvor lang tid det vil tage, så stor, at det ville være vanskeligt at godkende en forlængelse af fristen, jf. § 16, stk. 5.

Til stk. 5

Fristen på et år i § 16, stk. 4, nr. 1, kan forlænges af Konkurrencenævnet, såfremt den erhvervende virksomhed kan godtgøre, at der ikke er rimelig mulighed for afhændelse inden for et år.

Til § 17

For udøvelsen af Konkurrencenævnets beføjelse til at godkende, hhv. forbyde en fusion, er det afgørende, at Konkurrencenævnet bliver gjort bekendt med en fusion m.v. På denne baggrund indføres der en pligt til at anmelde fusioner m.v. til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, der kan offentliggøre, at der er anmeldt en fusion. Endvidere bemyndiges Naalakkersuisut til efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencenævnet at udstede nærmere regler om anmeldelse af fusioner, herunder regler om brug af særlige anmeldelseskemaer.

Til stk. 1

Med bestemmelsen i § 17, stk. 1, indføres der en pligt til at anmelde fusioner, der er omfattet af kapitel 5, jf. § 15 og § 16, hvor omsætningsgrænserne for de deltagende virksomheder i en fusion, henholdsvis begrebet fusion fastlægges.

Anmeldelsespligten gælder således for såkaldte egentlige og uegentlige fusioner, virksomhedsovertagelser, virksomhedssammenlægninger samt selvstændigt fungerende joint ventures, hvor omsætningen for de deltagende virksomheder når op på de i § 15, stk. 1, angivne tærskler.

De i § 16, stk. 4, nævnte virksomheders eller personers erhvervelse af kontrol er undtaget fra anmeldelsespligten, da der ikke foreligger en fusion i lovens forstand. Der henvises til bemærkningerne til § 16, stk. 4.

Der er ikke i loven fastsat en anmeldelsesfrist for fusioner efter loven. En anmeldelsesfrist vil blive fastsat i bekendtgørelsesform, jf. § 17, stk. 3. I lande med tilsvarende anmeldelsessystemer opereres der med en frist på én uge, der regnes fra aftalens indgåelse, offentliggørelse af overtagelses- eller ombytningstilbudet eller erhvervelsen af kontrol. Den tidligste af disse begivenheder vil være afgørende for beregningen af anmeldelsesfristen.

For så vidt angår definitionen af, hvornår der er indgået en aftale, vil denne definition være sammenfaldende med grønlandsk rets almindelige regler om, hvornår der foreligger en bindende aftale. Ikke-bindende hensigtserklæringer vil herefter ikke være tilstrækkelige til, at der består en anmeldelsespligt. Anmeldes en endnu ikke-bindende aftale til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, skal fristen regnes fra det tidspunkt, hvor aftalen er blevet bindende. Endvidere kan datoen for offentliggørelse af overtagelses- eller ombytningstilbudet være afgørende for beregningen af fristen.

Endelig kan datoen for erhvervelse af kontrol være afgørende for beregningen af fristen. Erhvervelse af kontrol omfatter såvel retlig som faktisk kontrol, jf. bemærkningerne til § 16, stk. 1, nr. 2, og § 16, stk. 3.

Manglende eller for sen anmeldelse af en fusion m.v. kan medføre idømmelse af bøde i medfør af lovforslagets § 38, stk. 1, nr. 6, og fusionen kan i øvrigt kræves opløst i medfør af § 23.

Til stk. 2

Bestemmelsen bemyndiger Forbruger- og Konkurrencestyrelsen til at offentliggøre, at der er anmeldt en fusion.

For at opnå en effektiv forudgående fusionskontrol er det nødvendigt, at der skabes et så bredt beslutningsgrundlag som muligt for Konkurrencenævnet. I den forbindelse er det af væsentlig betydning, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen får kendskab til eventuelle konkurrenceproblemer, som en fusion kan give anledning til.

Forinden Forbruger- og Konkurrencestyrelsen offentliggør, at der er anmeldt en fusion, skal styrelsen foreløbigt undersøge, om fusionen vil være omfattet af konkurrencelovens regler om fusionskontrol, jf. lovforslagets § 15 og § 16.

En offentliggørelse omfatter kun enkelte oplysninger fra anmeldelsen. Offentliggørelsen af, at der er anmeldt en fusion, vil indeholde en angivelse af, hvem der er de deltagende virksomheder i fusionen, fusionens art (virksomhedsoverdragelse, erhvervelse af kontrol, offentligt overtagelsestilbud m.v.), samt oplysninger om de berørte økonomiske sektorer. Offentliggørelsen kan ske på Forbruger- og Konkurrencestyrelsens hjemmeside.

Ved Forbruger- og Konkurrencestyrelsens offentliggørelse opfordres interesserede til at fremkomme med bemærkninger til den anmeldte fusion. Denne opfordring retter sig særligt til andre virksomheder, herunder kunder, leverandører og konkurrenter. Imidlertid vil også interesseorganisationer kunne fremsætte bemærkninger til en anmeldt fusion. For at overholde fristerne i lovforslagets § 20 kan Forbruger- og Konkurrencestyrelsen fastsætte en kort frist for fremsættelsen af bemærkninger til den anmeldte fusion. Denne frist vil fremgå af Forbruger- og Konkurrencestyrelsens offentliggørelse.

Til stk. 3

Bestemmelsen indeholder bemyndigelse til, at Naalakkersuisut efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrencenævnet fastsætter nærmere regler om anmeldelsespligtens omfang, herunder regler om, hvem anmeldelsespligten påhviler. Endvidere bemyndiges Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om brug af særlige anmeldesskemaer. Disse nærmere fastsatte regler skal sikre, at der tilvejebringes et tilstrækkeligt grundlag til brug for Konkurrencenævnets behandling af den anmeldte fusion.

Til § 18

Efter bestemmelsen i lovforslagets § 17, stk. 3, kan Naalakkersuisut fastsætte nærmere regler for anmeldelsen af fusioner til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. I lovforslagets § 18, gives der Naalakkersuisut adgang til at fastsætte gebyrer for de forskellige typer af anmeldelse, der måtte blive fastsat.

Til stk. 2

Med stk. 2 foreslås det, at gebyrer efter stk. 1 skal betales til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, og at betalingen skal ske senest samtidig med anmeldelsen af fusionen til styrelsen

Gebyr betales af de deltagende virksomheder, og det foreslås, at fristen i den foreslåede § 20, stk. 1, først begynder at løbe fra den dag, hvor Forbruger- og Konkurrencestyrelsen udover en fuldstændig anmeldelse har modtaget dokumentation for betaling af hele gebyret til styrelsen.

Til stk. 3

Med stk. 3 foreslås det i 1. pkt., at virkningen af, at et gebyr for en anmeldelse, jf. stk. 1- 2, trods påkrav ikke betales, er, at fusionen ikke kan betragtes som anmeldt. Der kan enten være tale om, at gebyret slet ikke betales, eller at gebyret betales med et mindre beløb. Det er i begge tilfælde et krav, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen har fremsat påkrav om betaling inden 5 hverdage.

Det følger af § 38, stk. 1, nr. 6, at den, der undlader at anmelde en fusion, der er anmeldelsespligtig, vil kunne pålægges en bøde, hvis undladelsen er sket med forsæt eller groft uagtsomt. Det følger endvidere af forslaget § 19, stk. 5, 1. pkt., at en fusion, som er omfattet af loven, ikke må gennemføres, hvis den ikke er blevet anmeldt.

Gennemføres fusionen ikke desto mindre, vil der kunne pålægges en bøde efter forslaget § 38, stk. 1, nr. 7, hvis overtrædelsen er sket forsætligt eller groft uagtsomt.

Til stk. 4

Da Forbruger- og Konkurrencestyrelsen forventes at skulle afsætte ressourcer til behandlingen af anmeldte fusioner, foreslås det med stk. 4, at et allerede betalt gebyr efter stk. 1 ikke tilbagebetales, hvis en anmeldelse trækkes tilbage. Særlige forhold kan dog begrunde, at et allerede betalt gebyr tilbagebetales.

Med nr. 1 foreslås det således, at et betalt gebyr tilbagebetales, hvis det viser sig, at en anmeldt transaktion ikke var anmeldelsespligtig. Bestemmelsen er tiltænkt anvendt i de tilfælde, hvor det efter Forbruger- og Konkurrencestyrelsens modtagelse af en anmeldelse og det relevante gebyr bliver klart, at den pågældende transaktion ikke er omfattet af anmeldelsespligten.

Det kan enten skyldes, at der ikke er tale om en fusion, jf. § 16, eller at der er tale om en fusion, der imidlertid ikke opfylder omsætningsgrænserne i § 15.

Det forhold, at en anmeldt fusion forbydes, indebærer derimod ikke, at indbetalte gebyrer tilbagebetales. Tilsvarende gælder, hvis det viser sig, at en fusion alene kan godkendes med tilsagn, jf. forslaget § 21, stk. 1.

Med nr. 2 foreslås det, at et indbetalt gebyr tilbagebetales, hvis anmeldelsen trækkes tilbage, før den er fuldstændig.

Med nr. 3 foreslås det, at et indbetalt gebyr tilbagebetales, hvis anmeldelsen trækkes tilbage, før der er truffet afgørelse efter forslagets § 19, stk. 1, eller stk. 7, og tilbagekaldelsen skyldes, at en anden offentlig myndighed har givet afslag på tilladelse til sammenlægning af virksomheder, der indgår i den anmeldte fusion.

Såfremt der foreligger en sådan afgørelse fra en anden offentlig myndighed, påhviler det den eller de anmeldende parter at underrette Forbruger- og Konkurrencestyrelsen herom bilagt den fornødne dokumentation for denne afgørelse.

Bestemmelsen vil ikke kunne finde anvendelse, hvis de deltagende virksomheder har gjort aftalen om at fusionere betinget af opnåelsen af en myndigheds godkendelse af et andet forhold end selve fusionen.

Til § 19

Bestemmelsen i § 19 fastlægger dels den myndighed, der er kompetent til at træffe afgørelse om en fusion, som er anmeldelsespligtig i henhold til § 17, stk. 1, dels de kriterier efter hvilke, nævnet enten skal godkende eller forbyde en fusion.

Til stk. 1

Med bestemmelsen tillægges Konkurrencenævnet kompetence til at godkende, hhv. forbyde fusioner, der enten er omfattet af anmeldelsespligten, jf. § 17, stk. 1.

I medfør af § 19, stk. 1, pålægges Konkurrencenævnet pligt til at træffe afgørelse i sager, som er omfattet af anmeldelsespligten i § 17, stk. 1.

Til stk. 2

Efter forslagets § 19, stk. 2 skal fusioner, der ikke bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes, navnlig ved skabelsen af en dominerende stilling, godkendes.

Ved Konkurrencenævnets godkendelse af en fusion skal nævnet samtidig vurdere de konkurrencebegrænsninger, som er direkte knyttet til og nødvendige for fusionens gennemførelse - såkaldte accessoriske begrænsninger.

En godkendelse af en fusion vil således også omfatte sådanne accessoriske begrænsninger.

Accessoriske begrænsninger kan kun omfatte sådanne begrænsninger, som de deltagende virksomheder vedtager i fællesskab, og som indskrænker deres egen handlefrihed på markedet. Det omfatter ikke begrænsninger til skade for tredjemand.

Herudover er det en betingelse, at der er tale om begrænsninger, der er af underordnet karakter i forhold til det primære formål med fusionen. Begrænsninger, der er af fuldstændig forskellig karakter i forhold til dem, der følger af fusionen, betragtes ikke som accessoriske begrænsninger. Disse vurderes selvstændigt efter lovens § 6.

Endelig er det en betingelse, at begrænsningerne er nødvendige for at gennemføre fusionen. Heri ligger, at fusionen ikke uden disse begrænsninger kan gennemføres eller kun kan gennemføres under mere risikobetonede vilkår, med betydeligt højere omkostninger, over en meget længere periode, eller med langt færre chancer for et gunstigt udfald. Ved vurderingen heraf skal proportionalitetsprincippet iagttages. Dette medfører, at begrænsningernes varighed samt deres materielle og geografiske anvendelsesområde ikke må række ud over, hvad der med rimelighed er nødvendigt af hensyn til fusionens gennemførelse. Hvis der er alternative muligheder, hvorved det tilsigtede mål lige så vel kan nås, må virksomhederne vælge den løsning, der objektivt set virker mindst konkurrencebegrænsende.

Konkurrenceklausuler, licens på industrielle og kommercielle ejendomsrettigheder, licens på knowhow samt leverings- og købsaftaler vil ofte være accessoriske begrænsninger, der vedtages i forbindelse med fusionen.

Begrebet dominerende stilling skal forstås i overensstemmelse med den gældende lovs § 11, stk. 1. Der foreligger en dominerende stilling, når en virksomhed indtager en så stærk økonomisk stilling, at den har mulighed for at hindre, at der opretholdes en effektiv konkurrence på det pågældende marked, idet den nævnte stilling giver virksomheden mulighed for en uafhængig adfærd i forhold til konkurrenter, kunder og i sidste instans forbrugerne.

Afgrænsningen af det relevante marked er afgørende for vurderingen af, om der foreligger en dominerende stilling, herunder en kollektivt dominerende stilling. Det relevante marked består dels af et produktmarked, dels af et geografisk marked.

Det relevante produktmarked er markedet for de produkter eller tjenesteydelser, som forbrugerne betragter som substituerbare på grund af produkternes egenskaber, pris eller anvendelsesformål.

Det relevante geografiske marked defineres som det område, hvor de konkrete virksomheder afsætter eller efterspørger deres produkter eller tjenesteydelser, og som har tilstrækkeligt

ensartede konkurrencevilkår, og som kan skelnes fra de tilstødende områder, fordi konkurrencevilkårene dér er meget anderledes.

Afgrænsningen af det relevante marked skal ske i overensstemmelse med lovforslagets § 5. Afgrænsningen er den samme ved bedømmelsen af konkurrencebegrænsende aftaler, virksomheders dominerende stilling og fusioner.

Ifølge lovforslagets § 19, stk. 2 skal det undersøges, om fusionen bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt. Ved vurderingen heraf må der foretages en konkret vurdering af fusionens påvirkning af konkurrencen, herunder hvilke markeder, der berøres.

Til brug for vurderingen af en fusions negative og positive virkninger for konkurrencen foretages en såkaldt konkurrencetest. I konkurrencetesten indgår en række forhold, som også har sammenhæng med vurderingen af dominans. Ved foretagelsen af konkurrencetesten er det den fremtidige konkurrencesituation på de definerede markeder, som er af interesse.

Følgende omstændigheder kan indgå i bedømmelsen: Den faktiske eller potentielle konkurrence fra virksomheder, som er beliggende i eller uden for Grønland, markedernes struktur, de deltagende virksomheders stilling på markedet og deres økonomiske og finansielle styrke, kunder og leverandørers valgmuligheder til leverancer eller markeder, retlige eller faktiske hindringer for adgang til markedet, udviklingen i udbud og efterspørgsel angående de berørte varer og tjenesteydelser, de interesser, som forbrugerne i mellemløddene og de endelige forbrugere har, samt udviklingen i det tekniske eller økonomiske fremskridt, for så vidt som dette er til fordel for forbrugerne, og det ikke udgør en hindring for konkurrencen.

Den væsentligste faktor ved vurderingen af en fusions virkninger er fusionsdeltagernes markedsstyrke, som beregnes på grundlag af deres markedsandele på de afgrænsede markeder.

Det afgørende ved vurderingen af konkurrencetesten er ikke den øgede koncentration, men den reelle påvirkning af konkurrencen i form af en reduktion af konkurrencen. Undersøgelsen af markedsstyrken kan under ingen omstændigheder stå alene. Konkurrenternes styrke og tilstedeværelse på markedet må tages i betragtning, ligesom kunders og leverandørers forhandlingsstyrke kan spille en vigtig rolle. Samtidig må der tages hensyn til potentiel konkurrence fra såvel ind- som udland. Ved vurdering af koncentrationer vil mindre forøgelse af markedsandelen til eksempelvis 25 pct. ikke antages at hæmme den effektive konkurrence. Hittidig praksis fra andre lande viser, at der sjældent gribes ind ved markedsandele under 40 pct., og at mange indgreb sker ved højere markedsandele.

Jo større forskel, der er på fusionsdeltagernes og de nærmeste konkurrenters markedsandele, jo større vil sandsynligheden være for, at fusionsdeltagerne kan blive betragtet som dominerende på markedet. Ved vurderingen af markedsandelene skal det undersøges, om markedsandelene har været stabile i de seneste år samt, om markedsandelene kan fastholdes i fremtiden. I den forbindelse må markedets udvikling tages i betragtning, herunder om der er tale om et marked præget af en hurtig teknologisk udvikling.

I visse tilfælde må det accepteres, at konkurrencen på markedet begrænses, hvis en fusion kan tillades ud fra det såkaldte "failing company defence"-princip. Men i sådanne tilfælde accepteres fusionen netop kun fordi, at begrænsningen af konkurrencen på markedet ville blive en realitet, også selv om den pågældende fusion ikke blev gennemført. Praksis fra Europa-Kommissionen gør, at der kan opstilles tre kumulative betingelser for, at princippet kan finde anvendelse. En fusion kan herefter ikke antages at være årsagen til en konkurrencebegrænsning, når det kan fastslås, 1) at den overtagne virksomhed inden længe vil blive tvunget ud af markedet, hvis den ikke overtages af en anden virksomhed, 2) at den overtagne virksomheds markedsandel, såfremt den må trække sig ud af markedet, vil tilfalde den overtagende virksomhed, og 3) at der ikke findes noget andet overtagelsesalternativ, der vil virke mindre konkurrencebegrænsende.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastlægger de kriterier, som Konkurrencenævnet skal lægge til grund ved vurderingen af, om oprettelsen af et selvstændigt fungerende joint venture, som på et varigt grundlag varetager en selvstændig erhvervsvirksomheds samtlige funktioner, jf. lovforslagets § 16, stk. 2, kan godkendes.

I sådanne tilfælde vil Konkurrencenævnets vurdering være todelt. For det første skal Konkurrencenævnet undersøge transaktionens fusionsaspekter, dvs. navnlig om der mellem to eller flere virksomheder skabes eller styrkes en dominerende stilling, som bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt.

For det andet skal Konkurrencenævnet undersøge, om fusionen har til formål eller til følge at samordne fortsat uafhængige virksomheders konkurrenceadfærd. Denne undersøgelse skal foretages efter konkurrencelovens § 6, der forbyder konkurrencebegrænsende aftaler m.v. og efter § 8 om fritagelse til konkurrencebegrænsende aftaler.

I denne forbindelse skal Konkurrencenævnet særligt vurdere de stiftende virksomheders fortsatte tilstedeværelse på markedet, jf. § 19, stk. 4, nr. 1.

Hvis de stiftende virksomheder overfører samtlige deres aktiviteter til det pågældende joint venture, vil der ikke være nogen risiko for samordning af de stiftende virksomheders

konkurrenceadfærd. Det samme vil være tilfældet, hvis kun en af de stiftende virksomheder vil være aktiv på samme marked som det marked, hvor det pågældende joint venture skal operere.

Til stk. 4

Hvis to eller flere af de stiftende virksomheder fortsat og på markant vis vil være til stede på samme geografiske og samme produktmarked, som det pågældende joint venture skal operere på, vil der være en åbenbar risiko for en samordning af de stiftende virksomheders konkurrenceadfærd.

Er de stiftende virksomheder og det pågældende joint venture til stede på samme produktmarked, men ikke samme geografiske marked, vil der som udgangspunkt ikke være risiko for en samordning af de stiftende virksomheders adfærd. Det skal dog særligt undersøges, om der er mulighed for en åbning af disse forskellige geografiske markeder. Hvis dette er tilfældet, kan oprettelsen af det pågældende joint venture være et middel for de stiftende virksomheder til en markedsopdeling.

Hvis de stiftende virksomheder er aktive på samme marked, og dette marked ligger på et tidligere eller senere led i omsætningskæden i forhold til det pågældende joint ventures marked, vil der være risiko for en samordning af de stiftende virksomheders konkurrenceadfærd.

Med et ”beslægtet marked” menes et produktmarked, der er forskelligt fra det pågældende joint ventures marked, men som dog har nær tilknytning til dette i kraft af en række fællestræk så som samme teknologi, samme kunder, leverandører eller konkurrenter. Hvis de stiftende virksomheder fortsat har aktiviteter på et sådant beslægtet marked, kan oprettelsen af det pågældende joint venture føre til en samordning af de stiftende virksomheders adfærd. Hvis Konkurrencenævnets undersøgelse munder ud i, at der i henhold til § 19, stk. 4, nr. 1, foreligger en risiko for en samordning af de stiftende virksomheders konkurrenceadfærd, vil udgangspunktet være, at samordningsaspekterne i forbindelse med det pågældende joint venture er forbudt efter § 6, stk. 1.

Efter § 8, stk. 1, er der imidlertid mulighed for, at en konkurrencebegrænsende aftale kan fritages fra forbuddet i § 6, stk. 1, forudsat, at betingelserne efter § 8, stk. 1, er opfyldt. I denne forbindelse skal Konkurrencenævnet, jf. § 19, stk. 4, nr. 2, særligt tage hensyn til, om de deltagende virksomheder i kraft af deres samordning har mulighed for at hindre konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer og tjenesteydelser.

Til stk. 5

Efter bestemmelsen må de deltagende virksomheder ikke gennemføre en fusion, før Konkurrencenævnet har godkendt denne. Dette omfatter enhver handling, som har til formål eller til følge at gennemføre en fusion. Herefter kan der ikke ske ændringer i bestyrelse, betaling af købesum eller lignende. Bestemmelsen skal sikre en effektiv forudgående fusionskontrol. Fusionen skal derfor stilles i bero, indtil der er truffet endelig afgørelse om fusionens godkendelse eller forbud. Forbuddet mod at gennemføre fusionen ophører, når Konkurrencenævnet har truffet afgørelse om godkendelse, eller fristerne for nævnets afgørelse af sagen udløber i medfør af § 20 stk. 1 og 2, medmindre Konkurrencenævnet har afbrudt fristen i medfør af § 20, stk. 3.

I medfør af § 19, stk. 5, 2. pkt., kan der dog ske gennemførelse af et offentligt overtagelses- eller ombytningstilbud, som i henhold til § 17, stk. 1, er anmeldt til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Dette gælder kun selve erhvervelsen, hvorimod der ikke må ske en gennemførelse af fusionen, ligesom erhververen ikke må udøve de stemmerettigheder, der er knyttet til de erhvervede andele. Nævnet kan dispensere fra bestemmelsen. Overtrædelse af forbuddet mod at gennemføre fusionen, før Konkurrencenævnet har truffet afgørelse, kan sanktioneres med bøde, jf. lovforslagets § 38, stk. 1, nr.7.

Til stk. 6

Efter bestemmelsen kan Konkurrencenævnet dispensere fra forbuddet mod at gennemføre en fusion, jf. § 19, stk. 5.

Dispensationer til gennemførelse af en fusion, inden Konkurrencenævnets godkendelse foreligger, vil særligt være afhængig af nævnets vurdering af fusionens konsekvenser for konkurrencen. Ved en vurdering af muligheden for dispensation skal alle relevante omstændigheder, herunder bl.a. arten og omfanget af den skade, de deltagende virksomheder eller tredjemand kan få påført, og den trussel, fusionen udgør for konkurrencen, inddrages.

Vurderes en fusion ikke at udgøre nogen trussel for konkurrencen på markedet, vil nævnet kunne imødekomme en anmodning om at gennemføre en fusion. Der må dog skulle foreligge et begrundet ønske om dispensation, da sager uden konkurrencemæssige konsekvenser vil kunne godkendes senest fire uger efter anmeldelsen, jf. forslaget § 20, stk. 1. Konkurrencenævnet kan til dispensationer efter § 19, stk. 6, knytte vilkår eller udstede påbud med henblik på at sikre en effektiv konkurrence.

Til stk. 7

En forenklet behandling indebærer, at oplysningerne om fusionen offentliggøres, hvorved bl.a. kunder, konkurrenter og leverandører får mulighed for at gøre Forbruger- og Konkurrencestyrelsen opmærksom på eventuelle konkurrenceproblemer ved en planlagt fusion.

Hermed tager proceduren højde for det behov, der er for at høre markedet, inden en fusion godkendes. Hvis fusionen er uproblematisk, vil virksomhederne kunne opnå en godkendelse af fusionen inden for kort tid. Selv om der bliver tale om en afgørelse om godkendelse på det foreliggende grundlag, vil der være tale om en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, og som dermed er undergivet de forvaltningsretlige regler om aktindsigt m.v.

I henhold til § 19, stk. 2, indebærer en vurdering af en anmeldt fusion en undersøgelse af, om fusionen bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt.

En række fusioner vil på forhånd kunne karakteriseres som uproblematisk. Der kan eksempelvis være tale om fusioner mellem virksomheder, der ikke er aktive på det samme marked, eller fusioner mellem virksomheder, der er aktive på det samme marked, men hvor de fusionerende virksomheder vil få en samlet markedsandel, der er så lille, at fusionen ikke vil kunne skabe konkurrenceproblemer.

Når der er tale om joint ventures, vil der også være en række transaktioner, der i mange tilfælde ikke påvirker konkurrencen, men som alligevel udløser anmeldelsespligt. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis et joint venture overgår fra fælles kontrol til enekontrol. Medmindre særlige forhold gør sig gældende, vil sådanne fusioner derfor kunne godkendes uden, at Konkurrencenævnet forinden foretager større undersøgelser.

Når der er tale om fusioner, der på forhånd kan karakteriseres som uproblematisk, er det ikke nødvendigt, at anmelder afgiver oplysninger i samme omfang som ved en almindelig anmeldelse. De nærmere regler om anmeldelsespligt, der vil blive udstedt i medfør af § 17, stk. 3, vil angive kriterierne for forenklet anmeldelse.

Selv om en fusion som udgangspunkt falder ind under kriterierne for forenklet anmeldelse, vil der kunne være tilfælde, hvor det ikke på forhånd kan udelukkes, at fusionen kan medføre konkurrenceproblemer, og det derfor er nødvendigt med flere oplysninger for at kunne vurdere fusionen.

Vurderingen af, om en fusion opfylder betingelserne for forenklet anmeldelse, vil derfor altid skulle foretages konkret, og Forbruger- og Konkurrencestyrelsen vil altid kunne kræve en almindelig anmeldelse, hvis dette er nødvendigt for i tilstrækkeligt omfang at kunne undersøge, om fusionen medfører konkurrenceproblemer.

Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis der er tale om et marked, som det er vanskeligt at afgrænse, og hvor markedsafgrænsningen har betydning for vurderingen af fusionen. Det kan også være tilfældet, hvis der i forbindelse med offentliggørelse af den forenklet anmeldelse

kommer bemærkninger fra tredjemand, der skaber tvivl om, hvorvidt fusionen hæmmer konkurrencen.

De tvivlsspørgsmål, der vil kunne opstå i forbindelse med vurderingen af, om en fusion kan anmeldes forenklet, vil oftest kunne afklares i forbindelse med forudgående drøftelser med Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, inden fusionen anmeldes. Forbruger- og Konkurrencestyrelsen vil i en vejledning informere om vigtigheden og betydningen af, at virksomhederne allerede i prænotifikationsfasen tager kontakt til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen.

Selve den forenkledte sagsbehandling består i, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen gennemgår anmeldelsen med henblik på at påse, om betingelserne for at anmelde forenklet er opfyldt. Som et led heri foretager Forbruger- og Konkurrencestyrelsen en vurdering af den markedsafgrænsning, anmelder har foretaget, og sammenholder dette med styrelsens eget kendskab til det pågældende marked.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen undersøger tillige, om andre forhold i sagen eller på det pågældende marked kan være årsag til, at der skal ske en nærmere vurdering af fusionen, inden sagen kan afsluttes. Sideløbende hermed offentliggør Forbruger- og Konkurrencestyrelsen fusionsanmeldelsen med en nærmere angiven frist for tredjemand, f.eks. konkurrenter, kunder eller leverandører, til at komme med eventuelle bemærkninger til fusionen.

Udover denne offentliggørelse sender Forbruger- og Konkurrencestyrelsen oplysning om den anmeldte fusion direkte til de vigtigste konkurrenter, kunder og leverandører, som anmelder selv har angivet, eller som styrelsen i øvrigt har kendskab til. Hvis Forbruger- og Konkurrencestyrelsens indledende undersøgelser ikke har givet anledning til at foretage yderligere undersøgelser, og tredjemand ikke er fremkommet med begrundede indsigelser mod fusionen, vil fusionen blive godkendt ved, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen meddeler anmelder, at fusionen er godkendt på baggrund af en forenklet sagsbehandling, idet den ikke giver anledning til indsigelser. Godkendelsen vil tillige blive offentliggjort på Forbruger- og Konkurrencestyrelsens hjemmeside.

Når der er tale om fusioner, der godkendes på baggrund af en forenklet sagsbehandling, og som er anmeldt forenklet, indebærer Forbruger- og Konkurrencestyrelsens sagsbehandling, at styrelsen ikke ud over den ovenfor beskrevne høring samt gennemgang af anmeldelsen foretager en egentlig prøvelse af de modtagne oplysninger.

Godkendelsen gives således på baggrund af de oplysninger, som Forbruger- og Konkurrencestyrelsen har modtaget fra de deltagende virksomheder samt eventuelt fra tredjemand.

Som det fremgår nedenfor, jf. lovforslagets § 22, stk. 1, nr. 1, vil Konkurrencenævnet kunne tilbagekalde en godkendelse af en fusion, hvis godkendelsen baserer sig på urigtige eller vildledende oplysninger fra en eller flere af de deltagende virksomheder.

Ud over fusioner, der falder ind under kriterierne for forenklet anmeldelse, vil også andre fusioner kunne godkendes forenklet, hvis Forbruger- og Konkurrencestyrelsen uden større undersøgelser af markedet m.v. kan konstatere, at fusionen ikke vil medføre konkurrenceproblemer.

Eftersom sådanne fusioner ikke på samme måde som de fusioner, der er omtalt ovenfor, på forhånd kan karakteriseres som uproblematisk, vil sådanne fusioner skulle anmeldes almindeligt.

Til § 20

Med § 20 foreslås indført tidsfrister for behandlingen af anmeldte fusioner. Med fristerne vil Konkurrencenævnet få længere tid – særligt i fase II – til at undersøge, hvilke virkninger en anmeldt fusion vil få for den fremtidige konkurrence.

Det foreslås, at behandlingen af en fusion kan ske i to faser. Fristerne foreslås regnet i hverdage i stedet for uger og måneder. Med udtrykket ”hverdage” menes mandag til fredag bortset fra helligdage, juleaftensdag og nytårsaftensdag.

Første fase (herefter fase I) kan maksimalt vare 40 hverdage, og regnes fra Forbruger- og Konkurrencestyrelsens modtagelse af en fuldstændig anmeldelse. Anden fase (herefter fase II) foreslås at have en sådan varighed, at Konkurrencenævnet fra det tidspunkt, hvor der er truffet beslutning om at indlede særskilt undersøgelse af en fusion, har yderligere 90 hverdage til at behandle sagen.

Ud over frister for behandling af fusionsager foreslås der også indført to muligheder for forlængelse af fristerne i situationer, hvor virksomhederne enten foreslår nye eller reviderede tilsagn sent i forløbet eller, hvor der er enighed mellem de deltagende virksomheder og Konkurrencenævnet herom. I begge tilfælde vil fristen maksimalt kunne forlænges med 20 hverdage.

Til stk. 1

I medfør af den foreslåede § 20, stk. 1, skal der senest 40 hverdage efter modtagelsen af en fuldstændig anmeldelse træffes beslutning om, at fusionen kan godkendes efter en forenklet

sagsbehandling, eller at fusionen kan godkendes, herunder på vilkår m.v. Inden for samme frist kan der endvidere træffes beslutning om en særskilt undersøgelse af fusionen.

Kravet om, at fristerne begynder at løbe fra anmeldelsen er fuldstændig, gælder både for indgivelse af en almindelig og en forenklet anmeldelse af en fusion. Fristen løber fra den dag, Forbruger- og Konkurrencestyrelsen har modtaget den fuldstændige anmeldelse og udløber således 40 hverdage herefter.

Hvis der i bekendtgørelse indføres mulighed for forenklet anmeldelse af fusioner, og en fusion bliver anmeldt forenklet, og Forbruger- og Konkurrencestyrelsen efter, at anmeldelsen er fuldstændig, har krævet en almindelig anmeldelse af fusionen, vil de dage, der allerede er forløbet i fase I, blive modregnet i den ”nye” fase I, når fristerne begynder at løbe i forbindelse med indlevering af en fuldstændig, almindelig anmeldelse.

Det vil f.eks. sige, at hvis Forbruger- og Konkurrencestyrelsen 15 hverdage henne i fase I under behandlingen af en forenklet fusionsanmeldelse kræver fusionen anmeldt almindeligt, vil disse 15 hverdage blive modregnet, når der foreligger en fuldstændig, almindelig anmeldelse af fusionen. Herefter vil der reelt kun restere 25 hverdage til behandlingen af den almindelige fusionsanmeldelse i den ”nye” fase I.

En sag, der afsluttes i fase I, kan munde ud i enten en godkendelse, herunder med tilsagn, eller en beslutning om at indlede særskilt undersøgelse af fusionen. En godkendelse kan være såvel en godkendelse efter den almindelige procedure som godkendelse på baggrund af en forenklet sagsbehandling, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 19.

Beslutning om at forbyde en fusion kan således alene træffes efter en særskilt undersøgelse af fusionen, jf. § 20, stk. 2. Hvis de foretagne undersøgelser af fusionens konkurrencevirkninger inden for fristen i fase I, dvs. inden for de 40 hverdage, viser, at fusionen ikke umiddelbart vil kunne godkendes, træffes beslutning om overgang til fase II. Herved sikres, at Konkurrencenævnet har den fornødne tid til at træffe beslutning om, hvorvidt fusionen vil kunne godkendes, herunder evt. på vilkår m.v., eller om fusionen skal forbydes.

Af hensyn til virksomhederne vil en fusionssag altid blive behandlet så hurtigt som muligt. Selv om en sag overgår til fase II, er dette derfor ikke ensbetydende med, at sagsbehandlingen i alle tilfælde forlænges med 90 hverdage.

Til stk. 2

Ifølge den foreslåede § 20, stk. 2, vil Konkurrencenævnet i sager, der overgår til fase II, have 90 hverdage til at træffe beslutning om, hvorvidt fusionen kan godkendes, herunder på vilkår m.v., jf. § 21, eller om den skal forbydes.

Hvis undersøgelsen af fusionen viser, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, vil fusionen blive forbudt, jf. § 19, stk. 2, 2. pkt., medmindre de deltagende virksomheder afgiver tilsagn, der fjerner de skadelige virkninger af fusionen.

I situationer, hvor den særskilte undersøgelse af fusionen viser, at fusionen ikke fører til, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt, vil fusionen blive godkendt uden tilsagn, jf. § 19, stk. 2, 1. pkt.

Det er blevet anbefalet i Danmark, hvis fusionskontrol ligner det, der foreslås indført i Grønland, at Konkurrencenævnet i fase II-sager afgiver en meddelelse, der påpeger de elementer ved fusionen, som vurderes at kunne indebære, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt, såfremt fusionen godkendes uden tilsagn. En sådan meddelelse vil blive fremsendt til de deltagende virksomheder i forbindelse med overgangen til fase II og vil angive de betænkeligheder, Forbruger- og Konkurrencestyrelsen på dette tidspunkt har identificeret ved fusionen.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen vil i en vejledning beskrive proceduren for afgivelse af en sådan meddelelse. Udgangspunktet er, at meddelelsen skal angive styrelsens foreløbige syn på det relevante marked, parternes markedsstyrke og de konkurrenceproblemer, fusionen efter de foreliggende oplysninger vil kunne medføre.

Formålet er dels at orientere virksomhederne om de problemstillinger, der vil være genstand for Forbruger- og Konkurrencestyrelsens yderligere undersøgelser, dels at give afsæt for virksomhedernes overvejelser om tilsagn.

Meddelelsen vil blive afgivet på et tidspunkt, hvor Forbruger- og Konkurrencestyrelsen ikke er færdig med sine undersøgelser af fusionens virkninger for konkurrencen. Meddelelsen vil derfor blive fulgt op af et eller flere statusmøder med parterne, ligesom Forbruger- og Konkurrencestyrelsen i relevant og nødvendigt omfang vil følge meddelelsen op af en supplerende meddelelse.

Til stk. 3

Efter den foreslåede § 20, stk. 3, kan fristen i fase II, jf. § 20, stk. 2, forlænges med op til 20 hverdage, hvis en eller flere af de deltagende virksomheder foreslår nye eller reviderede tilsagn. Fristen forlænges kun, hvis der på tidspunktet for afgivelsen af tilsagnene er mindre end 20 hverdage tilbage til, at der efter stk. 2 skulle være truffet en afgørelse, og således, at der er samlet 20 hverdage til vurderingen af fusionen i lyset af de nye eller reviderede tilsagn. Forlængelse ved afgivelse af tilsagn er alene muligt i fase II-sager. Hvis en sag skal afgøres ved afgivelse af tilsagn m.v. i fase I, forudsætter det derfor, at de deltagende virksomheder afgiver tilsagn på et så tidligt tidspunkt i forløbet, at Konkurrencenævnet har den nødvendige tid til at undersøge tilsagnene inden udløbet af fristen på 40 hverdage i fase I, jf. § 20, stk. 1.

Bestemmelsen foreslås indsat, fordi erfaringer fra andre lande med fusionskontrol viser, at de deltagende virksomheder ofte foreslår nye eller reviderede tilsagn på et sent tidspunkt i behandlingen af en problematisk fusionssag. I sådanne situationer vil det derfor være hensigtsmæssigt, at fristen for, hvornår Konkurrencenævnet skal have truffet beslutning om, at fusionen skal godkendes eller forbydes, kan udskydes, således at Konkurrencenævnet får den nødvendige tid til at undersøge virkningerne af de tilbudte tilsagn.

Bestemmelsen skal derfor sikre, at Konkurrencenævnet altid vil kunne have mindst 20 hverdage til at efterprøve og vurdere de oplysninger og argumenter, som nævnet får forelagt. Selv om bestemmelsen giver mulighed for at forlænge fristen med op til 20 hverdage, vil der ved beslutning om en forlængelse blive foretaget en konkret vurdering af, hvor lang en fristudsættelse der er behov for.

Til stk. 4

Den foreslåede § 20, stk. 4, giver mulighed for, at fristen på de anmeldende virksomheders anmodning eller efter beslutning fra Konkurrencenævnet med de anmeldende virksomheders samtykke kan forlænges med op til 20 hverdage. Bestemmelsen i 2. pkt. om, at forlængelsen ikke kan overstige 20 hverdage, relaterer sig til såvel en forlængelse, der foretages på de anmeldende virksomheders anmodning som til en forlængelse, der besluttet af Konkurrencenævnet med samtykke fra de anmeldende virksomheder.

Anvendelse af bestemmelsen forudsætter enighed herom mellem Konkurrencenævnet og den eller de anmeldende virksomheder, dvs. de virksomheder, der forestår anmeldelsen af fusionen til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen og dermed de virksomheder, der har den løbende kontakt med styrelsen under sagens behandling. Det er de anmeldende virksomheder, der skal fremsætte denne anmodning, henholdsvis samtykke i Konkurrencenævnets beslutning.

Det er således ikke nødvendigt, at samtlige deltagende virksomheder i fusionen fremsætter anmodning herom eller samtykker for at kunne udsætte fristen.

Ligesom det er tilfældet med forlængelsesmuligheden i stk. 3, er forlængelsesmuligheden efter stk. 4 alene mulig for fase II-sager. I modsætning til stk. 3, der alene kan finde anvendelse, hvis de deltagende virksomheder afgiver tilsagn sent i forløbet, udgør denne en generel mulighed for at forlænge fristen med op til 20 hverdage, dog ikke længere end det er nødvendigt for Konkurrencenævnet til at træffe afgørelse.

Hensigten med bestemmelsen er at indføre mulighed for en fleksibel behandling af fusionssagen, idet det hermed gøres muligt at udskyde tidspunktet for en afgørelse i op til 20 hverdage. Brug af forlængelsesmuligheden i stk. 3 udelukker ikke anvendelse af forlængelsesmuligheden i stk. 4 og omvendt.

Til stk. 5

Efter den foreslåede § 20, stk. 5, betragtes det som en afgørelse om godkendelse af fusionen, hvis der ikke er truffet afgørelse inden for de frister, der følger af stk. 1-4. I henhold til § 19, stk. 1, træffer Konkurrencenævnet afgørelse om, hvorvidt en fusion kan godkendes eller forbydes, jf. dog § 19, stk. 7, hvor det er Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, der på baggrund af en forenklet sagsbehandling har kompetencen til at godkende en fusion. Bestemmelsen angiver retsvirkningen af, at der ikke er truffet afgørelse inden for de foreslåede frister.

Til § 21

Med bestemmelsen foreslås det, at Konkurrencenævnet til en godkendelse af en fusion, jf. § 19, stk. 2, kan knytte vilkår eller udstede påbud for at sikre opfyldelsen af de tilsagn, som virksomhederne har afgivet over for Konkurrencenævnet. Anvendelsen af vilkår eller påbud skal fjerne de skadelige virkninger af en fusion, som fastlagt ved Konkurrencenævnets undersøgelser.

Bestemmelsen er meget central i forbindelse med fusionskontrol. Det primære mål med fusionskontrol er således ikke at forbyde fusioner, men at gøre det muligt via vilkår eller påbud at fjerne de skadelige virkninger af en fusion – og vel at mærke på et tidspunkt, hvor den fusionerede enhed endnu ikke er aktiv på markedet.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at det er virksomhederne, som skal afgive tilsagn over for Konkurrencenævnet. Begrundelsen herfor er, at det er virksomhederne, som er nærmest til at vurdere, hvilke tilsagn de er parat til at imødekomme med henblik på at afværge konkurrenceproblemer og dermed få fusionen godkendt. Tilsagnene skal afgives over for Konkurrencenævnet, som vil vurdere tilsagnene i forbindelse med selve vurderingen af fusionen, herunder om den kan godkendes.

Forbud mod en fusion kan således kun komme på tale i tilfælde, hvor de konkurrenceskadelige virkninger af en fusion ikke kan afhjælpes ved at knytte vilkår eller udstede påbud til godkendelsen.

En fusion kan godkendes med tilsagn i begge faser af undersøgelsen efter lovforslagets § 20, stk. 1 og 2.

Til stk. 2

I bestemmelsen anføres eksempler på vilkår eller påbud, som Konkurrencenævnet kan knytte til en godkendelse af en fusion. Opregningen af mulige vilkår eller påbud er ikke

udtømmende. Vilkår eller påbud fastsættes ud fra en konkret vurdering af den enkelte fusion. Konkurrencenævnet skal altid vælge det mindst bebyrdende indgreb for at afhjælpe de konkurrenceskadelige virkninger af en fusion.

Efter bestemmelsen i § 21, stk. 2, nr. 1, kan der stilles krav om, at deltagerne i fusionen skal afhænde en virksomhed, dele af en virksomhed, aktiver eller andre ejerinteresser. En betingelse om afhændelse af en del af den samlede virksomhed kan rette sig mod eksisterende dele af såvel den ophørende som den fortsættende virksomhed. Såfremt den ved fusionen dannede virksomhed kun fører til, at der skabes eller styrkes en dominerende stilling på enkelte af de markeder, der omfattes af fusionen, kan det være tilstrækkeligt, at der kun gribes ind over for disse dele af virksomheden. Begrebet andre ejerinteresser sigter bl.a. på afhændelse af aktieposter i andre virksomheder for at bryde eventuelle strukturelle forbindelser mellem virksomhederne. Begrebet kan også omfatte afhændelse af varemærker og patenter m.v.

Med § 21, stk. 2, nr. 2, foreslås der åbnet mulighed for, at Konkurrencenævnet kan godkende en fusion, såfremt der indrømmes tredjepartsadgang. En sådan tredjepartsadgang kan indebære adgang til større eller mindre dele af den fusionerede enheds forsyningssystemer, produktionsapparat eller distributionsapparat.

Endelig foreslås der med § 21, stk. 2, nr. 3, mulighed for, at Konkurrencenævnet kan fastsætte vilkår eller påbud om, at de deltagende virksomheder skal foretage andre konkurrencefremmende foranstaltninger. Disse kan f.eks. bestå i, at en virksomhed afbryder samarbejdet med bestemte andre virksomheder på de pågældende markeder.

Overholdes Konkurrencenævnets vilkår eller påbud efter § 21, stk. 1, ikke, vil der kunne pålægges tvangsbøder, jf. lovforslagets § 37, ligesom der vil kunne ske en tilbagekaldelse af godkendelsen af fusionen, jf. lovforslagets § 22.

Til stk. 3

Det foreslås, at Konkurrencenævnet får mulighed for at træffe afgørelse om, at virksomheden inden for en given frist skal handle på en bestemt måde for at sikre en korrekt og rettidig opfyldelse af de afgivne tilsagn. Et sådant påbud vil også kunne gives, selvom virksomheden har en frist til at opfylde tilsagnet, og denne frist endnu ikke er udløbet.

Der skal være en naturlig sammenhæng mellem påbuddet og det afgivne tilsagn.

Konkurrencenævnet vil således ikke kunne udstede påbud om, at en virksomhed for at opfylde et tilsagn korrekt og rettidigt skal agere på en måde, der ikke ligger i naturlig forlængelse af det afgivne tilsagn. Hvis en virksomhed har afgivet tilsagn om at frasælge en af virksomhedens produktionsenheder, og dette viser sig ikke at kunne gennemføres, kan Konkurrencenævnet således ikke påbyde virksomheden at sælge f.eks. en aktiepost i stedet

for. Hvis en virksomhed har afgivet tilsagn om at frasælge en produktionsenhed i god og funktionsdygtig stand, og virksomheden begynder at udskille maskiner og inventar m.v., vil Konkurrencenævnet derimod godt kunne udstede påbud over for virksomheden for at sikre, at produktionsenheden frasælges i god og funktionsdygtig stand.

Til § 22

Bestemmelsen åbner mulighed for, at Konkurrencenævnet kan tilbagekalde godkendelsen af en fusion på visse nærmere angivne betingelser, der opregnes i nr. 1 og 2.

§ 22 forudsættes administreret således, at det kun rent undtagelsesvist vil være nødvendigt for Konkurrencenævnet at tilbagekalde en godkendelse.

Til nr. 1

I medfør af bestemmelsen kan Konkurrencenævnet tilbagekalde en godkendelse af en fusion, såfremt nævnets afgørelse i væsentligt omfang bygger på urigtige eller vildledende oplysninger, som kan tilskrives en eller flere af de deltagende virksomheder.

Det er som udgangspunkt op til de virksomheder, der deltager i en fusion, at tilvejebringe tilstrækkelige informationer til, at Konkurrencenævnet kan fastslå, om betingelserne for godkendelse af en fusion er opfyldt. Konkurrencenævnet kan dog tillige af egen drift indhente yderligere oplysninger, som skønnes nødvendige for dets virksomhed eller til afgørelse af, om et forhold er omfattet af loven, jf. § 30.

Konkurrencenævnets tilbagekaldelse af en godkendelse kræver for det første, at Konkurrencenævnets afgørelse i væsentligt omfang bygger på urigtige eller vildledende oplysninger.

Begrebet urigtige eller vildledende oplysninger omfatter såvel manglende oplysninger, egentlige svigagtige forhold som oplysninger, hvor de deltagende virksomheder inden afgivelsen heraf ikke i tilstrækkeligt omfang har sikret sig, at disse var korrekte.

Kravet om, at Konkurrencenævnets afgørelse i væsentligt omfang skal bygge på urigtige eller vildledende oplysninger medfører, at de pågældende oplysninger skal have været direkte eller indirekte medvirkende til og indgået i Konkurrencenævnets begrundelse for at godkende fusionen.

For det andet kræves det, at de urigtige oplysninger kan tilskrives en eller flere af de deltagende virksomheder. Dette indebærer en begrænsning i Konkurrencenævnets muligheder for at kunne tilbagekalde godkendelsen af en fusion. Oplysninger, der kan tilskrives en eller flere af de deltagende virksomheder, omfatter i første række oplysninger, der er afgivet,

udarbejdet eller bekræftet af en eller flere af de deltagende virksomheder eller disses repræsentanter og rådgivere. Manglende oplysninger er tillige omfattet. Endelig er oplysninger, der er indhentet fra tredjemand i medfør af § 30, omfattet, såfremt de deltagende virksomheder i fusionen har fået disse forelagt som led i den almindelige kontradiktionsprocedure og ikke har afkræftet rigtigheden af disse oplysninger.

Til nr. 2

I medfør af bestemmelsen kan Konkurrencenævnet endvidere tilbagekalde en godkendelse, såfremt de deltagende virksomheder undlader at efterkomme de til Konkurrencenævnets godkendelse knyttede vilkår eller udstedte påbud. Sådanne vilkår eller påbud er en afgørende forudsætning for en godkendelse af en fusion, hvorfor manglende opfyldelse eller overholdelse heraf kan nødvendiggøre en tilbagekaldelse af godkendelsen.

Som anført under de indledende bemærkninger til § 22, forudsættes bestemmelsen administreret restriktivt. Såfremt de deltagende virksomheder efterfølgende godtgør, at det ikke længere er muligt eller nødvendigt at opfylde de til godkendelsen knyttede vilkår eller udstedte påbud, kan dette bevirke, at Konkurrencenævnet ikke vil tilbagekalde godkendelsen. Dette kan navnlig forekomme, når markedsforholdene har ændret sig væsentligt i forhold til de på tidspunktet for godkendelsen herskende markedsforhold.

Til § 23

Bestemmelsen giver Konkurrencenævnet hjemmel til at kræve en allerede gennemført fusion opløst. Dette omfatter dog kun de fusioner, hvorved den effektive konkurrence på det grønlandske marked, eller en del heraf, hæmmes betydeligt, særligt ved skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling.

Konkurrencenævnets afgørelse efter § 23 kan indeholde påbud om deling af de overtagne eller fusionerede virksomheder eller aktiver eller ophør af den fælles kontrol eller enhver anden forholdsregel, som vil kunne genoprette en effektiv konkurrence.

Udformningen af Konkurrencenævnets påbud vil afhænge af, hvilken type fusion der er tale om, jf. lovforslagets § 16, samt de konkrete omstændigheder. Dette kan f.eks. omhandle afhændelse af aktier erhvervet gennem et offentligt overtagelses- eller ombytningstilbud. Ved etablering af et joint venture kan nævnets påbud omhandle en opløsning heraf. I begge tilfælde vil påbuddet indeholde en frist for opfyldelse heraf.

Bestemmelsen, der kun tænkes anvendt undtagelsesvis, tillægger Konkurrencenævnet en ganske vid kompetence til at træffe foranstaltninger til genoprettelse af en effektiv konkurrence. Dog vil nævnet være underlagt det almindelige proportionalitetsprincip, hvorefter den mindst vidtgående foranstaltning skal vælges.

Bestemmelsen skal sikre en effektiv fusionskontrol. Undlader de fusionerede virksomheder at følge Konkurrencenævnets påbud, vil der kunne pålægges tvangsbøder efter lovens § 37. Endvidere vil der kunne pålægges bødestraf for den manglende overholdelse af påbuddet, jf. lovforslagets § 38, stk. 1, nr. 5.

Til § 24

Bestemmelsen er en videreførelse af § 15 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Til stk. 1

Det foreslås i stk. 1, at sager efter konkurrenceloven generelt undtages fra offentlighed, jf. Landstingslov om offentlighed i forvaltningen. Dog er der offentlighed om sager vedrørende fastsættelse af regler efter konkurrenceloven, hvor Naalakkersuisut typisk skal indhente en udtalelse fra Konkurrencenævnet, eller hvor Konkurrencenævnet selv udsender vejledninger. Efter denne bestemmelse finder offentlighedsloven alene anvendelse på sager om fastsættelse af bestemmelser i medfør af konkurrenceloven.

En generel undtagelse fra offentlighed er blandt andet begrundet med, at den pågældende virksomhed vil kunne lide væsentlig økonomisk skade, og at offentliggørelse eller udlevering vil give andre virksomheder en uberettiget konkurrencemæssig fordel.

Det foreslås, at virksomheder kan få adgang til oplysninger, der omhandler dem selv, uden at de nødvendigvis er part i den pågældende sag. Princippet om adgang til oplysninger, der vedrører ens personlige forhold (egen access), jf. § 4, stk. 2, i Landstingslov om offentlighed i forvaltningen, gælder for alle sager, hvor der vil blive truffet afgørelse efter inatsisartutloven om konkurrence.

Med tilføjelsen om, at § 6 i Landstingslov om offentlighed i forvaltningen også gælder, præciseres det, at pligten for offentlige myndigheder til at tage notater af mundtlige oplysninger også gælder i sager, hvor der vil blive truffet afgørelse efter inatsisartutloven om konkurrence.

Det foreslås også, at de oplysninger, som Konkurrencenævnet tilvejebringer efter lov om konkurrence, og som videregives til en anden forvaltningsmyndighed, ikke vil være underlagt aktindsigt efter Landstingslov om offentlighed i forvaltningen.

Til stk. 2

Det foreslås i stk. 2, at der er pligt til at offentliggøre myndighedernes afgørelser og udtalelser. Det må anses for at være af generel samfundsmæssig interesse for virksomhederne og offentligheden i øvrigt at få kendskab til disse afgørelser og udtalelser, som kan skabe grundlag for en offentlig debat. I praksis vil Konkurrencenævnet kunne forestå en samlet offentliggørelse efter stk. 2.

Hovedreglen om offentliggørelse gælder også for afgørelser truffet i medfør af § 37, hvor der pålægges daglige eller ugentlige tvangsbøder for manglende efterlevelse af krav om oplysninger eller manglende efterlevelse af vilkår eller påbud meddelt i medfør af loven, idet pålægning af tvangsbøder efter § 37 omfattes af begrebet "afgørelser truffet i medfør af loven", jf. § 24, stk. 2, 1. pkt.

Eftersom andre virksomheder og borgere ofte ikke er klar over, at en virksomhed er blevet pålagt en bøde for at have overtrådt loven, fordi sådanne sager ofte afsluttes med virksomheders vedtagelse af bødeforelæg eller idømmelse af bøde af domstolene, foreslås det derfor, at der i de sager, hvor der med henvisning til konkurrencelovens § 38 idømmes eller vedtages en bøde, skal ske offentliggørelse af dommen, bødevedtagelsen eller et resumé heraf. Navnene på de involverede virksomheder i sagerne vil blandt andet være indeholdt i offentliggørelsen.

For så vidt angår offentliggørelse af domme og bødevedtagelser, der angår personligt drevne virksomheder, vil der som udgangspunkt ske offentliggørelse af det navn, hvorunder virksomheden er kendt i offentligheden, og ikke nødvendigvis navnet på ejeren eller ejerne, der reelt set er den eller dem, der idømmes en bøde. Offentliggørelsen vil således ske på en måde, som giver mening for omverdenen, og offentliggørelsen vil endvidere kunne begrænses til navnet på den ansvarlige virksomhed, enhed eller lignende, der har overtrådt loven, og som måtte indgå i en koncern, kommune eller lignende. Denne fremgangsmåde vil kunne gøre det muligt for virksomheder og forbrugere at tage stilling til, hvorvidt de ønsker at rejse et erstatningskrav.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen står for offentliggørelsen, der som udgangspunkt vil ske på Forbruger- og Konkurrencestyrelsens hjemmeside, hvor de øvrige typer af afgørelser offentliggøres efter § 24, stk. 2.

Til stk. 3

Forslagets § 24, stk. 3, medfører, at Konkurrencenævnet i lighed med andre myndigheder kan offentliggøre, hvad Konkurrencenævnet beskæftiger sig med, eller mere generelt oplysende redegørelser.

Ved offentliggørelse af oplysninger efter stk. 3 vil bestemmelsen i stk. 4 finde tilsvarende anvendelse. Ligeledes vil reglerne om tavshedspligt og videregivelse af oplysninger i Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning finde anvendelse.

Til stk. 4

Som en undtagelse fra stk. 2 og 3 foreslås det i stk. 4, 1. pkt., at oplysninger om tekniske forhold og drifts- og forretningshemmeligheder, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller den virksomhed, som oplysningen angår, undtages fra Konkurrencenævnets mulighed for offentliggørelse.

Det er i stk. 4, 1. pkt., tilsigtet at skabe overensstemmelse med undtagelserne i Landstingslov om offentlighed i forvaltningen § 12, stk. 1, nr. 2, idet dog "drifts- og forretningshemmeligheder" er en mere snæver formulering. Det skyldes, at det vil gøre formålet med offentliggørelse af afgørelser illusorisk, hvis forretningsforhold som sådan kan undtages fra offentlighed. Det er af væsentlig betydning for forståelsen og anvendelsen af en afgørelse, at det er muligt i et vist omfang at referere faktuelle oplysninger vedrørende drifts- og forretningsforhold.

Det foreslås samtidig generelt at undtage oplysninger om enkelte kunders forhold i virksomheder, der er under tilsyn af Finanstilsynet i Danmark, fra Konkurrencenævnets offentliggørelse af afgørelser, jf. stk. 4, 2. pkt.

Til stk. 5

I overensstemmelse med den gældende Landstingslov om konkurrence gives der i stk. 5 Konkurrencenævnets formand kompetence til at bestemme, om oplysninger kan tilgå Konkurrencenævnets medlemmer, og i givet fald i hvilken form. Denne kompetence er eksklusiv og endelig.

Til § 25

Bestemmelsen er en videreførelse af § 16 i nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Bestemmelsen udvider forpligtelsen til partshøring efter landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning, idet lovforslaget om konkurrence vil medføre at partshøringen kommer til at omfatte det samlede udkast til Konkurrencenævnets beslutningsgrundlag, og der indføres en lovfæstet minimumsfrist for partshøring på 3 uger.

Efter forslaget vil høringsgrundlaget omfatte hele udkastet til afgørelse i den konkrete sag. Dette medfører, at en part i en sag vil få mulighed for at kommentere Forbruger- og Konkurrencestyrelsens vurdering og indstilling i sagen. Dermed vil partshøringen også

komme til at omfatte sagens retlige omstændigheder. Grundet de ofte stærkt fortrolige oplysninger Konkurrencenævnet modtager som led i sin sagsbehandling, vil der være knyttet skrappe krav til den retlige interesse en klager skal have i en sags udfald, for at klageren vil blive tilkendt partsstatus. Spørgsmål om partsstatus vil altid være underlagt en konkret vurdering, men det følger af praksis fra både Grønland og Danmark, at partsstatus i sager efter konkurrencelovgivning fortolkes indskrænkende.

Det følger af Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning § 19, stk. 1, 2. pkt., at der kun foreligger pligt til partshøring, hvis oplysningerne ved sagens afgørelse er til ugunst for den pågældende part. Dette princip videreføres med forslaget. Det vil således kun være i de tilfælde, hvor der efter Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning er pligt til at foretage partshøring, at partshøringen dels vil omfatte hele udkastet til afgørelse, dels skal overholde en vis minimumsperiode.

Efter Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning kan myndigheden fastsætte en frist for afgivelse af partens udtalelse. Denne frist vil efter forslaget udgøre mindst 3 uger. Ved en frist på 3 uger tages der hensyn til det ofte omfangsrige materiale og sagernes kompleksitet. Endvidere vil en frist på 3 uger gøre det muligt for parten at lade en sagkyndig foretage en grundig vurdering af sagen. Hvis parten i forbindelse med høringen anmoder om at få fristen forlænget, kan Forbruger- og Konkurrencestyrelsen i overensstemmelse med hidtidig praksis forlænge fristen.

Partshøringen iværksættes, når sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at sagen er klar til afgørelse. I det omfang høringen giver anledning til kommentarer fra parten, skal disse undersøges og i givet fald indarbejdes i det udkast til afgørelse, som herefter forelægges Konkurrencenævnet. Der vil som udgangspunkt ikke skulle foretages en fornyet partshøring over det ændrede udkast til afgørelse, som partens bemærkninger til det første beslutningsudkast har givet anledning til. Kun i det omfang partshøringen har givet anledning til væsentlige ændringer i beslutningsudkastet til ugunst for parten, vil der skulle foretages en fornyet partshøring af udkast til afgørelse. I forbindelse med denne anden partshøring vil parten som udgangspunkt have en frist på 3 uger til at afgive en udtalelse, medmindre undtagelserne i sagsbehandlingslovens § 19, stk. 2, finder anvendelse.

Efter sagsbehandlingslovens § 19, stk. 2, er der i visse situationer ikke pligt til at foretage partshøring. Dette gælder eksempelvis, hvis partens interesser i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse, jf. sagsbehandlingslovens § 19, stk. 2, nr. 3. Forslaget indebærer derfor, at der i de situationer, som er omfattet af sagsbehandlingslovens § 19, stk. 2, undtagelsesvis vil kunne undlades at foretage partshøring, eller der vil kunne fastsættes en kortere frist for partshøringen.

Til § 26

Bestemmelsen er en videreførelse af § 17 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence. Der er foretaget de nødvendige ændringer i teksten som følge af oprettelsen af den uafhængige myndighed Forbruger- og Konkurrencestyrelsen.

Til stk. 1

Ifølge § 26, stk. 1, er det Konkurrencenævnet, der påser overholdelsen af denne landstinglov og bestemmelser udstedt i medfør heraf.

Med formuleringen "Konkurrencenævnet afgør, om der er tilstrækkeligt anledning til at undersøge eller træffe afgørelse i en sag" i § 26, stk. 1, 3. pkt., præciseres det, at der ikke foreligger nogen ubetinget pligt til at behandle en klage. Konkurrencenævnet kan således, under hensyntagen til prioriteringen af Konkurrencenævnets arbejde, beslutte at afvise at behandle klager af mindre betydning. Konkurrencenævnet har således vide beføjelser til at afvise at behandle en sag. Konkurrencenævnet kan således på et hvilket som helst tidspunkt i sagsbehandlingen afvise at behandle alle eller nogle af de klagepunkter, som en klager har rejst. Det er således vigtigt at være opmærksom på, at der kan være forskel på, hvor mange myndighedsressourcer der ud fra et klagersynspunkt kan ønskes anvendt på en sag, og hvilken ressourceanvendelse sagen ud fra det offentlige interesse i lovens overholdelse, bagudrettet og fremadrettet, med rimelighed kan bære.

Konkurrencenævnet vil således kunne beslutte ikke at træffe afgørelse i en sag. Det kan for eksempel være tilfældet, hvor Konkurrencenævnet får forelagt en sag, og hvor det viser sig, at Konkurrencenævnet først vil kunne træffe afgørelse efter at have iværksat yderligere ressourcekrævende undersøgelser. Dette er vigtigt af hensyn til en så effektiv anvendelse og en hensigtsmæssig prioritering af Konkurrencenævnets og Forbruger- og Konkurrencestyrelsens ressourcer som muligt.

Det er heller ikke hensigtsmæssigt, hvis Konkurrencenævnet skal bruge ressourcer på igen at behandle en sag, som ellers er blevet afsluttet ved, at en virksomhed har afgivet tilsagn, som Konkurrencenævnet har accepteret. Konkurrencenævnet kan derfor også undlade at behandle en sag, som er afsluttet med, at de involverede virksomheder har afgivet tilsagn efter § 29. Er en anden virksomhed på markedet utilfreds med den afgørelse, må virksomheden i stedet anlægge retssag ved de almindelige domstole.

I sager om fritagelser efter § 8 samt erklæringer om ikke-indgreb efter § 9 og § 11, stk. 4, vil Konkurrencenævnet dog være forpligtet til at behandle sagen og træffe afgørelse.

Konkurrencenævnet forudsættes som hidtil at behandle sager om henvendelse til offentlige myndigheder i de tilfælde, hvor en erhvervsvirksomheds konkurrencebegrænsning er en direkte eller nødvendig følge af offentlig regulering, jf. lovforslagets § 2, stk. 2.

Endelig er Konkurrencenævnet tillagt kompetence til at afgive udtalelse til Naalakkersuisut om udstedelse af administrative forskrifter.

Til stk. 2

Efter stk. 2 skal Forbruger- og Konkurrencestyrelsen være sekretariat for Konkurrencenævnet og varetage den daglige administration af loven.

Konkurrencenævnet og Forbruger- og Konkurrencestyrelsen er ved administrationen af loven uafhængige af Naalakkersuisut. Dette indebærer, at Naalakkersuisut ikke har instruktionsbeføjelser med hensyn til sagernes behandling, ligesom Naalakkersuisut ikke kan ændre eller omgøre Konkurrencenævnets eller Forbruger- og Konkurrencestyrelsens afgørelser. Konkrete afgørelser kan således ikke indbringes for Naalakkersuisut, men alene for Retten i Grønland.

Konkurrencenævnet forudsættes at behandle sager af principiel eller særlig stor betydning, samt sager i hvilke der foreligger særlig tvivl, mens den daglige administration af loven forudsættes varetaget af Forbruger- og Konkurrencestyrelsen på nævnets vegne.

Til stk. 3

I stk. 3 bemyndiges Naalakkersuisut til at fastsætte Konkurrencenævnets forretningsorden, ligesom Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler for Konkurrencenævnets og Forbruger- og Konkurrencestyrelsens virksomhed. Nævnets medlemmer vil blive vederlagt i overensstemmelse med Lov om vederlag m.v. til medlemmer af Landstinget og Naalakkersuisut m.v.

Med den foreslåede bestemmelse indføres der hjemmel for Naalakkersuisut til at indføre nærmere regler om indstilling og udnævnelse af Konkurrencenævnets medlemmer. Baggrunden for forslaget er, at det i en bekendtgørelse vil kunne præciseres, hvilke organisationer, der har indstillingsret, og der skabes en mulighed for Naalakkersuisut til at foretage ændringer i indstillingsforholdene, hvis der opstår behov herfor.

Naalakkersuisut vil dog ikke med hjemmel i den foreslåede regel i bestemmelsen kunne ændre på selve strukturen i Konkurrencenævnet, det vil sige på fordelingen af antallet af medlemmer, som udnævnes uden forudgående indstilling af erhvervs- og forbrugerorganisationerne og antallet af medlemmer, som indstilles af erhvervs- og forbrugerorganisationerne, ligesom der heller ikke vil kunne ændres i fordelingen mellem medlemmer indstillet af erhvervsorganisationerne og medlemmer indstillet af andre organisationer.

Til § 27

Bestemmelsen er en videreførelse af § 18 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Antallet af medlemmer af Konkurrencenævnet foreslås uændret i forhold til den gældende konkurrencelov. Konkurrencenævnet bør repræsentere en bred samfundsmæssig sagkundskab. Det foreslås, at medlemmerne af Konkurrencenævnet indstilles og udnævnes på baggrund af en helhedsvurdering af deres personlige og faglige kvalifikationer inden for henholdsvis erhvervsvirksomhed, forbrugerforhold, økonomiske og juridiske forhold, samt offentlig virksomhed, og de skal fungere uafhængigt i deres virke i Konkurrencenævnet.

Efter nærmere bestemmelse fra Naalakkersuisut, i praksis, udnævner Naalakkersuisut 1 medlem efter indstilling fra erhvervsorganisationer, for eksempel Grønlands Arbejdsgiverforening, ILIK og NUSUKA i forening, 1 medlem efter indstilling fra forbrugerorganisationer i forening og 1 medlem med særlig indsigt i offentlig erhvervsvirksomhed efter indstilling fra Naalakkersuisut og KANUKOKA i forening. Der vil således efter forslaget være 3 medlemmer af Konkurrencenævnet samt formanden, som skal være uafhængige af erhvervs- og forbrugerinteresser. For at være afhængig af enten erhvervs- eller forbrugerinteresser kræves enten ansættelse eller bestridelse af hverv i en organisation, der har til formål særligt at varetage disse interesser. Et medlem udelukkes derfor ikke bare fordi, denne måtte ernære sig helt eller delvist ved erhvervsmæssig virksomhed eller ved at være forbruger af varer og ydelser. Det foreslås endvidere, at formand og medlemmer udnævnes for en periode af op til 4 år. Organisationerne skal ved indstilling af medlemmer til Konkurrencenævnet begrunde, hvorfor de pågældende personer indstilles.

Til § 28

Bestemmelsen er en videreførelse af § 19 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Til stk. 1

I § 28 angives de beføjelser, der blandt andet kan anvendes i forbindelse med påbud efter § 6, stk. 4, og § 11, stk. 3. Påbudsbestemmelserne i § 28 er ligestillede, alternative beføjelser, som kan anvendes over for forskellige former for konkurrenceskadelige tiltag. Opregningen er ikke udtømmende med hensyn til Konkurrencenævnets mulighed for at gribe ind med påbud. Afhængigt af konkurrencebegrænsningens art og virkninger må der konkret tages stilling til, hvorledes konkurrencebegrænsningen mest hensigtsmæssigt kan bringes til ophør. Der er dog i § 28, stk. 1, nr. 1-5, opregnet de mest almindeligt forekommende typer af påbud.

Bestemmelsen i stk. 1, nr. 1, indeholder hjemmel til at udstede påbud om hel eller delvis ophævelse af aftaler, vedtagelser eller forretningsbetingelser.

Hjemlen til at udstede påbud om, at angivne priser eller avancer ikke må overskrides, er givet i stk. 1, nr. 2. Den nærmere fastlæggelse af prisen eller avancen må ske gennem en hypotetisk præget bedømmelse af forholdene, som de ville være i et konkurrencepræget marked. Der kan derfor ikke kræves et egentligt bevis for, hvad prisen eller avancen ville være, men der kræves en sandsynliggørelse.

Påbud kan ske i form af fastsættelse af priser eller avancer, der ikke må overskrides, eller ved fastsættelse af bestemte kalkulationsregler, der skal anvendes ved beregningen af priser og avancer. Der er herved tilsigtet den størst mulige fleksibilitet i forbindelse med påbud vedrørende priser og avancer, hvor der fortsat kan foretages prisregulering således, at virksomheden får mulighed for og tilskyndelse til at forbedre effektiviteten.

Efter stk. 1, nr. 3, kan der udstedes påbud til en virksomhed om at sælge til nærmere angivne købere på virksomhedens sædvanligt gældende vilkår for tilsvarende salg. Virksomheden kan dog altid kræve kontant betaling eller betryggende sikkerhed.

Efter stk. 1, nr. 4, gives hjemmel til at udstede et påbud om at give tredjeparter adgang til en virksomheds eksisterende infrastrukturfacilitet, der er nødvendig for at kunne udbyde en vare eller tjenesteydelse. Det kan for eksempel være adgang til et el-net, havn eller lufthavn. Hjemlen til at udstede påbud om at give tredjeparter adgang til en virksomheds infrastrukturfacilitet omfatter alene de tilfælde, hvor potentielle konkurrerende virksomheder er afskåret fra selv at opbygge de fornødne faciliteter.

På teleområdet er spørgsmålet om adgang til infrastrukturfaciliteter udtømmende reguleret via lovgivningen om telekommunikation og teletjenester. Det henvises i denne forbindelse til lov om el, vand, varme, brandvæsen, havne, veje, telekommunikation mv., landstingsforordning om telekommunikation og teletjenester, lov om visse forhold på telekommunikationsområdet, samt lov om telekommunikation.

For havne, hvortil der er offentlig adgang, er det et generelt princip, at en havn har pligt til at modtage skibe i det omfang, pladsforholdene tillader det. Vedrørende offentlige havne skal et eventuelt påbud om at give tredjeparter adgang til havnefaciliteter i en situation, hvor pladsforholdene ikke gør det muligt for nye operatører at komme til, indeholde alternativer om, at enten skal infrastrukturen udvides, eller også skal eksisterende operatører afgive plads.

Efter stk. 1, nr. 5, kan Konkurrencenævnet pålægge for eksempel en dominerende virksomhed at indberette generelle samhandelsbetingelser til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, når der

foreligger særlige markedsforhold, og der på grund af disse forhold er et særligt behov for, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen får en større indsigt i, hvorledes den dominerende virksomhed fastsætter sine priser, rabatter med videre. Ved "samhandelsbetingelser" forstås det til enhver tid gældende grundlag, hvorefter en virksomhed generelt fastsætter sine priser, rabatter, markedsføringstilskud og gratisydelse samt vilkårene for, at virksomheden vil kunne yde disse økonomiske fordele over for sine handelspartnere.

Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 angiver, at påbud efter stk. 1, nr. 5, gælder i 2 år fra det tidspunkt, hvor afgørelsen er endelig.

Til § 29

Bestemmelsen er en videreførelse af § 20 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Med forslaget indføres der en udtrykkelig hjemmel for Konkurrencenævnet til at afslutte en sag ved at gøre tilsagn, afgivet af virksomhederne, bindende. Fordelene ved at kunne afslutte sager gennem forhandling med parterne er, at det er fleksibelt, hurtigt og ressourcebesparende. Endvidere vil brugen af tilsagn være fremadrettet og således være med til at sikre et mere velfungerende marked. Der vil for eksempel kunne være fordele ved at afslutte en klage over hidtidig adfærd mod tilsagn om en ændret adfærd i fremtiden.

Herudover er det også en fordel, at virksomhederne mere aktivt bliver inddraget i løsningen af de problemer, som deres aftaler eller adfærd skaber. Det gør det ofte muligt at finde løsninger, som på en mere hensigtsmæssig måde løser de konkrete betænkeligheder, som konkurrencemyndighederne måtte have, idet en virksomhed med dens indgående kendskab til markedsforholdene og dens egen økonomiske stilling kan være med til at finde løsninger på de skabte konkurrenceproblemer. Afslutning af en sag med tilsagn er en fremadrettet afgørelse, hvilket indebærer, at afgørelsen angiver, hvad virksomheden fremover skal gøre eller ikke skal gøre.

Konkurrencenævnet vil kunne acceptere tilsagn, der bringer den konkurrenceskadelige aktivitet til ophør, og som skaber eller genopretter en effektiv konkurrence, eller som på anden måde opfylder lovens formål om at fremme en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse gennem virksom konkurrence.

Adgang til at kunne afslutte en sag ved at gøre tilsagn bindende er et hensigtsmæssigt instrument til at sikre en effektiv og hurtig løsning på konkurrenceproblemer, og det foreslås derfor i stk. 1, at Konkurrencenævnet får denne mulighed. Hermed sikres det, at en

virksomhed ikke kan undlade at efterkomme de tilsagn, den har afgivet over for Konkurrencenævnet. De tilsagn, en virksomhed afgiver, kan være tidsbegrænsede.

Overtræder en virksomhed tilsagn, der er gjort bindende, kan virksomheden pålægges bøde i henhold til § 38, stk. 1, nr. 9. Hvis en virksomhed undlader at efterkomme et tilsagn, som er gjort bindende, vil det endvidere være muligt at pålægge daglige eller ugentlige tvangsbøder i henhold til § 37, nr. 3.

Har en virksomhed afgivet tilsagn, og har Konkurrencenævnet afsluttet sagen ved at gøre disse tilsagn bindende, kan virksomheden ikke påklage Konkurrencenævnets afgørelse om at gøre tilsagnet bindende til Retten i Grønland, jf. § 35, stk. 2. Det er en konsekvens af, at virksomheden selv har forhandlet sig frem til den opnåede løsning. Det vil således hverken være ressourcebesparende for myndighederne eller virke fremmende for konkurrencen, hvis en virksomhed på den ene side får mulighed for at afslutte en sag med virksomhedens tilsagn, og hvis virksomheden samtidig kan påklage den afgørelse, som den selv har medvirket til at få på plads med myndighederne, og som er gjort bindende for virksomheden.

Det er alene muligheden for at påklage selve afgørelsen om tilsagn til Retten i Grønland, der foreslås begrænset. Lovligheden af Konkurrencenævnets afgørelse vil altid kunne prøves ved domstolene, jf. almindelige forvaltningsretlige regler. Det foreslås derfor i stk. 2, at Konkurrencenævnet i tilfælde af uenighed med en virksomhed om fortolkning af tilsagn får mulighed for at træffe afgørelse om, at virksomheden skal handle på en bestemt måde og inden for en given frist for at sikre en korrekt og rettidig opfyldelse af et tilsagn, som virksomheden tidligere har afgivet. Et sådan påbud vil også kunne gives, selvom en eventuel frist for at opfylde tilsagnet endnu ikke er udløbet.

Konkurrencenævnets påbud efter § 29, stk. 2, om at virksomheden skal handle på en bestemt måde og inden for en given frist for at sikre en korrekt og rettidig opfyldelse af det afgivne tilsagn vil kunne indbringes for Retten i Grønland, jf. § 35, stk. 2. Retten i Grønland kan ved sin prøvelse af berettigelsen af et påbud om korrekt og rettidig opfyldelse af et tilsagn tage hensyn til og foretage en fortolkning af rækkevidden af de tilsagn, som virksomheden har afgivet. Retten i Grønland vil således i forbindelse med sin prøvelse af et påbud kunne tage stilling til uenigheder mellem den pågældende virksomhed og Konkurrencenævnet om fortolkningen af de tilsagn, der har betydning for det udstedte påbud.

Efter § 29, stk. 3, nr. 1-3, kan Konkurrencenævnet tilbagekalde en afgørelse efter stk. 1. Konkurrencenævnet bør, hvor konkurrencesituationen har ændret sig, kunne foretage en vurdering af aftalens lovlighed uden at være bundet af sin tidligere afgørelse vedrørende accept af tilsagn afgivet af virksomhederne.

En tilbagekaldelse betyder, at Konkurrencenævnet må tage sagen op til ny behandling og eventuelt træffe afgørelse om påbud. En sådan afgørelse vil være en ny og selvstændig afgørelse, der skal træffes på et selvstændigt grundlag. I tilfælde af, at Konkurrencenævnet efter en tilbagekaldelse af en afgørelse i henhold til § 29, stk. 3, vil forbyde aftalen, skal Konkurrencenævnet kunne bevise, at aftalen eller adfærden er i strid med § 6, eller § 11. Afgørelser herom vil kunne indbringes for Retten i Grønland.

Til § 30

Bestemmelsen er en videreførelse af § 21 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

I medfør af § 30 kan Konkurrencenævnet indhente oplysninger fra virksomheder og sammenslutninger af virksomheder med henblik på udførelsen af de opgaver, Konkurrencenævnet er tillagt efter denne lov, jf. § 26. Det er Konkurrencenævnet selv, der skønner, hvilke oplysninger, der er nødvendige for dets arbejde. Hvis der er tale om ulovlige handlinger, som kan medføre foranstaltninger efter kriminalloven, skal Konkurrencenævnet dog anmelde dette til politiet, der varetager den videre efterforskning efter retsplejelovens regler. Dette begrundes i forbuddet mod selvinkriminering, der værner enhver mod at være forpligtet til at videregive oplysninger, der kan medføre foranstaltninger efter kriminalloven, og følger af lov om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Spørgsmålet om, hvorvidt Konkurrencenævnets krav om oplysninger er berettiget, kan ikke indbringes for Retten i Grønland efter forslaget § 35, men må i givet fald indbringes for domstolene som et civilt søgsmål efter de almindelige regler om sagsanlæg i lov om rettes pleje i Grønland. Konkurrencenævnet kan efter bestemmelsen indhente oplysninger fra offentlige og private virksomheder, sammenslutninger og offentlige myndigheder med henblik på at vurdere, om der foreligger forhold, som er omfattet af lovens bestemmelser. Til vurdering heraf kan Konkurrencenævnet også iværksætte bredere undersøgelser af konkurrenceforholdene på et marked.

Til § 31

Til stk. 1

Forslagets § 31 har næsten samme ordlyd som § 22 i den gældende Landstingslov om konkurrence, kompetencen til at foretage kontrolundersøgelser foreslås tillagt Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Dog er stk. 3 nyt. I de tilfælde, hvor Forbruger- og Konkurrencestyrelsen skønner, at sagens karakter gør det påkrævet at indhente de fornødne oplysninger på denne måde, kan tilsynet efter at have indhentet en retskendelse foretage en uanmeldt kontrolundersøgelse.

Forslaget indeholder en udtrykkelig hjemmel for Forbruger- og Konkurrencestyrelsen til at kræve mundtlige forklaringer samt kræve, at personer, der er omfattet af

kontrolundersøgelsen, viser indholdet af deres lommer, tasker, eller andre lignende opbevaringsobjekter.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen kan også få adgang til eksterne databehandlers lokaler. Desuden kan Forbruger- og Konkurrencestyrelsen forsegle et eller flere lokaler, computere med videre i virksomheden for at sikre, at eventuelt bevismateriale ikke bortskaffes. Med forslaget indføres der også en adgang for Forbruger- og Konkurrencestyrelsen til under en kontrolundersøgelse at lave en spejling, en identisk elektronisk kopi, af dataindholdet af elektroniske medier, som for eksempel en computers harddisk.

For ikke at forstyrre virksomhedens drift mere end højst nødvendigt, foregår en kontrolundersøgelse ved, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsens udsendte folk leder efter og kopierer materiale i virksomheden. Efterfølgende foretages der en nærmere gennemgang af materialet i Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Viser det sig ved en nærmere gennemgang, at materialet ikke har relevans for undersøgelsen, returneres materialet til virksomheden eller destrueres efter aftale med virksomheden.

Der vil i almindelighed blive udfærdiget et notat af de under kontrolundersøgelsen afgivne mundtlige forklaringer, jf. § 6, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen. Et sådant notat vil ikke være offentligt tilgængeligt, jf. forslagets § 24, stk. 1.

Efter § 31, stk. 1, kan Forbruger- og Konkurrencestyrelsen få adgang til en virksomheds eller en sammenslutnings lokaler og transportmidler med henblik på dér at foretage en kontrolundersøgelse. En kontrolundersøgelse foretages, hvis Forbruger- og Konkurrencestyrelsen vil undersøge, om en virksomhed overtræder loven eller medvirker til, at andre virksomheder overtræder loven.

I forbindelse med en kontrolundersøgelse kan Forbruger- og Konkurrencestyrelsen gennemgå og kopiere materiale, som findes i virksomheden. Dette omfatter for eksempel kontrakter, regnskabsmateriale, forretningsbøger og andre forretningspapirer, uanset informationsmedium. Begrebet informationsmedium kan blandt andet omfatte disketter, cd-rom'er, hukommelseskort, computere, USB-penne, eksterne harddiske og andre datalagringsmedier. Bestemmelsen giver også adgang til sikkerhedskopier (back-up), som virksomheden har taget. I det omfang oplysninger opbevares i virksomhedens it-system, for eksempel en computer eller server, skal virksomhedens personale gøre oplysningerne tilgængelige for Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Det gælder også, selvom it-systemet eller datalagre, servere med videre, fysisk befinder sig uden for virksomheden, for eksempel fordi edb-driften er out-sourcet, eller fordi datalagrene ligger hos en anden virksomhed i samme koncern. I sådanne tilfælde foretages en opkobling til det eksternt placerede it-system

via det edb-udstyr, som findes i den virksomhed, hvor Forbruger- og Konkurrencestyrelsen er på kontrolundersøgelse.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen kan stille spørgsmål til indholdet af bøger, forretningspapirer og informationsmedium før, under og efter undersøgelsen heraf, og der vil kunne stilles faktuelle spørgsmål med relation til disse bøger, forretningspapirer og informationsmedium. Derimod må der ikke stilles spørgsmål, der forudsætter en overtrædelse af forbudsbestemmelserne i loven. Bestemmelsen indeholder endvidere ikke hjemmel til, at der under en kontrolundersøgelse kan afkræves forklaring om strafbare forhold. Efterforskning af sådanne forhold skal overlades til politiet.

Bestemmelsen indeholder en udtrykkelig hjemmel for Forbruger- og Konkurrencestyrelsen til at kræve mundtlige forklaringer på stedet under en kontrolundersøgelse. De personer, der under kontrolundersøgelsen kan afkræves en mundtlig forklaring, er repræsentanter for den virksomhed, der er undergivet kontrolundersøgelsen. Begrebet repræsentanter for virksomheden skal fortolkes bredt. Det følger heraf, at enhver ejer, medejer eller ansat, der kan repræsentere virksomheden, kan afkræves en mundtlig forklaring.

De spørgsmål, som Forbruger- og Konkurrencestyrelsen er berettiget til at stille i forbindelse med afgivelsen af en mundtlig forklaring, skal være præcise og vedrøre genstanden for kontrolundersøgelsen. Det vil navnlig dreje sig om spørgsmål, der tjener til opklaring af, hvor bøger og andre forretningspapirer befinder sig, hvorledes disse er systematiseret, eller hvorfor visse dokumenter mangler.

Med forslaget indføres der en adgang til, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen i forbindelse med en kontrolundersøgelse får mulighed for at forlange, at en virksomheds bestyrelsesmedlemmer, direktionsmedlemmer og andre ansatte viser indholdet af deres lommer, tasker og andre lignende opbevaringsobjekter eller opbevaringssteder. Såfremt personen nægter, vil Forbruger- og Konkurrencestyrelsen ikke selvstændigt tømme vedkommendes lommer, tasker og lignende, men Forbruger- og Konkurrencestyrelsen vil anmode om politiets bistand hertil.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsens adgang er begrænset til alene at omfatte personlige genstande, herunder at vise indholdet af tøj, lommer, tasker og andre lignende opbevaringsobjekter. Det er ikke hensigtsmæssigt at foretage en positiv oprensning af, hvilke genstande der kan undersøges. Dog skal det understreges, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen ikke vil have adgang til at foretage en nærmere undersøgelse af legemet, herunder af dets hulrum. Forbruger- og Konkurrencestyrelsen skal foretage kontrolundersøgelsen under hensyntagen til personers fysiske og psykiske integritet.

I takt med den teknologiske udvikling er der i dag mange muligheder for at opbevare oplysninger elektronisk. Oplysninger kan for eksempel lagres på usb-nøgler, mobiltelefoner og i elektroniske kalendere. Medierne, som man kan gemme oplysningerne på, bliver desuden fysisk mindre. Forud for og under en kontrolundersøgelse kan der opstå den situation, at en person forsøger at unddrage myndighederne bevismateriale ved for eksempel at gemme og opbevare en usb-nøgle eller lignende i lommer eller tasker. Det foreslås derfor, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen får adgang til at kræve, at en virksomheds ansatte skal vise indholdet af deres lommer, tasker og lignende. Forbruger- og Konkurrencestyrelsen kan gennemgå et eventuelt indhold heraf med henblik på at kopiere dette, herunder tage en identisk elektronisk kopi, samt medtage materiale, der er omfattet af kontrolundersøgelsens genstand.

Anvendelsen af bestemmelsen er ikke begrænset til de tilfælde, hvor det konkret kan konstateres, at en ansat har fjernet oplysninger og lagt dem i sin lomme eller taske. Bestemmelsen vil også kunne finde anvendelse i andre tilfælde, hvor det skønnes at være nødvendigt for at opnå formålet med kontrolundersøgelsen. Forbruger- og Konkurrencestyrelsens adgang til at kræve, at en virksomheds ansatte skal vise indholdet af deres lommer, tasker, skal ske under iagttagelse af det almindelige proportionalitetsprincip. I praksis kan det først under selve tilstedeværelsen i virksomheden afklares, hvilke ansatte i virksomheden der har en sådan tilknytning til undersøgelsens genstand, at de bør inddrages i denne. Der vil dog som regel kun være tale om, at et mindre antal centralt placerede ansatte bliver genstand for kontrolundersøgelsen, og dermed vil kunne blive anmodet om at vise indholdet af deres lommer, tasker og lignende.

Den tilsigtede procedure for kontrolundersøgelsen er den, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsens repræsentanter, eventuelt repræsentanter fra politiet, beder den ansatte om at tømme lommer, tasker og lignende. Dette skal så vidt muligt foregå adskilt fra virksomhedens øvrige medarbejdere.

Når politiet som led i en kontrolundersøgelse bistår Forbruger- og Konkurrencestyrelsen med at tømme lommer, tasker og lignende, sker det i medfør af Forbruger- og Konkurrencestyrelsens beføjelser i konkurrenceloven. Princippet som beskytter korrespondance udvekslet mellem en uafhængig advokat og dennes klient (legal professional privilege), vil således også gælde for dokumenter med videre, der er fundet i ansattes lommer, tasker og lignende, på samme måde som det gælder for andre dokumenter med videre fundet under Forbruger- og Konkurrencestyrelsens kontrolundersøgelser.

Et væsentligt led i en kontrolundersøgelse er at få adgang til oplysninger, som opbevares i virksomhedens it-system og datalagre, for eksempel en computer eller server. Som det fremgår af det foreslåede stk. 1, har Forbruger- og Konkurrencestyrelsen adgang til sådanne

oplysninger. I praksis vil Forbruger- og Konkurrencestyrelsen vælge at tage kopi af oplysninger via virksomhedens datalagre, for eksempel en server.

Til stk. 2

Undertiden benytter virksomheder sig af eksterne databehandlere, som står for al behandling og opbevaring af virksomhedens elektroniske oplysninger. Virksomheden kan give Forbruger- og Konkurrencestyrelsens medarbejdere adgang til disse oplysninger ved, at der etableres en opkobling til den eksterne databehandler. I praksis kan det dog forekomme, at det af tekniske eller andre årsager ikke er muligt at foretage en sådan opkobling til de eksternt placerede edb-oplysninger.

Forslaget indeholder derfor i stk. 2 en hjemmel til, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsens kontrolundersøgelse i en virksomhed kan udstrækkes til, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, mod retskendelse og behørig legitimation, jf. stk. 4, kan få adgang til virksomhedens eksterne databehandlers lokaler for dér at gøre sig bekendt med og kopiere oplysninger der vedrører virksomheden, herunder sikkerhedskopier. Denne adgang forudsætter, at det ikke er muligt for Forbruger- og Konkurrencestyrelsen at få adgang til oplysningerne hos virksomheden selv.

Besøg hos en ekstern databehandler, vil først ske, når Forbruger- og Konkurrencestyrelsen under en kontrolundersøgelse hos en virksomhed eller sammenslutning konstaterer, at det ikke er muligt at få adgang til eksternt placerede oplysninger direkte fra virksomheden eller sammenslutningen. I sagens natur vil virksomheden eller sammenslutningen derfor i disse tilfælde altid være inddraget og varslet, inden den eksterne databehandler besøges.

Når Forbruger- og Konkurrencestyrelsen får adgang til en virksomheds eksternt placerede edb oplysninger, vil virksomheden få tilbud om at være til stede. Endvidere skal den foreslåede adgang til en ekstern databehandler udøves med mindst mulig indvirkning på den eksterne databehandlers daglige drift, ligesom kopieringen eller medtagelsen af materiale, jf. stk. 2, ikke må få følger for andre virksomheder, der ikke er genstand for en kontrolundersøgelse, men som for eksempel har lagret materiale på det samme medium, som medtages.

Til stk. 3

Den teknologiske udvikling har gjort, at det i dag er ganske nemt for virksomheders medarbejdere at medbringe store mængder datamateriale, på ganske små medier. Stk. 3 foreslås derfor indført, for at hindre virksomheder i at gemme ulovligt materiale i private hjem, og dermed holde det udenfor Forbruger- og Konkurrencestyrelsens rækkevide. I praksis vil en undersøgelse af et privat hjem foregå således, at medarbejderen, der er genstand for undersøgelsen, kontaktes på arbejdspladsen, og ledsager Forbruger- og Konkurrencestyrelsen under hele undersøgelsen.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til stk. 1 og stk. 2 for Forbruger- og Konkurrencestyrelsens beføjelser ved kontrolundersøgelser.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastslår i stk. 4, at en kontrolundersøgelse skal ske på baggrund af en retskendelse. Dette gælder uanset, om kontrolundersøgelsen omfatter en virksomhed, eller der ønskes adgang til en virksomheds oplysninger, som måtte befinde sig hos en ekstern databehandler, eller i ansattes private hjem. Anmodning om retskendelse skal indgives til Retten i Grønland.

Til § 32

Til stk. 1

Forslaget i § 32, stk. 1, muliggør, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen kan lave en spejling af alle de data, som ligger på relevante computere og lignende, herunder også af slettede filer, skjult materiale, med henblik på at gennemgå indholdet efter kontrolundersøgelsen. Herved sikres, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen får tid til at lave en mere tilbundsgående undersøgelse af de medtagne data, uden at dette behøver at ske på virksomhedens lokaliteter til gene for virksomheden. I praksis vil brugen af spejling være begrænset til udvalgte computere og lignende af interesse for kontrolundersøgelsen. Det bemærkes, at andre europæiske konkurrencemyndigheder kan foretage spejlinger, når de gennemfører en kontrolundersøgelse.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen kan allerede i dag foretage elektronisk kopiering af computere og lignende med henblik på at gennemgå indholdet af kopien i virksomhedens lokaler. Forbruger- og Konkurrencestyrelsen får ved forslaget derfor ikke adgang til at foretage sig andet ved sin gennemgang af det kopierede materiale, end hvad der er mulighed for i dag hos virksomhederne.

Lovforslaget vil udvide den gældende frist på 25 hverdage til gennemgang af materialet, til 40 hverdage. Dette skyldes at det i praksis har vist sig meget vanskeligt at processere de meget store mængder materiale der indhentes, på 25 hverdage med Forbruger- og Konkurrencestyrelsens tilgængelige ressourcer.

Det spejlede materiale bliver forsejlet, når Forbruger- og Konkurrencestyrelsen forlader virksomhedens lokaliteter. Forsejlingen brydes først, når materialet skal gennemgås i forlængelse af kontrolundersøgelsen.

Den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, har krav på, at denne selv, eller en af denne udpeget, repræsentant kan være til stede og overvære gennemgangen af det spejlede

materiale. Det vil sige, at den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, vil være stillet, som hvis gennemgangen af computeren foregik under selve kontrolundersøgelsen.

Den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, har efter forslaget krav på, at det spejlede materiale slettes senest 40 hverdage efter kontrolundersøgelsen, såfremt Forbruger- og Konkurrencestyrelsen vurderer, at materialet ikke indeholder beviser for en overtrædelse af konkurrencereglerne. Er der grundlag for at gå videre med sagen, herunder at oversende sagen til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, skal det spejlede materiale opbevares forseglet, indtil sagen er endeligt afsluttet. Dette sker af hensyn til bevissikringen i sagen. For eksempel kan der tænkes at forekomme tilfælde, hvor det af en part i en sag vil blive betvivlet, om en given oplysning stammer fra det spejlede materiale. I sådanne tilfælde vil forseglingen kunne brydes, og det vil være muligt at efterprøve indsigelsen. Det spejlede materiale opbevares af den myndighed, der behandler sagen, og først når sagen er endeligt afsluttet, vil det forseglede spejlede materiale blive slettet.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen har pligt til senest 40 hverdage efter kontrolundersøgelsen at give kopier af det materiale, som Forbruger- og Konkurrencestyrelsen har taget kopi af fra spejlingen til brug for den efterfølgende sag, til den, der er genstand for kontrolundersøgelsen. Den pågældende kan anmode om, at kopierne skal være i papirform eller i elektronisk form.

Fristerne i stk. 1, kan i særlige tilfælde forlænges, jf. bemærkningerne nedenfor til stk. 4. Forslaget ændrer ikke på, at bestemmelser om kildebeskyttelse og vidnefritagelse, jf. lov om rettens pleje i Grønland, fortsat finder anvendelse, såfremt der under en gennemgang af materialet fremkommer oplysninger omfattet heraf.

Der vil blive udarbejdet en vejledning, som nærmere vil beskrive Forbruger- og Konkurrencestyrelsens muligheder for at foretage spejling, og som vil angive omfanget af virksomhedernes rettigheder og pligter i forbindelse hermed.

Til stk. 2

Af hensyn til virksomhederne afsluttes en kontrolundersøgelse normalt samme dag, som den er påbegyndt. Med forslaget i stk. 2 får Forbruger- og Konkurrencestyrelsen adgang til at forsegle relevante forretningslokaler og oplysninger. Anvendelsen af forsegling vil navnlig finde sted i forbindelse med udførelsen af en kontrolundersøgelse, hvor det ikke er muligt for Forbruger- og Konkurrencestyrelsen samme dag, som kontrolundersøgelsen iværksættes, at få adgang til eller tage kopi af oplysninger, jf. § 31, stk. 1 og stk. 2, og § 32, stk. 1.

Det kan for eksempel ske, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen på et meget sent tidspunkt under kontrolundersøgelsen finder materiale, som Forbruger- og Konkurrencestyrelsen ønsker at gøre sig nærmere bekendt med. Eller der kan opstå problemer med virksomhedens kopimaskiner, som ikke kan løses samme dag. Det kan også være, at Forbruger- og

Konkurrencestyrelsen ikke umiddelbart kan få adgang til en computer, der anvendes af en af virksomhedens ansatte, for eksempel fordi vedkommende person ikke er til stede. I sådanne tilfælde kan det være hensigtsmæssigt at forsegle et eller flere lokaler, computere og lignende i virksomheden, idet det herved sikres, at eventuelt bevismateriale ikke bortskaffes.

En adgang til forsegling vil kunne supplere de gældende regler vedrørende adgangen til at medtage materiale til undersøgelse i Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Herved får Forbruger- og Konkurrencestyrelsen efter samråd med den berørte virksomhed mulighed for at vælge det instrument, som af Forbruger- og Konkurrencestyrelsen vurderes at være det mest hensigtsmæssige.

Til stk. 3

Normalt kopierer Forbruger- og Konkurrencestyrelsen de ønskede oplysninger under kontrolundersøgelsen i virksomheden. Da en kontrolundersøgelse af hensyn til virksomhederne normalt afsluttes samme dag, som den er påbegyndt, kan det forekomme, at det ikke er muligt at afslutte kopieringen af de ønskede oplysninger inden for denne frist. Det kan for eksempel ske, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen ikke kan få adgang til en bærbar computer, der anvendes af en af virksomhedens ansatte, der er central i forhold til kontrolundersøgelsen, fordi vedkommende person er bortrejst, og ingen i virksomheden kan eller vil udlevere computerens password. Der kan også forekomme tilfælde, hvor en ansat sletter alle filer på sin computer lige før, Forbruger- og Konkurrencestyrelsen skal undersøge den. I sådanne særlige tilfælde kan Forbruger- og Konkurrencestyrelsen have behov for at medtage den pågældende computer med henblik på ved anvendelse af særligt udstyr at få adgang til computeren eller at retablere slettede informationer. Ligeledes vil der kunne opstå problemer med virksomhedens kopimaskiner, som i særlige tilfælde nødvendiggør, at noget materiale medtages med henblik på kopiering i Forbruger- og Konkurrencestyrelsen.

På denne baggrund foreslås det i stk. 3, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen får adgang til at medtage materiale, herunder et informationsmedium. Adgangen hertil er begrænset til de særlige tilfælde, hvor virksomhedens forhold gør, at det ikke er muligt at få adgang til eller kopiere materialet eller informationsmediet på stedet. Hjemlen til i disse særlige tilfælde at medtage materiale gælder, jf. bestemmelserne i § 31, stk. 2 og stk. 3, også oplysninger og informationsmedier fra eventuelle eksterne databehandlere, og private hjem.

Det er dog en forudsætning, at oplysningerne vedrører den virksomhed, som er genstand for kontrolundersøgelsen.

Såvel den virksomhed eller sammenslutning, som er genstand for kontrolundersøgelsen, som den eksterne databehandler, vil få en kvittering som dokumentation for, hvilket materiale

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen har medtaget, og hvorfra i virksomheden det stammer. Materialet skal tilbageleveres senest 3 hverdage efter, at en kontrolundersøgelse har fundet sted.

Det forudsættes ved administrationen af bestemmelsen, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen tilbyder såvel den virksomhed, der har været genstand for en kontrolundersøgelse, som en ekstern databehandler eller en medarbejder, hvis hjem har været genstand for undersøgelse, jf. § 31, stk. 2 og stk. 3, at være til stede, når Forbruger- og Konkurrencestyrelsen undersøger og kopierer materialet. Ved tilbageleveringen af materialet udleverer Forbruger- og Konkurrencestyrelsen endvidere til den virksomhed, der har været genstand for en kontrolundersøgelse, en liste over de kopier, der er taget, samt et sæt af kopierne.

Hvis der sker beskadigelser, herunder tab af data, på medtaget materiale eller medier, mens det er i Forbruger- og Konkurrencestyrelsens varetægt, er Forbruger- og Konkurrencestyrelsen erstatningsansvarlig efter grønlandsk rets almindelige erstatningsregler.

Til stk. 4

Forlængelse af fristerne i stk. 1-3, jf. stk. 4, kan for eksempel tænkes at blive relevant i tilfælde, hvor tekniske forhold gør det vanskeligt at færdiggøre gennemgangen af det spejlede materiale inden for fristen på de 40 hverdage, eller hvor mængden af data indsamlet under en kontrolundersøgelse er meget stor.

Til § 33

Politiet yder bistand til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen ved udøvelsen af beføjelserne efter § 31, stk. 1-3, og § 32, stk. 1-3.

Til § 34

Bestemmelsen er en videreførelse af § 25 i Landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Med forslagets § 34 foreslås indført en hjemmel for Forbruger- og Konkurrencestyrelsen til at videregive oplysninger, som er omfattet af Forbruger- og Konkurrencestyrelsens tavshedspligt, til andre landes konkurrencemyndigheder under forudsætning af gensidighed. Bestemmelsen kan være nødvendig for at effektivisere bekæmpelsen af internationale konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug af dominerende stilling. Virksomhederne har i stadig større omfang aktiviteter, der strækker sig ud over de nationale grænser, hvilket nødvendiggør en effektiv kontrol med konkurrencebegrænsende aftaler, vedtagelser inden for

en sammenslutning af virksomheder og samordnet praksis. En sådan kontrol er kun mulig gennem øget samarbejde og informationsudveksling konkurrencemyndighederne imellem. Grønland har på indeværende tidspunkt hverken selvstændigt eller inden for Rigsfællesskabet indgået bilaterale eller multilaterale aftaler om videregivelse af oplysninger på konkurrenceområdet. Danmark, Norge, Island og Sverige har indgået en nordisk samarbejdsaftale blandt andet med det formål at kunne arbejde sammen om at bekæmpe karteller. Grønland har mulighed for at kunne tiltræde denne samarbejdsaftale.

Til stk. 1

Ifølge bestemmelsen i stk. 1 vil Forbruger- og Konkurrencestyrelsen kun kunne videregive oplysninger, omfattet af Forbruger- og Konkurrencestyrelsens tavshedspligt, når disse er nødvendige for at fremme håndhævelsen af de landes konkurrencelovgivning, til hvilke der videregives oplysninger, herunder til opfyldelse af en forpligtelse, der følger af en bilateral eller multilateral aftale. Tilsvarende bemyndiges Forbruger- og Konkurrencestyrelsen til at indhente oplysninger til brug for håndhævelsen af den grønlandske lov om konkurrence, idet udleveringen forudsætter gensidighed. Videregivelse af sådanne oplysninger til andre landes konkurrencemyndigheder kan således kun finde sted, hvis Forbruger- og Konkurrencestyrelsen tillige har mulighed for at modtage tilsvarende oplysninger fra andre landes konkurrencemyndigheder.

Forbruger- og Konkurrencestyrelsens tavshedspligt vedrører de oplysninger, som er omfattet af § 27 i lov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning.

Til stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 2 fastlægger de betingelser, der skal være opfyldt for, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen kan videregive oplysninger til et andet lands konkurrencemyndighed. Det er herefter en betingelse, at modtageren af de oplysninger, der videregives, også er underlagt en tavshedspligt, at oplysningerne kun kan anvendes til det formål, der er angivet i den bilaterale eller multilaterale aftale, hvis en sådan aftale ligger til grund for anmodningen om udleveringen af oplysningerne, og at modtagerens videregivelse kun kan ske med udtrykkeligt samtykke fra Forbruger- og Konkurrencestyrelsen og kun til de formål, som samtykket omfatter.

Den information, der formentligt vil være behov for at videregive, er oplysninger om forretningsforhold, hvor det er af konkurrencemæssig betydning at hemmeligholde denne for offentligheden, samt oplysninger om mistanke om eller klage over en overtrædelse af konkurrencelovgivningen.

Ønsker konkurrencemyndigheden i et andet land at videregive oplysningerne til en anden myndighed, må dette kun finde sted, hvis der indhentes fornyet samtykke hertil hos Forbruger- og Konkurrencestyrelsen og kun til det formål, som samtykket omfatter. Det følger heraf, at der kun undtagelsesvis vil blive givet samtykke til videregivelse af oplysningerne til andre end et andet lands konkurrencemyndighed. I givet fald vil det være en forudsætning herfor, at det andet lands konkurrencemyndigheds videregivelse af oplysningerne tjener et konkurrenceretligt formål, og at fortroligheden af de videregivne oplysninger fortsat bevares.

Til stk. 3

Efter bestemmelsen i stk. 3 kan Naalakkersuisut fastsætte nærmere regler om Forbruger- og Konkurrencestyrelsens videregivelse til udenlandske myndigheder af oplysninger, der er omfattet af Forbruger- og Konkurrencestyrelsens tavshedspligt. Disse regler vil navnlig kunne omfatte anvendelsen af bestemmelserne i § 34, stk. 2.

Til § 35

Der tilsigtes med forslaget § 35 ingen ændringer i forhold til den gældende lov om konkurrence. Udgangspunktet vil som hidtil være, at stort set alle Konkurrencenævnets afgørelser kan indbringes for Retten i Grønland.

Til stk. 2

Ifølge stk. 2 kan den, som afgørelsen retter sig til, gennem indgivelse af en stævning klage til Retten i Grønland over Konkurrencenævnets afgørelse. Det samme gælder tredjemand, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen. Dog indebærer den foreslåede bestemmelse, at en afgørelse om at gøre tilsagn, som en virksomhed har afgivet over for Konkurrencenævnet, bindende, jf. § 29, stk. 2 og 3, ikke kan påklages af den, som afgørelsen retter sig til, og heller ikke af tredjemand.

At virksomheden, som tilsagnsafgørelsen retter sig til, ikke kan påklage afgørelsen er en konsekvens af, at virksomheden selv har forhandlet sig frem til den opnåede løsning. Det vil således hverken være ressourcebesparende for myndighederne eller virke fremmende for konkurrencen, hvis en virksomhed på den ene side får mulighed for at afslutte en sag med virksomhedens tilsagn, og hvis virksomheden samtidig kan påklage den afgørelse, som den selv har medvirket til at få på plads med myndighederne, og som er gjort bindende for virksomheden. Det er alene muligheden for at påklage selve afgørelsen om tilsagn til Retten i Grønland, der foreslås begrænset. Lovligheden af Konkurrencenævnets afgørelse vil altid kunne prøves ved domstolene, jf. almindelige forvaltningsretlige regler.

Tredjemand kan heller ikke påklage en afgørelse om, at de af en virksomhed afgivne tilsagn er bindende for virksomheden, jf. bemærkningerne til § 29. Afgørelsen er fremadrettet og angår, hvad virksomheden skal gøre fremover. Men tredjemand vil kunne anlægge sag ved de almindelige domstole. For eksempel kan tredjemand anlægge sag mod den virksomhed, der har afgivet tilsagn, med påstand om erstatning for det tab, som tredjemand måtte have lidt som følge af en overtrædelse af konkurrencelovens forbud forud for Konkurrencenævnets afgørelse om bindende tilsagn.

Til stk. 3

Indbringelse af afgørelser om undtagelse fra offentliggørelse, jf. § 24, stk. 4, vil automatisk have opsættende virkning, jf. stk. 3. Indbringelse af andre afgørelser kan tillægges opsættende virkning af såvel Konkurrencenævnet som Retten i Grønland. Hvis anmodning om opsættende virkning indgives til Retten i Grønland, vil Konkurrencenævnet afvente rettens afgørelse af anmodningen.

Til § 36

Ligesom efter den gældende konkurrencelov skal indbringelse for Retten i Grønland indgives senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet meddelt den pågældende. Konkurrencenævnets anmodning om tiltalerejsning for overtrædelse af loven er ikke en afgørelse og kan derfor ikke indbringes for Retten i Grønland.

Til § 37

Den gældende lov om konkurrence § 28, hvorefter der kan pålægges den, der undlader at afgive oplysninger til Konkurrencenævnet, tvangsbøder, videreføres. Forslaget indebærer, at undladelse af at efterkomme et vilkår eller et påbud kan sanktioneres med tvangsbøder. Formålet er at indføre en sanktion, som i højere grad end truslen om at rejse kriminalsag med henblik på at pålægge en foranstaltning efter § 38 kan formå virksomhederne til at efterkomme et påbud. Desuden vil det efter forslaget også være muligt at pålægge daglige eller ugentlige tvangsbøder, hvis en virksomhed undlader at efterkomme et tilsagn, som er gjort bindende i medfør af § 29.

Konkurrencenævnet har efter de gældende bestemmelser kompetence til at beslutte, om en virksomhed skal pålægges tvangsbøder. Efter forslaget kan Naalakkersuisut bemyndige for eksempel Forbruger- og Konkurrencestyrelsen til at beslutte, om der skal pålægges daglige eller ugentlige tvangsbøder.

Til § 38

Til stk. 1

Ifølge stk. 1 kan den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder de i nr. 1-12 opregnede forhold, idømmes bøde. Virksomheder, der har modtaget ikke- indgrebserklæring fra Konkurrencenævnet efter § 9 eller § 11, stk. 4, vil ikke kunne pålægges bøder. En ikke- indgrebserklæring bevirker, at kravet om forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse ikke kan anses for opfyldt.

For at sikre, at forbuddet i lovens § 6, stk. 1, mod konkurrencebegrænsende aftaler, vedtagelser inden for en sammenslutning af virksomheder eller samordnet praksis bliver effektivt, kan der efter stk. 1, nr. 1, pålægges bøde for forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af lovens § 6, stk. 1, jf. § 6, stk. 3.

Forslagets § 37 om tvangsbøder vil være det primære middel til at sikre opfyldelse af vilkår meddelt efter lovens § 8, stk. 3, 3. pkt. eller stk. 4, 2. pkt. i forbindelse med en forlængelse af en fritagelse. Således vil der kunne pålægges tvangsbøder, indtil et vilkår efterkommes. Disse tvangsbøder er endvidere tillagt udpantningsret.

Der kan dog foreligge særlige situationer, hvor en tilbagekaldelse efter lovens § 8, stk. 5, af en fritagelse kombineret med en bøde for en forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af et påbud vil være det bedste middel for konkurrencen på markedet.

På denne baggrund foreslås der i stk. 1, nr. 2, indført hjemmel til at idømme bøde for manglende overholdelse af et vilkår i forbindelse med en fritagelse efter § 8.

For at sikre, at forbuddet i forslagets § 11, stk. 1, er effektivt, kan der efter stk. 1, nr. 3, pålægges bøde for forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af forbuddet mod misbrug af dominerende stilling.

Det vil således være et krav, at det kan bevises, at en eller flere virksomheder har en dominerende stilling, og at denne er misbrugt. Har Konkurrencenævnet allerede truffet afgørelse herom, vil domstolene formentligt i vidt omfang lægge denne afgørelse til grund. Hvad derimod angår spørgsmålet om strafbarhed forudsætter dette, at tilregnelighedskravet om forsæt eller grov uagtsomhed er opfyldt for samtlige elementer i gerningsindholdet. Der skal således foreligge bevis for, at virksomheden var vidende om, at den havde en dominerende stilling, og med viden og vilje misbrugte denne, regnede det for mest sandsynligt at virksomheden ved sin optræden misbrugte sin stilling, eller at virksomheden handlede groft uagtsomt.

Bestemmelsen i stk. 1, nr. 4, indebærer, at der vil kunne pålægges bøde både ved overtrædelse af et påbud eller undladelse af at efterkomme et påbud meddelt i henhold til § 12, stk.1. Både overtrædelse og undladelse indebærer, at der foreligger en konkurrenceforvridende støtte, som ikke er ophørt eller tilbagebetalt.

Efter stk. 1, nr. 5, kan der idømmes bøde til den offentlige myndighed, der ikke overholder et forbud meddelt efter § 13, stk. 1.

Det foreslås i stk. 1, nr. 6, at den som forsætligt eller ved grov uagtsomhed undlader at opfylde meddeleelsespligten for fusioner, som defineret i lovens § 16, jf. § 17, stk. 1, kan pålægges bøde.

Hvis virksomheder gennemfører en fusion, på trods af et forbud i henhold til lovens § 19, stk. 5, 1. pkt. eller undlader at efterkomme et vilkår eller et påbud efter § 19, stk. 6, eller 21, stk. 1 eller 3, eller § 23, kan de ligeledes idømmes bøde, efter § 38, stk. 1, nr. 7.

Med henblik på at sikre opfyldelsen af de påbud, som Konkurrencenævnet efter loven kan udstede, kan der efter stk. 1, nr. 8, pålægges bøder for manglende overholdelse af et påbud. Det drejer sig om påbud om at bringe en overtrædelse af forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler til ophør samt påbud om at ophøre med at misbruge en dominerende stilling, jf. lovens § 28, stk. 1.

Bestemmelsen i stk. 1, nr. 9, indebærer, at der kan pålægges bøde ved forsætlig eller grov uagtsom overtrædelse eller undladelse af at efterkomme et tilsagn, som er gjort bindende efter § 29, stk. 1.

Virksomheder, som overtræder eller undlader at efterkomme et påbud, som er nødvendigt for at sikre, at virksomheden rettidigt og korrekt opfylder et tilsagn, som er gjort bindende efter § 29, stk. 2, kan pålægges bøde efter bestemmelsen i stk. 1, nr. 10, såfremt der er tale om en forsætlig eller grov uagtsom overtrædelse.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 11, kan der pålægges bøde for ikke at efterkomme Konkurrencenævnets krav om oplysninger efter § 30.

På samme måde som efter den gældende konkurrencelov kan der efter stk. 1, nr. 12, idømmes bøde for at afgive urigtige eller vildledende oplysninger til Konkurrencenævnet eller Forbruger- og Konkurrencestyrelsen eller at fortie forhold af betydning for den pågældende sag.

Ved udmåling af bøder tages der i almindelighed udgangspunkt i en opnået eller tilstøttet økonomisk gevinst i det omfang, den kan beregnes, samt i overtrædelsens grovhed og varighed. Det er imidlertid generelt forbundet med betydelige bevismæssige vanskeligheder at opgøre en gevinst ved en overtrædelse. Såfremt konfiskation ikke vil være muligt, bør der derfor ved beregningen af en bøde for overtrædelse af lov om konkurrence tillige gøres op med berigelsen, således at der kun i særlige tilfælde vil blive nedlagt påstand om konfiskation i sager vedrørende overtrædelse af forslagens bestemmelser.

Er det ikke muligt at fastlægge størrelsen af en opnået gevinst, tages der ved bodeberegningen alene udgangspunkt i overtrædelsens grovhed og varighed. En bodeberegning på grundlag af

overtrædelsens grovhed og varighed skal resultere i en bøde på et sådant niveau, at bødesanktionen herved kan siges at være effektiv, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.

Inden for forslagetets anvendelsesområde vil det kun rent undtagelsesvist være muligt at beregne den indvundne fortjeneste, idet man ved beregningen af en indvunden gevinst vil skulle opstille en hypotese om de markeds- og konkurrenceforhold, der ville have hersket på det relevante marked, såfremt overtrædelsen af konkurrencereglerne ikke forelå. En sådan hypotese lader sig kun vanskeligt opstille og vil oftest være behæftet med en sådan usikkerhed, at den ikke vil være egnet til beregning af en bøde.

På denne baggrund må det forventes, at udmålingen af en bøde i den enkelte sag, særligt vedrørende overtrædelse af § 38, nr. 1-3 og nr. 6-12 vil tage udgangspunkt i et grundbeløb baseret på overtrædelsens grovhed og varighed samt skærpende, henholdsvis formildende omstændigheder.

Ved udmålingen af bødens størrelse i sager omfattet af § 38, stk. 1, nr. 1, skal der tages hensyn til overtrædelsens karakter. Er der tale om overtrædelse af forbuddet i § 6, stk. 1, ved dannelse af et kartel, vil der være tale om en grovere overtrædelse end ved andre konkurrencebegrænsende aftaler. Der henvises til kommentarerne til § 38, stk. 7 og stk. 8. Ved bedømmelsen af en overtrædelsens grovhed vil det være naturligt at vurdere antallet og værdien af de varer eller tjenesteydelser, som overtrædelsen omfatter, samt antallet og størrelsen af de involverede virksomheder og som følge heraf den økonomiske virkning, som en konkurrencebegrænsende aftale, vedtagelse eller samordnet praksis eller misbruget af en dominerende stilling har haft på markedet. Ved vurdering af en overtrædelsens grovhed vil det også være naturligt at afgøre, om der er tale om en mindre overtrædelse, en alvorlig overtrædelse eller en meget alvorlig overtrædelse.

Når det drejer sig om varigheden af overtrædelsen, vil det være naturligt, at der skelnes mellem overtrædelser af kortere varighed end 1 år, varighed mellem 1-5 år eller varighed over 5 år.

Eksempler på skærpende omstændigheder er en eller flere virksomheders gentagne overtrædelser af samme art, forsøg på at hindre en undersøgelse og nægtelse af samarbejde med Konkurrencenævnet og Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, en ledende rolle eller rollen som initiativtager til overtrædelsen, pression udøvet over for andre virksomheder eller en ulovlig merfortjeneste.

Blandt de formildende omstændigheder er eksempelvis passiv deltagelse i overtrædelsen, ikke overholdelse af den konkurrencebegrænsende aftale, vedtagelse eller samordnede praksis, der udgør en overtrædelse, en overtrædelse, som er blevet bragt til ophør, begrundet tvivl hos

virksomheden om, hvorvidt der forelå en overtrædelse, uagtsomhed eller, hvis virksomheden har samarbejdet med konkurrencemyndighederne, jf. forslaget § 39 og § 40.

Det bør tilstræbes, at slutresultatet af beregningen af bøden efter ovennævnte model ikke overskrider 10 procent af en virksomheds globale omsætning, jf. dog igen bemærkningerne til stk. 7 og stk. 8.

Med henblik på at kombinere anvendelsen af et grundbeløb med princippet i kriminallovens § 127, stk.3, om den skyldiges betalingsevne bør det tilstræbes, at der i vurderingen af størrelsen af den endelige bødepåstand også indgår en vurdering af den pågældende virksomheds mulighed for at betale denne. I denne sammenhæng må det forventes, at der vil blive foretaget en vurdering af virksomhedens soliditet for at afgøre, om virksomhedens overlevelse trues. Udgangspunktet vil være, at der skal være tale om en følelig bødeforanstaltning.

Til stk. 2

Forslagets stk. 2 indebærer, at der ikke kan pålægges bøder for handlinger, som foretages, efter at anmeldelse til Konkurrencenævnet er sket, og inden Konkurrencenævnet træffer afgørelse efter § 8, stk. 1, for så vidt handlingerne ligger inden for det, som er beskrevet i anmeldelsen. Formålet med bestemmelsen er, at en virksomhed ikke skal blive afskrækket fra at anmelde en aftale og søge om fritagelse fra forbudsbestemmelserne.

Bestemmelsen sikrer også virksomhedernes retssikkerhed, idet der ikke kan pålægges bøde for konkurrencebegrænsninger, som virksomhederne efter reglerne har søgt om fritagelse for, og hvor Konkurrencenævnet endnu ikke har tilkendegivet et eventuelt afslag. Træffer Konkurrencenævnet afgørelse om afslag på fritagelse, får virksomhederne imidlertid et klart incitament til at bringe konkurrencebegrænsningen til ophør.

Til stk. 3

Bestemmelsen hjemler, at der i forskrifter udstedt i medfør af forslaget kan fastsættes bestemmelser om foranstaltninger i form af bøde.

Til stk. 4

Bestemmelsen hjemler, at juridiske personer kan foranstaltes med bøde.

Til stk. 5

Bestemmelsen sikrer, at idømte bøder tilfalder Landskassen.

Til stk. 6

Bestemmelsen hjemler, at der i særlig tilfælde vil kunne foranstaltes med anstaltsanbringelse.

Anstaltsanbringelse kan kun komme på tale, hvis overtrædelsen er forsætlig og af grov beskaffenhed, hvilket navnlig kan skyldes omfanget af overtrædelsen eller de skadevirkninger, som overtrædelsen er egnet til at medføre.

For at realisere gerningsindholdet i den foreslåede bestemmelse skal der være indgået en aftale om et kartel. Aftalebegrebet fortolkes bredt.

Det konkurrenceretlige aftalebegreb omfatter både mundtlige og skriftlige aftaler, udtrykkelige og stiltiende aftaler. Der stilles ikke krav om udtrykkelige sanktionsmuligheder eller foranstaltninger til håndhævelsen af en konkurrencebegrænsning i en aftale. Det afgørende er, at mindst to parter har givet udtryk for en fælles eller samstemmende vilje til at optræde på markedet på en bestemt måde.

Under det konkurrenceretlige aftalebegreb falder også samordnet praksis og vedtagelser, jf. 2. pkt. i den foreslåede bestemmelse. Samordnet praksis er i international praksis defineret som ”en form for koordinering mellem virksomheder, hvor disse ikke går så langt som til at afslutte en egentlig aftale, men dog bevidst erstatter den risiko, der er forbundet med normal konkurrence, med indbyrdes praktisk samarbejde” (jf. præmis 26 i EF-Domstolens dom i sag C-8/08, T-Mobile Netherlands).

Grænserne mellem, hvornår der foreligger en aftale, henholdsvis en samordnet praksis, er efter praksis flydende og beror primært på, om der kan bevises en egentlig aftale, eller om beviserne mere peger i retning af den viljesmæssige tilpasning, som bl.a. er kendetegnende for en samordnet praksis.

Med begrebet ”vedtagelse” menes en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder, jf. § 6, stk. 3. Begrebet kan omfatte vedtægter, beslutninger og henstillinger. Det centrale i et kartel er for det første, at det er en aftale mv., der indgås mellem virksomheder i samme omsætningsled, dvs. konkurrenter. Konkurrencebegrænsende aftaler mellem virksomheder, der befinder sig i forskellige omsætningsled, er ikke omfattet af bestemmelsen. Det kan f.eks. være en aftale mellem en leverandør og en forhandler om de priser, som forhandleren skal anvende ved videresalget af varerne eller tjenesteydelserne. For det andet skal aftalen mv. vedrøre priser i bred forstand, begrænsninger af produktion eller salg, markeds- eller kundedeling eller tilbudskoordinering.

De overtrædelser, som er nævnt i 2. pkt., nr. 1-4, svarer indholdsmæssigt til den foreslåede § 7, stk. 2, som fastsætter, hvilke konkurrencebegrænsende aftaler mv., der ikke er omfattet af bagatelreglen i § 7, stk. 1. Årsagen til, at disse konkurrencebegrænsende aftaler mv. ikke er omfattet af bagatelreglen, er, at der er tale om så alvorlige

konkurrencebegrænsninger, at forbuddet (i § 6, stk. 1) finder anvendelse – uanset deltagernes omsætning eller markedsandele.

De anførte konkurrencebegrænsninger er alle udtryk for væsentlige forretningsdispositioner, som den enkelte virksomhed bør træffe uafhængigt, dvs. uden at involvere sine konkurrenter heri. Gør den ikke det, overtræder virksomheden forbuddet i § 6, stk. 1 jf. § 38, stk. 1. Efter den gældende lov kan en sådan overtrædelse indebære, at virksomheden pålægges en bøde. Gerningsindholdet i den foreslåede bestemmelse er således ikke nyt; det nye er, at der kan foranstalles med anstaltsanbringelse hvis overtrædelsen er sket forsætligt, og hvis overtrædelsen er af grov beskaffenhed.

Særligt på baggrund af de kartelaftaler, som Europa-Kommissionen i tidens løb har grebet ind over for, kan det konstateres, at en kartelaftale typisk omfatter en flerhed af de konkurrencebegrænsninger, der er anført i 2. pkt., og at deltagerne herudover ofte har udvekslet oplysninger om f.eks. producerede og solgte mængder med specifikationer af priser og kunder samt oplysninger om fremtidige tiltag for så vidt angår produktion, priser og salg.

Til nr. 1

Bestemmelsen omfatter aftaler om enhver foranstaltning, som virksomheder i samme omsætningsled direkte eller indirekte fastlægger for den endelige pris på en vare eller en tjenesteydelse, som de ellers burde konkurrere om. Det kan f.eks. være aftaler om ens købs- eller salgspriser, aftaler om målpriser, aftaler om minimumspriser eller aftaler om fælles prisforhøjelser. Det kan også være aftaler mellem virksomheder i samme omsætningsled om f.eks., hvilken pris deres respektive forhandlere skal eller bør ("vejledende videresalgpris") anvende ved videresalget af varerne eller tjenesteydelserne.

Aftaler mellem virksomheder i samme omsætningsled om ens avancer, herunder om deres respektive forhandlers avancer, er også omfattet af den foreslåede bestemmelse.

En variant af en aftale om fastlæggelse af deltagernes avancer er aftaler, der forbyder deltagerne at yde rabatter, aftaler om ensartede, herunder maksimale, rabatter, eller aftaler, der forbyder afvigelser fra offentliggjorte rabatter.

Til nr. 2

Bestemmelsen omfatter enhver foranstaltning, som virksomheder i samme omsætningsled aftaler med henblik på at begrænse den produktion eller det salg, som de ellers burde konkurrere om.

Til nr. 3

Bestemmelsen omfatter enhver foranstaltning, som virksomheder i samme omsætningsled aftaler om begrænsning af de markeder eller kunder, som de ellers burde konkurrere om.

Til nr. 4

Bestemmelsen omfatter enhver foranstaltning, som virksomheder i samme omsætningsled aftaler om begrænsning af den konkurrence, der ellers burde være mellem dem ved tilbudsgivningen i forbindelse med et udbud eller en licitation.

Der henvises i øvrigt til bemærkninger til forslaget § 7, stk. 2.

Subjektet efter den foreslåede paragraf er den, der indgår en kartelaftale med virksomheder i samme omsætningsled, dvs. med konkurrenter. Subjektet vil imidlertid også kunne være den, der opfordrer til eller på anden måde medvirker til, at virksomheder i samme omsætningsled indgår en kartelaftale, f.eks. formanden eller direktøren for en sammenslutning af virksomheder, herunder en brancheforening.

Udover at overtrædelsen af den foreslåede bestemmelse skal være sket forsætligt, er det et krav, at overtrædelsen skal være af grov beskaffenhed. Navnlig overtrædelsens omfang eller de skadevirkninger, som den er egnet til at medføre, kan indebære, at overtrædelsen må anses for at være af grov beskaffenhed. Med overtrædelsens ”omfang” sigtes såvel til overtrædelsens markedsmæssige udbredelse som overtrædelsens varighed.

Efter bestemmelsens ordlyd er det ikke et krav, at der rent faktisk er indtrådt skadevirkninger; det er tilstrækkeligt, at overtrædelsen er af en sådan karakter, at den kunne medføre skadevirkninger, jf. ”er egnet til”.

Hvis domstolene finder, at en overtrædelse er mindre, f.eks. fordi kartellet er af ubetydeligt omfang, eller de mulige skadevirkninger er beskedne, kan dette efter en konkret vurdering medføre, at domstolene idømmer en bøde for overtrædelsen.

Hvis en kartelaftale eller omstændighederne omkring den er af en sådan karakter, at myndighederne finder, at der er tilstrækkeligt grundlag for, at der i forbindelse med en kriminalsag nedlægges påstand om anstaltsanbringelse, forudsættes det, at sagen behandles i domstolssystemet uden forudgående behandling i Konkurrencenævnet.

Til stk. 7

Bestemmelsen giver mulighed for, at overtrædelse af forbuddet i § 6, stk. 1, i særligt grove tilfælde kan medføre anstaltsanbringelse. Der lægges op til, at overtrædelser skal have stået på i en periode på minimum 3 år, og haft vidtrækkende konsekvenser for det grønlandske samfund, eksempelvis i form af økonomiske tab, tab af arbejdspladser m.m.

Bestemmelsen skal ses som et supplement til stk. 6, efter hvilken der også kan foranstaltes anstaltsanbringelse for kartelaftaler, og er tænkt at skulle anvendes i sager, hvor overtrædelsen vurderes at være af et sådant omfang, at den vil kunne medføre anstaltsanbringelse i en længere periode.

Bestemmelsen går med sin sprogbrug videre end bestemmelsen i stk. 6, således vil der i sager efter stk. 7 være tale om overtrædelser af ”Særlig grovhed”. Denne nuanceforskel er en konsekvens af, at der ikke benyttes strafferammer i grønlandsk kriminallov.

Det følger således af Den Grønlandske Retsvæsenkommisjons betænkning nr. 1442/2004, at de bestemmelser i grønlandsk lov, der i dansk lovgivning har en strafferamme på op til 1 år og 6 måneder, udformes således, at der skal være tale om en ”grov lovovertrædelse”, sådan som det er tilfældet i § 38, stk. 6.

Videre følger det, at for lovovertrædelser med dansk strafferamme op til 6 år, skal der benyttes formuleringen ”af en sådan særlig grovhed” eller en ”særlig grov” lovovertrædelse, sådan som det vil være tilfældet efter § 38, stk. 7.

Sigtet med bestemmelsen er udover at muliggøre længere anstaltsanbringelse for særligt grove overtrædelser af forbuddet i § 6, stk. 1, at give politiets efterforskere muligheden for at anvende supplerende tvangsindgreb ved overtrædelser af en særlig grovhed. Det være sig eksempelvis telefonaflytninger og rumaflytninger, og kan alene benyttes i sager hvor der vil være tale om overtrædelser af en særlig grovhed

Til § 39

Bestemmelsen er en videreførelse af § 30 i landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Med forslagets § 39-43 foreslås indført et program for lempelse af foranstaltning, som går ud på, at karteldeltagere kan opnå tiltalefrafald eller bødenedsættelse, hvis de opfylder en række betingelser. De materielle regler for at få lempelse af foranstaltning findes i § 39, § 40, og § 43, mens de processuelle regler findes i § 41 og § 42.

Ved karteller forstås aftaler eller samordnet praksis mellem 2 eller flere virksomheder, som har til formål at koordinere deres konkurrencemæssige adfærd på markedet eller påvirke de konkurrencemæssige parametre på markedet, for eksempel gennem fastsættelse af købs- og salgspriser eller andre forretningsbetingelser, tildeling af produktions- eller salgskvoter, import- eller eksportbegrænsninger og markedsopdeling, herunder samordning af tilbudsgivning.

Kartelsager er meget vanskelige for myndighederne at afsløre, da de typisk er indgået i det skjulte og derfor er hemmelige både for udenforstående virksomheder og for myndighederne. Virksomheder, som deltager i ulovlige karteller, risikerer at blive pålagt meget høje bøder, men hvis de vælger enten selv at afsløre kartellet eller at samarbejde med myndighederne i opklaringsarbejdet, har de med forslaget mulighed for enten at opnå tiltalefrafald eller en bødenedsættelse. Karteller er ulovlige og udgør en meget alvorlig overtrædelse af lovens generelle forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, vedtagelser og samordnet praksis i forslagens § 6, stk. 1.

Formålet med et lempelsesprogram for foranstaltninger er for det første at afdække ulovlig kartelaktivitet, som har stor skadevirkning for hele samfundet, og for det andet at gøre det nemmere at skaffe det nødvendige bevismateriale til en efterfølgende straffesag. Endelig har bestemmelsen et præventivt formål, da risikoen for, at en af karteldeltagerne afslører kartellet, i højere grad kan afskrække virksomheder fra overhovedet at indgå kartelaftaler, samtidigt med at de virksomheder, som har deltaget i kartellet, kan blive fritaget helt eller delvis for foranstaltning, hvis de vælger at samarbejde aktivt med myndighederne. Erfaringer fra en række andre lande viser, at lempelsesprogrammer er et effektivt værktøj til at bekæmpe karteller.

I den foreslåede model for indførelse af et lempelsesprogram i loven er der taget højde for myndighedsstrukturen på konkurrenceområdet og for det gældende kriminalretlige og procesretlige system.

Fra grønlandsk ret kendes lempelse af foranstaltning fra Kriminallov for Grønland, hvorefter det i visse tilfælde er muligt at idømme en mindre indgribende foranstaltning eller undlade at idømme foranstaltning, hvis gerningspersonen for eksempel har afgivet fuld tilståelse. Den eksisterende mulighed i Kriminallov for Grønland giver imidlertid ikke så klart definerende betingelser som i forslaget. Efter kriminalloven er det heller ikke klart for virksomhederne, hvor stor lempelse der kan gives. Med forslaget vil virksomhederne imidlertid få en hurtig tilkendegivelse af muligheden for at få lempelse i den konkrete sag i modsætning til i dag, hvor dette først afgøres i forbindelse med kriminalsagens afslutning.

Det foreslås, at programmet finder anvendelse på fremtidige karteller, karteller der eksisterer på det tidspunkt, hvor programmet træder i kraft, samt på karteller, der eksisterede, inden programmet trådte i kraft, men som er ophørt på ikrafttrædelsestidspunktet, og hvor kartelaktiviteten endnu ikke er forældet, jf. § 38, stk. 8. Baggrunden er, at der herved bliver skabt størst muligt incitament for henvendelse til myndighederne.

Ifølge § 39, stk. 1, opnår en fysisk eller juridisk person, der har deltaget i et kartel, tiltalefrafald, hvis en række betingelser er opfyldt.

Stk. 1 angiver sammen med stk. 2 de betingelser, der skal være opfyldt for at få tiltalefrafald. For det første gælder et generelt krav om, at ansøgeren skal være den første, der fremkommer med oplysninger af den fornødne karakter om det pågældende forhold til myndighederne. Der skal være tale om oplysninger, som myndighederne ikke allerede var i besiddelse af på ansøgningstidspunktet. Det er tidspunktet for aflevering af oplysningerne til myndighederne, der er afgørende for, om ansøgeren anses for at være den første. En ansøgning anses for afleveret, når den er kommet den relevante myndighed i hænde. Dette tidspunkt vil fremgå af myndighedernes kvittering for modtagelsen af ansøgningen, jf. bemærkningerne til forslagets § 43, stk. 2.

Herudover stilles der et krav til oplysningernes kvalitet afhængigt af, om ansøgningen indgives før eller efter, at myndighederne har foretaget kontrolundersøgelse eller ransagning vedrørende de forhold, som ansøgningen vedrører.

Ved kontrolundersøgelse forstås i forslaget Forbruger- og Konkurrencestyrelsens kontrolundersøgelser efter lov om konkurrence, jf. forslagets § 31-33.

Hvis ansøgeren søger om tiltalefrafald, inden myndighederne påbegynder en kontrolundersøgelse eller en ransagning, skal ansøgeren fremlægge oplysninger, som giver myndighederne konkret anledning til at iværksætte en kontrolundersøgelse, en ransagning eller indgive politianmeldelse vedrørende det pågældende forhold, som oplysningerne vedrører.

Myndighederne har en skønsmæssig beføjelse til at vurdere, om de fremlagte oplysninger er tilstrækkelige til, at myndighederne finder det hensigtsmæssigt at iværksætte en kontrolundersøgelse, en ransagning eller indgive en politianmeldelse.

Situationen i pkt. nr. 1 dækker de situationer, hvor Forbruger- og Konkurrenceetilsynet modtager en anmodning om leniency, hvor ansøgningen giver anledning til at foretage undersøgelse.

For at opfylde betingelsen i stk. 1, nr. 1, vil en ansøger typisk skulle fremlægge oplysninger om navn og adresse på ansøgeren, identiteten af de andre deltagere i kartellet, en detaljeret beskrivelse af kartellet, såsom berørte produkter, berørte markeder, varigheden og naturen af kartellet.

Situationen under pkt. 2 gælder for det scenarie, hvor myndighederne har foretaget en kontrolundersøgelse, en ransagning eller har indgivet politianmeldelse vedrørende det pågældende forhold. Her kan der ikke længere opnås tiltalefrafald efter § 40, stk. 1, nr. 1. I sådanne tilfælde opnår en ansøger derimod tiltalefrafald, hvis vedkommende fremlægger oplysninger, der sætter myndighederne i stand til at fastslå, at der foreligger en overtrædelse

af konkurrenceloven i form af et kartel, jf. den foreslåede bestemmelse i § 40, stk. 1, nr. 2. Dette strengere krav til kvaliteten af oplysningerne skyldes, at myndighederne i disse situationer allerede vil være opmærksomme på det pågældende kartel. Der er derfor ikke behov for, at lovgivningen på samme måde indrettes således, at virksomhederne belønnes for at henvende sig med oplysninger, som det er tilfældet i situationer, hvor myndighederne intet kendskab har til kartellet. I modsat fald kunne der være en risiko for, at virksomhederne generelt først ville henvende sig, efter myndighederne havde været på kontrolundersøgelse eller ransagning.

Baggrunden for, at muligheden for at opnå tiltalefrafald ikke helt udelukkes, efter at myndighederne har foretaget en kontrolundersøgelse eller ransagning vedrørende det pågældende forhold, er, at der bør være et incitament til, at en virksomhed, der har betydelige oplysninger om et kartel, henvender sig til myndighederne.

Er virksomhedens oplysninger ikke af en sådan karakter, at betingelsen i stk. 1, nr. 2, sætte myndighederne i stand til at konstatere en overtrædelse i form af et kartel, er opfyldt, vil virksomhedens ansøgning blive behandlet efter § 40, stk. 1, som en ansøgning om strafnedsættelse.

Ansøges der om lempelse af foranstaltning, mens en kontrolundersøgelse eller en ransagning finder sted, skal de oplysninger, som ansøgeren fremlægger, vurderes i forhold til de oplysninger, som myndighederne har i sin besiddelse på tidspunktet for afslutningen af kontrolundersøgelsen eller ransagningen. Baggrunden herfor er, at virksomhederne ikke skal have incitament til at vente med at indgive en ansøgning, indtil myndighederne går på kontrolundersøgelse eller ransagning.

Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 angiver 3 yderligere betingelser, som en ansøger skal opfylde for at opnå tiltalefrafald. Betingelserne er kumulative og supplerer betingelserne i stk. 1 vedrørende tiltalefrafald. Betingelserne gælder også for ansøgere om bødenedsættelse efter § 40, stk. 1. Der henvises til bemærkningerne nedenfor vedrørende § 40, stk. 1.

Til nr. 1

Den første betingelse er, at ansøgeren skal samarbejde med myndighederne under hele behandlingen af sagen. Ved samarbejde forstås, at vedkommende loyalt, fuldt ud og effektivt skal samarbejde med myndighederne under hele behandlingen af sagen. Dette indebærer blandt andet, at ansøgeren skal fremlægge alle oplysninger og alt bevismateriale vedrørende kartellet, som vedkommende har adgang til, kommer i besiddelse af og med rimelige midler kan fremskaffe. Ansøgeren må heller ikke på nogen måde afgive urigtige eller vildledende oplysninger, fortie faktiske forhold eller fordreje eller forvanske de oplysninger, som

fremlægges. Ansøgeren må heller ikke, for eksempel ved henvendelse eller gennem offentliggørelse af en pressemeddelelse, gøre de øvrige karteldeltagere opmærksomme på, at den pågældende har indgivet en ansøgning om straflempe. Det samme gælder oplysninger om den verserende efterforskning eller kartellets eksistens i øvrigt. Dette vil være at betragte som et brud på samarbejdsforpligtelsen, men dog kun indtil kartellets øvrige deltagere af myndighederne bliver gjort bekendt med myndighedernes undersøgelser, for eksempel ved en kontrolundersøgelse. Indgivelse af ansøgninger om lempelse af foranstaltning til andre myndigheder betragtes ikke som et brud på samarbejdsforpligtelsen. Den loyale samarbejdsforpligtelse indebærer også, at ansøgeren på ethvert tidspunkt skal stå til rådighed med en hurtig besvarelse af myndighedernes spørgsmål. Tidligere ansattes eventuelle manglende opfyldelse af samarbejdsforpligtelsen har dog ikke betydning for virksomhedens mulighed for lempelse af foranstaltning, da disse ikke længere er underlagt virksomhedernes instruktionsbeføjelse.

Til nr. 2

Den anden betingelse er, at ansøgeren senest ved indgivelse af ansøgningen skal bringe sin karteldeltagelse til ophør.

I forbindelse med sager om lempelse af foranstaltning kan der i en periode, hvor myndighederne gør sig klar til at foretage en indsats mod de virksomheder, der formodes at deltage i et kartel, opstå spørgsmål om en ansøgers fortsatte deltagelse i kartelmøder med videre, indtil myndighedernes operation kan gennemføres. Fordelen ved at tillade fortsat deltagelse i kartellet er, at de øvrige karteldeltagere derved ikke vil fatte mistanke, hvis ansøgeren for eksempel pludselig udebliver fra kartelmøder.

Det følger af forslaget, at en ansøger skal bringe sin deltagelse i kartellet til ophør senest ved indgivelse af ansøgningen om lempelse af foranstaltning. En ansøger kan dog fortsætte med passiv deltagelse i kartellet i den kortere periode, hvor myndighederne koordinerer indsatsen mod de formodede karteldeltagere, og indtil kartellets øvrige deltagere af myndighederne gøres bekendt med myndighedens undersøgelse. Ansøgerens fortsatte passive deltagelse i kartellet er i så fald ikke til hinder for, at ansøgeren opnår lempelse af foranstaltning. Myndigheden vil dog ikke kunne pålægge en juridisk eller fysisk person at fortsætte aktiviteten.

Dette forudsætter i praksis, at der reageres hurtigt fra myndighedernes side, når de modtager en ansøgning fra en karteldeltager om lempelse af foranstaltning.

Til nr. 3

Den tredje betingelse er, at ansøgeren ikke på nogen måde har tvunget andre fysiske eller juridiske personer til at deltage i kartellet, jf. den foreslåede stk. 2, nr. 3. En fysisk eller

juridisk person, der har tvunget andre til deltagelse i det ulovlige kartel, kan ikke opnå lempelse af foranstaltning. Tvang afgrænses begrebsmæssigt som i kriminalloven for Grønland § 91.

Til stk.3

Opfylder en ansøger ikke betingelserne for tiltalefrafald, betragtes dennes ansøgning som en ansøgning om bødenedsættelse efter § 40, stk. 1., jf. § 39, stk. 3. Det oprindelige ansøgningstidspunkt bliver ved med at gælde, uanset hvornår det konstateres, at ansøgeren ikke opfylder betingelserne for tiltalefrafald.

Til § 40

En fysisk eller juridisk person, der har deltaget i et kartel, opnår ifølge stk. 1 bødenedsættelse, hvis den pågældende fremlægger oplysninger vedrørende det pågældende kartel, som repræsenterer en betydelig merværdi i forhold til det bevismateriale, som myndighederne er i besiddelse af på ansøgningstidspunktet. Derudover skal ansøgeren opfylde de 3 betingelser i den foreslåede § 39, stk. 2. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse. Begrebet "merværdi" betegner, i hvor høj grad det fremlagte bevismateriale i sig selv eller på grund af sin detailrigdom styrker myndighedernes muligheder for at bevise det påståede kartels eksistens. Oplysningerne skal derfor styrke myndighedernes muligheder for at bevise eksistensen af det pågældende kartel. Hvorvidt oplysningerne opfylder betingelsen om betydelig merværdi, vil bero på en konkret vurdering i hver enkelt sag. I formuleringen "betydelig" merværdi ligger, at der skal anvendes en høj tærskel ved bedømmelsen af, om det fremlagte materiale repræsenterer en merværdi i forhold til det allerede foreliggende bevismateriale.

Til stk. 2

Bestemmelsen i stk. 2 angiver, hvor stor en procentmæssig bødenedsættelse en ansøger skal tildeles, såfremt ansøgeren opfylder betingelserne i § 40, stk. 1. Nedsættelsens størrelse afhænger i hver enkelt sag af, hvornår den konkrete ansøgning er modtaget hos myndighederne. Den første ansøger, som opfylder betingelserne i stk. 1, er berettiget til 50 procent nedsættelse af den bøde, vedkommende ellers ville være blevet pålagt for sin deltagelse i kartellet. Den anden ansøger, som opfylder betingelserne i stk. 1, får 30 procent nedsættelse. De faste procentsatser på henholdsvis 50 procent og 30 procent er valgt af retssikkerhedsmæssige hensyn og for at gøre lempelsessystemet så gennemsigtigt og forudsigeligt som muligt.

Efterfølgende ansøgere, der opfylder betingelserne i stk. 1, kan opnå op til 20 procent nedsættelse. Den præcise procentsats afhænger af myndighedernes skøn af, hvor meget ansøgeren har bidraget med i forhold til efterforskningen.

Der er ingen grænse for, hvor mange ansøgere, der kan opnå bødenedsættelse, så længe hver enkelt ansøger fremlægger oplysninger af betydelig merværdi.

En ansøger, der blot erkender sin skyld, er ikke omfattet af de foreslåede lempelsesregler, men kan eventuelt efter domstolens skøn få sin foranstaltning nedsat efter kriminallovens bestemmelser.

Til § 41

Bestemmelsen er en videreførelse af § 32 i landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Til stk. 1

Bestemmelsen i er en procedureregulering, som angiver, hvortil ansøgninger om lempelse af foranstaltning skal indgives. Som hovedregel skal ansøgninger indgives til Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. I sager, hvor personer eller virksomheder er sigtede, eller Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet allerede har indledt en kriminalretlig efterforskning af det pågældende kartel, kan ansøgning om lempelse af foranstaltning tillige indgives til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Til stk. 2

Bestemmelsen i fastlægger proceduren for myndighedsbehandlingen af ansøgninger om lempelse af foranstaltning.

Forslaget indeholder en tretrin procedure. Første trin i proceduren er selve ansøgningsfasen, hvor den myndighed, der modtager en ansøgning om lempelse af foranstaltning, skal kvittere herfor. Kvitteringen skal indeholde oplysninger om ansøgerens identitet, det indleverede materiale, afgivne oplysninger i øvrigt samt dato og klokkeslæt for indleveringen. Denne angivelse er afgørende for, hvor i rækkefølgen ansøgeren placeres. Selve kvitteringen vil dog ikke indeholde oplysninger om ansøgerens placering i rækken af ansøgere. Dette ville kunne lede til spekulation i, hvilket materiale det vil være tilstrækkeligt at indlevere for at opfylde betingelserne i § 39, stk. 1 og 2, og § 40, stk. 1. I værste fald kan det føre til koordination af de informationer, der indleveres.

Andet trin i proceduren er, at ansøgeren modtager et foreløbigt tilsagn. Et foreløbigt tilsagn er et bindende, men betinget løfte fra myndighederne om, at den pågældende ansøger vil opnå lempelse af foranstaltning ved sagens afslutning under forudsætning af, at ansøgeren lever op til betingelserne, som er nævnt i § 39, stk. 2.

Først når sagsbehandlingen er afsluttet, vil myndighederne kunne vurdere, om betingelserne for lempelse af foranstaltning i § 39, stk. 2 er opfyldt. Det foreløbige tilsagn har derfor til

formål på et tidligt tidspunkt i forløbet at gøre det klart for ansøgere, hvilken grad af lempelse af foranstaltning, de kan forvente, hvis lovens krav i øvrigt overholdes.

Til § 42

Bestemmelsen er en videreførelse af § 33 i landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Til stk. 1

Et foreløbigt tilsagn afgives hurtigst muligt efter, at den kompetente myndighed, jf. stk. 1, har foretaget en vurdering af, om ansøgeren opfylder betingelserne for tiltalefrafald i § 39, stk. 1, nr. 1 eller 2, eller betingelserne for bødenedsættelse i § 40, stk. 1, nr. 1. Herudover meddeler den kompetente myndighed, om der allerede på dette tidspunkt i proceduren er grundlag for at give afslag på ansøgningen, fordi betingelserne i § 39, stk. 2 ikke er opfyldt. Det foreløbige tilsagn angiver også, hvor i rækkefølgen ansøgeren er placeret, og om de fremlagte oplysninger er tilstrækkelige til at opnå den relevante lempelse af foranstaltning.

Hvor den kompetente myndighed er tillagt et skøn over bødenedsættelsens størrelse, jf. § 40, stk. 2, vil dette skøn først kunne foretages endeligt, når sagen kan afsluttes. Først her kan ansøgerens bidrag til sagens opklaring endeligt vurderes. Derfor vil der i disse sager ikke af det foreløbige tilsagn fremgå noget om størrelsen af en eventuel bødenedsættelse.

Tredje trin i proceduren er, at ansøgeren får meddelt tiltalefrafald eller bødenedsættelse, når myndigheden afslutter sagen, enten ved et bødeforelæg, ved forelæggelse for domstolene eller ved, at der gives en meddelelse om tiltalefrafald. Dette forudsætter, at ansøgeren under hele sagens behandling har opfyldt betingelserne i § 39, stk. 2.

En meddelelse om tiltalefrafald eller bødenedsættelse afgives af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, som forinden skal høre Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, jf. stk. 2. I praksis vil bødenedsættelsen fremstå som en integreret del af anklageskriftet eller udkastet til bødevedtagelse, som Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet udarbejder. Heraf vil fremgå, hvad bøden ville være uden bødereduktionen, hvor stor bødenedsættelse ansøgeren får, og hvad den endelige bødepåstand dermed er blevet. Bøden vil således blive reduceret i overensstemmelse med det foreløbige tilsagn.

Afslag på tiltalefrafald eller bødenedsættelse, som følge af at ansøgeren har misligholdt sine forpligtelser efter § 39, stk. 2, meddeles ligeledes ved sagens afslutning. Da et sådant afslag vil indebære, at der rejses tiltale, vil domstolene kunne efterprøve, om afslaget har været berettiget.

§ 42, stk. 1 og stk. 2, er kompetenceregler. Bestemmelsen i stk. 1 angiver, hvilken myndighed, der afgiver foreløbigt tilsagn om tiltalefrafald eller bødenedsættelse. Det er Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, der afgiver foreløbige tilsagn, medmindre ansøgningen er indgivet Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Det følger af bestemmelsen, at såvel Forbruger- og Konkurrencestyrelsen som Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet skal inddrages i beslutningstagningen vedrørende afgivelse af et foreløbigt tilsagn. Den myndighed, der i den konkrete sag meddeler det foreløbige tilsagn, skal høre den anden myndighed, inden det foreløbige tilsagn meddeles. Den myndighed, der bliver hørt, skal afgive sit høringssvar hurtigst muligt. Dette vil som regel kunne ske inden for 10 hverdage. Et foreløbigt tilsagn om tiltalefrafald kan kun meddeles, hvis begge myndigheder er enige herom.

Til stk. 2

I henhold til det foreslåede stk. 2 er det Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, som afgiver meddelelse om tiltalefrafald efter høring af Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, som skal afgive sit høringssvar hurtigst muligt. Dette vil som regel kunne ske inden for 10 hverdage.

Tiltalefrafald indebærer, at ansøgeren, i overensstemmelse med sin tilståelse, anses for at være skyldig i en overtrædelse af loven, men at der ikke pålægges nogen foranstaltning for overtrædelsen. Beslutningen træffes efter inddragelse af Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. I overensstemmelse med de almindelige processuelle regler for tiltalefrafald kan en eventuel klage til Rigsadvokaten alene indgives af ansøgeren selv eller dennes repræsentant.

Meddelelse om strafnedsættelse gives ligeledes af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, som skal høre Forbruger- og Konkurrencestyrelsen, inden bødenedsættelsen meddeles. Forbruger- og Konkurrencestyrelsen skal afgive sit høringssvar hurtigst muligt. Dette vil som regel kunne ske inden for 10 hverdage.

Til § 43

Bestemmelsen er en videreførelse af § 34 i landstingslov nr. 16 af 19. november 2007 om konkurrence.

Bestemmelsen i § 43 præciserer, hvornår en ansøgning kan omfatte flere ansøgere. Flere virksomheder kan ikke søge om fælles lempelse af foranstaltning, medmindre ansøgerne er koncernforbundne.

Bestemmelsen har til hensigt at forhindre, at reglerne omgås ved, at deltagerne i et kartel indgiver en fælles ansøgning og dermed opnår, at alle medlemmerne skal have tiltalefrafald.

Om det konkurrenceretlige koncernbegreb henvises til bemærkningerne til forslaget § 4. Hvor en ansøgning skal omfatte flere end en ansøger, skal ansøgningen særskilt angive, hvem der skal være omfattet. En ansøgning på en virksomheds vegne kan kun ske i overensstemmelse med gældende tegnings- og fuldmagtsregler.

Koncernselskaber, der indgiver fælles ansøgning om lempelse af foranstaltning, har en fælles forpligtelse til at opfylde alle betingelserne for tiltalefrafald henholdsvis bødenedsættelse. Opfylder et af koncernselskaberne i den pågældende ansøgning ikke alle betingelserne, vil dette have konsekvenser for alle selskaber omfattet af ansøgningen, idet afslaget på lempelse af foranstaltning vil gælde samtlige disse selskaber.

Det vil kunne hindre den effektive virkning af reglerne om lempelse af foranstaltning, hvis virksomheders ansatte eller tidligere ansatte ikke har mulighed for tiltalefrafald eller nedsættelse af den personlige bøde, de eventuelt måtte blive pålagt.

Bestemmelsen i stk. 2 indebærer derfor, at nuværende og tidligere ansatte i en virksomhed, der har deltaget i et kartel, får samme retsstilling som virksomheden, for så vidt angår tildeling af lempelse af foranstaltning. Dette sker ved, at personerne opnår lempelse af foranstaltning i samme omfang som virksomheden, såfremt der indledes individuel retsforfølgning mod de pågældende personer. For eksempel vil en bødenedsættelse på 50 procent til virksomheden betyde, at den pågældende person ligeledes vil opnå en bødenedsættelse på 50 procent. En særskilt ansøgning om lempelse af foranstaltning fra en nuværende ansat, der ikke normalt tegner virksomheden, eller en tidligere ansat, omfatter ikke den juridiske person.

Til § 44

Det foreslås at inatsisartutloven træder i kraft 1. juli 2014.